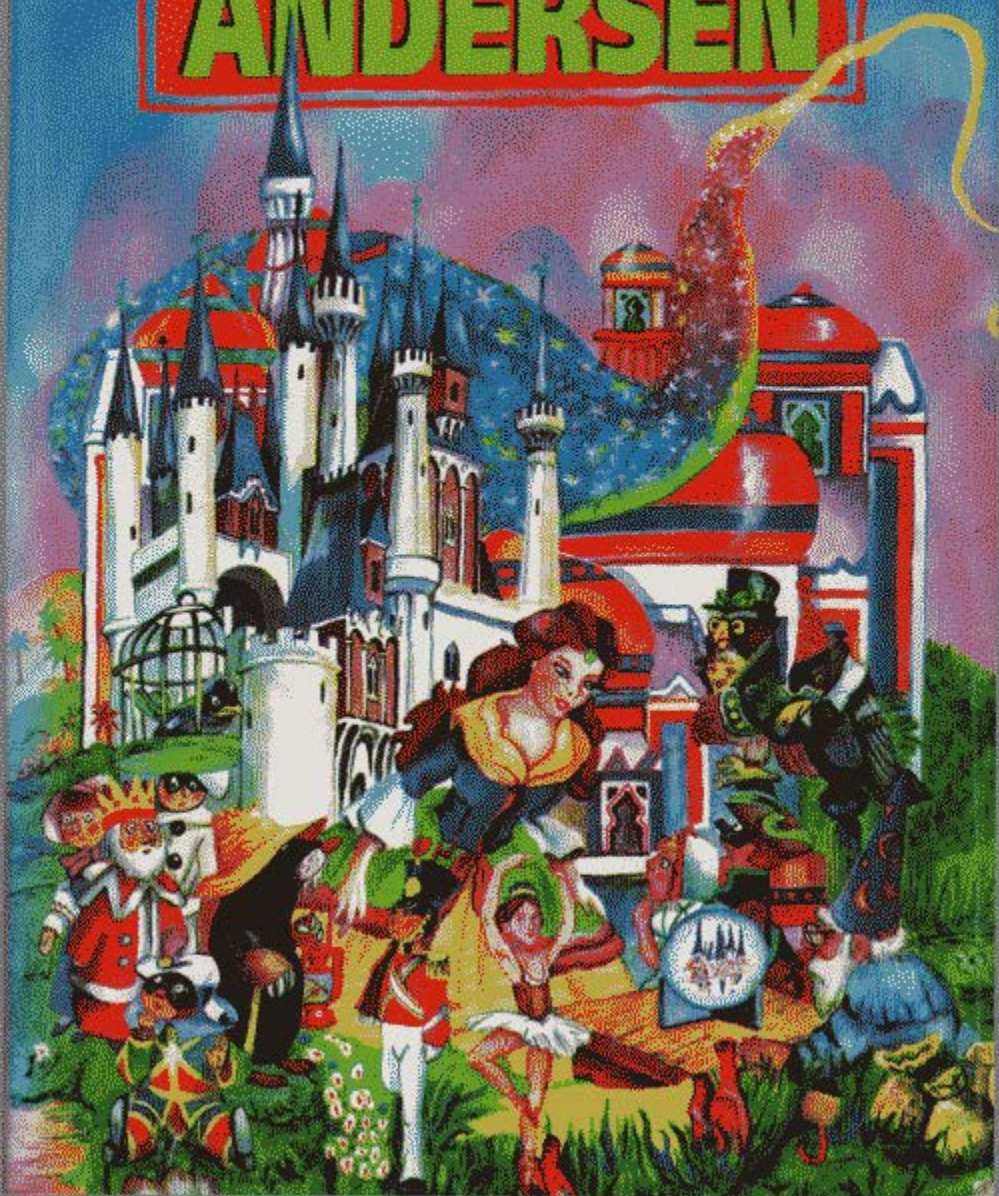

POVESTI
Hans Christian
ANDERSEN

HANS CHRISTIAN
ANDERSEN

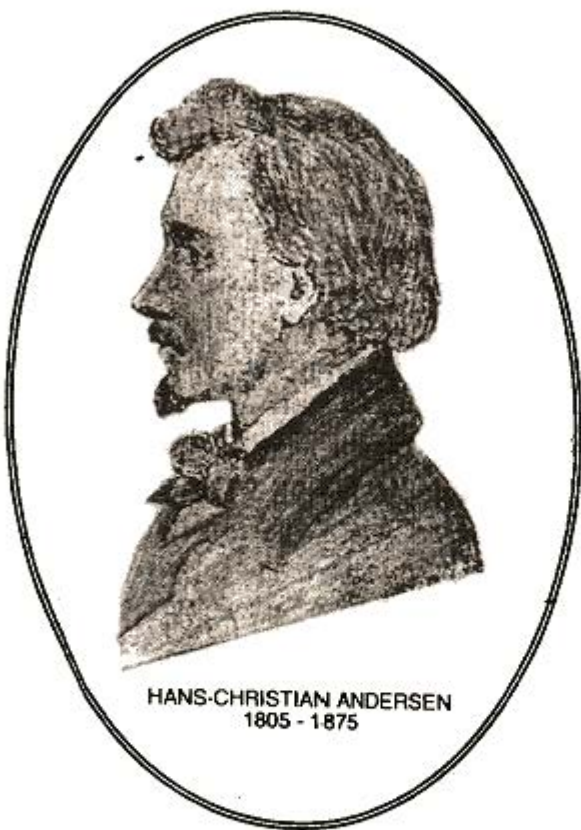
POVEȘTI

Ilustrate de
ROUSSEAU, BAYER, CROSS, JUNGST,
MATÉ, TRESSE

TRADUCERE DE RUXANDRA VLAHUȚĂ

REGIS

Les Contes d'Andersen - Paris. Felix JUVEN. Éditeur

DIN VIAȚA LUI ANDERSEN

(NOTIȚĂ BIBLIOGRAFICĂ DE X. MARMIER)

Într-o zi, la Copenhaga, văd intrând în odaia mea un tânăr a cărui înfățișare sfiicioasă și stângace ar fi¹ displăcut, poate, unei doamne spilcuite, dar a cărui privire blândă, a cărui figură deschisă și curată insufla simpatie de la întâia vedere. Era Andersen. Aveam pe masă un volum din operele lui.

Cunoștința între noi se făcu numaidecât. Am stat împreună mai multe ceasuri. În una din acele porniri de prietenie și de sinceritate care deschid inima și îndeamnă la destăinuiți, Andersen îmi povesti suferințele prin care trecuse.

"M-am născut, încep eu, în 1805 la

Odensee, în Fionia. Bunicii mei au fost bogați; dar după un lung șir de nenorociri și de afaceri nereușite, pierdură tot ce-aveau, și nu le mai rămase decât amintirea amară a zilelor fericite de odinioară. Am auzit de multe ori pe bunica vorbindu-mi de rudele ei din Germania și de luxul în care trăiau. Era dureros lucru s-o auzi vorbind astfel, în căsuța săracă unde locuiam, de bucuriile din tinerețe. Tata, care la început părea că se va putea bucura de-o viață mai îndestulată, fu silit să intre la meșteșug și să se facă cizmar. Când se însură era așa de sărac, încât nici măcar un pat nu putu să-și cumpere. Un bogătaș mare murise; corpul lui fusese așezat pe un catafalc, și câtva timp după aceea moștenitorii lui vândură la mezat tot ce slujise la înmormântare. Tatăl meu își adună toate economiile lui și cumpără o parte din catafalc, ca să-și facă pat de nuntă. Mi-aduc aminte încă de perdelele acelea negre, învechite, roase și pătate de ceară. În patul acela m-am născut eu. Tata își vedea de meșteșugul lui, care-i mergea când mai bine, când mai rău, după vreme și după mușterii. Trăiam într-o strâmtoare aproape fără întrerupere, dar în sfârșit trăiam:

și seara, când venea ora mesei și puneă mama pe masă puținul ce aveam de mâncare, erau încă între noi ceasuri de veselie, pe care nu mi le pot aminti fără un sentiment de înduioșare. Când ajunsei în vârstă de-a munci, mă așeză într-o fabrică. Îmi petreceam acolo cea mai mare parte din timp. În restul zilei mă duceam la școala săracilor, învățam să citesc, să scriu, să socotesc. Unul din vecinii noștri, care-mi arăta multă dragoste, îmi împrumută câteva cărți, și citii cu lăcomie toate comediile ce-mi cădeau în mână și toate biografiile oamenilor mari. Citirea asta trezi în mine o ființă nouă. Îmi ridicai privirea mai sus de ceea ce făceam eu acolo în fabrică, și mi se părea că și eu aş putea s-ajung un om mare. Tata muri când eram de doisprezece ani; rămăsei singur cu mama, urmându-mi lucrul și vîsurile mele. Aveam un glas limpede și frumos. Profesorul nostru care m-auzise cîntînd, mă lăudase adeseori, și de cîte ori cîntam, trecătorii se opreau ca să m-asculte. Mă învățasem să spun pe dinafară cîteva din bucățile mai frumoase ce găsiseram prin comediile citite; și vecinii care fuseseră de față la repetiții și mă vedeau făcînd

gesturi mari și declamând așa de tare, erau de părere că am minunate însușiri ca să mă fac actor. Biata mama, care niciodată nu-și părăsise orașul unde se născuse, și care nu visase pentru mine decât o cinstită viață de meșteșugar, izbucni în plâns când află vestea asta: eu stăruiam însă în hotărârea mea. Adunai cu răbdare ban cu ban, din-tot ce puteam și eu agonisi; și când într-o zi îmi socotii averea, găsiu nu mai puțin de treisprezece taleri (aproape treizeci și trei de franci).

Asta era o bogăție, o bogăție ce mi se părea că n-are să mai aibă sfârșit. Nu mă mai gândeam decât la plecare. Mama încercă în zadar să mă oprească. Îmi găsisse, zicea ea, un loc minunat de ucenic la un croitor; în curând aş putea căpăta o leafă din care să pot trăi; peste câțiva ani aş ajunge calfă; și cine știe?... cu vremea aş putea chiar să am prăvălia mea.

Toate aceste frumoase planuri, care de multe ori făcuseră să tresară de bucurie inima bietei mele mame, nu m-ademeneau deloc. Aveam paisprezece ani, eram singur, nu cunoșteam pe nimeni de la care să pot avea vreun sprijin, dar un glas lăuntric îmi spunea că trebuie să plec.

Înainte de a mă lăsa, mama vru să mai facă încă o încercare. Era în orașul unde locuiam, o femeie bătrână, vestită în toate părțile acelea pentru darul ei de a ghici. Era prooroaca noastră, și cu toate că bunii creștini din Odensee ziceau că trebuie să aibă pe "necuratul", toată lumea alerga la ea și toată lumea vorbea de ea c-un fel de respect; căci ea putea să ghicească viitorul fie prin cărți, fie prin invocări tainice pe care nimeni nu le înțelegea. Spunea fetelor tinere, când aveau să se mărite; bătrânilor, cât timp o să țină iarna și cum o să fie recolta. Mama se duse să roage pe această ghicitoare să-i facă cinstea de a veni și la ea. Când o văzu mama intrând în casă, o luă de mână, o puse să se așeze pe marginea patului ei, și-i dăde cafea în cea mai frumoasă ceașcă a ei; apoi îi vorbi în privința mea, și-i ceru sfat. Ghicitoarea își puse ochelarii pe vârful nasului, îmi luă mâna stângă și-o privi cu luare aminte, o privi îndelung și rosti cu glas solemn, că, într-o zi, se vor face luminații în orașul Odensee în cinstea mea.

Vorbele acestea ale ghicitoarei, împrăștiară toate temerile mamei. Îmi dădu binecuvântarea ei și plecai. Salutăm cu bucurie roditoarele

câmpii care se desfășurau înaintea ochilor mei, și marea care se-ntindea în fața mea. Dar când trecui dincolo de al doilea Belt, căzui în genunchi pe țărni, izbucnii în lacrimi, și mă rugai lui Dumnezeu să nu mă părăsească. Intrai în Copenhaga cu cei treisprezece taleri în pungă, și cu tot calabalâcul meu într-o basma. Trăseși la cel dintâi han ce-mi ieși în cale, și cum nu știam nimic dintr-ale vieții, poruncii, fără cea mai mică șovăire, să mi se dea tot ce-mi trebuia. În câteva zile eram ruinat: nu-mi mai rămăsese decât un taler. Fusesem la directorul teatrului, acesta văzându-mă așa de tânăr și naiv, nu-și dădu nici măcar osteneala să mă întrebe, și-mi spuse că nu pot intra la teatru *fiindcă eram prea slab*. Venise acum vremea să-mi găsesc singur mijloace de trai, și-mi petrecui multe ceasuri gândindu-mă la asta. Într-o dimineață aflai, din întâmplare, că un croitor căuta un ucenic. Mă duseși la el; el mă luă pe încercate, și mă puse la lucru. Dar, vai! Abia lucrai câteva ceasuri, și mă simții apucat de o tristețe și de o plictiseală îngrozitoare. Toate visurile mele de artist, amorțite o clipă de nevoie, se redeșteptară unul după altul.

Dădui înapoi croitorului acul ce-mi încredințase, și mersei în stradă, cu bucuria unui prizonier care-și recapătă libertatea. Începusem și eu a cam pricepe că toate închipuirile mele de poet nu pot să-mi dea o locuință în nici unul din hotelurile din Copenhaga, și că trebuia să-mi caut vreo slujbă și să mă pun pe lucru. Pe când mergeam eu așa de-a lungul Amager-torului, gândindu-mă la ce-o să mă fac, îmi adusei aminte că adeseori la Odensee mi se lăudase vocea, și mă gândii că poate aveam un dar de la Dumnezeu, de care trebuia să știu să mă folosesc. Mă dusei, chiar atunci să bat la ușa vestitului nostru profesor de muzică, Siboni. Povestii, în nevinovăția mea, servitoarei care veni să-mi deschidă, toată viața mea și toate speranțele mele. Ea istorisi întocmai stăpânului ei cele ce-i spuseseam, și auzii hohote mari de râs. Siboni avea tocmai în ziua aceea mai mulți prieteni la masă, între care pe compozitorul Weyse și pe poetul Baggesen. Toată lumea vru să vadă pe acest ciudat călător, care venea astfel să-și caute norocul, și mă chemă înăuntru. Weyse mă luă de mână, și Baggesen mă bătu pe obraz râzând, și spunân-

du-mi "mic zvânturat". Siboni, după ce m-auzi cântând, hotărî să mă învețe muzica și să mă facă să intru la Operă. Ieșii din casa aceea beat de bucurie. Toate visurile mele de artist erau deci să se îndeplinească, viața se deschidea înaintea mea cu mândre coroane de flori și cântece armonioase. A doua zi Weyse, care făcuse o chetă pe la prietenii lui, îmi aduse șaptezeci de taleri. El mă îndemnă să mă pun cu toată inima pe muncă, și să-mi caut o locuință într-o familie cîstită; nimerii însă la o gazdă rea. Dar n-am stat mult acolo. Într-o zi îmi pierdui vocea, și cu ea toate speranțele mele. Siboni stăruia să mă întorc iarăși la Odensee, eu însă vroiam să rămân și să mă fac actor. Intrai în școala de dans a teatrului și figurai în câteva balete. Îmi îndeplineam cu stângăcie rolul -, eram nenorocit. Nu câștigam decât șase franci pe lună, și pe zilele aspre de iarnă n-aveam decât vechii mei pantaloni de dril. Dar eu tot trăgeam nădejde c-o să-mi revină vocea. Vroiam cu orice preț să fiu actor, și când mă întorceam în sărăcăcioasa mea mansardă, mă înfășuram în plapumă ca să mă încălzesc, citeam și repetam roluri de comedie.

La vârsta aceea păstram încă toată nevinovăția, toată naivitatea și superstițiile unui copil. Auzisem că ceea ce faci în ziua de 1 Ianuarie, faci de obicei tot anul. Îmi zisei că dacă aș putea intra în teatru în ziua de 1 Ianuarie asta ar fi un semn bun. În ziua aceea, pe când trăsurile se îmbulzeau pe stradă, pe când rude și prieteni se duceau unii la alții, mă strecurai printr-o uscioară dosnică între culise și înaintai pe scenă. Dar atunci, atât de mult mă stăpâni conștiința nenorocirii mele, că, în loc să rostesc discursul ce pregătisem, căzui în genunchi și spusei plângând *Tatăl nostru*.

Totuși soarta mea avea să se schimbe; bătrânul poet Guldberg începuse a mă privi cu dragoste. El îmi dădu aproape tot câștigul de la o carte ce publicase de curând, mă îndemnă să citesc cărți instructive, și să scriu. Eu n-aveam nici clasele începătoare, nu știam nici regulile gramaticale ale limbii mele și când încercai să scriu, începui c-o tragedie. Guldberg o citi, și o osândi dintr-un condei. Mă pusei din nou la lucru și în opt zile scrisei alta, pe care o trimisei comitetului teatral. Câtva timp după aceea, Dl Collin, directorul teatrului, mă pofti să trec pe

la el. Îmi spuse că tragedia mea nu putea să fie jucată, dar că era un început care făgăduia și că obținuse pentru mine o bursă la un gimnaziu dintr-un orașel.

Din clipa aceea intrai în viața serioasă. Mă duceam să capăt învățătura de care aveam nevoie, trebuia să așez de-acum temeliile viitorului meu. Până atunci n-avusesem decât un trai nesigur și la voia întâmplării; trebuia de aici înainte să merg pe un drum mai hotărât. Înțelegeam asta, și mulțumii D-lui Collin cu toată căldura unui suflet recunoscător. Dar zilele petrecute în școala aceea, unde intrasem numai printr-un fel de hatâr, sunt cele care apasă mai greu pe inima mea; niciodată n-am suferit atâta, niciodată n-am plâns așa de mult. Aveam nouăsprezece ani, începusem să învăț cu școlari în vârstă de zece ani, printre care nu-mi puteam găsi nici un tovarăș, nici un prieten. Eram singur în casa directorului și omul acesta părea că-și face o plăcere să mă umilească, să mă facă să simt în tot timpul greutatea sărăciei mele și lipsa de orice sprijin. Dumnezeu să-l ierte, că s-a purtat așa de crud cu orfanul fără ocrotire care-i fusese încredințat!

Despre mine, l-am iertat de mult și-mi aduc aminte fără mânie și fără ură, că el a făcut pentru mine ceea ce -mi părea cu neputință: el m-a făcut să-mi amintesc cu drag de zilele de iarnă, când câștigam șase franci pe lună, când n-aveam foc să mă încălzesc și nici haine să mă îmbrac.

Dar se sfârși și vremea aceasta de încercare. Îmi trecui examenele într-un chip satisfăcător. Intrați la Universitatea din Copenhaga, și fui notat printre cei buni. Publicasem câteva poezii, despre care se vorbea în lume. Mai mulți oameni de seamă mă luară sub ocrotirea lor: mai multe case mi se deschiseră. Îmi urmau studiile cu liniște, cu plăcere. Nu știam încă la ce capăt am să ies, dar simțeam nevoia de a învăța.

Când isprăvii școala Cehlenschloeger, Cersatedt. Ingeman, vorbiră de mine Regelui. Căpătai, prin mijlocirea lor, ceea ce numim noi, un ajutor pentru călătorie (Reise stipendium).

Văzui astfel în 1833 și 1834 Germania, Elveția, Franța, Italia, învățând limba, obiceiurile, poezia locurilor pe unde treceam. Acum

iată-mă burghez din Copenhaga. N-am nici slujbă, nici pensie - scriu într-o limbă puțin răspândită și pentru un public puțin numeros; dar mai curând sau mai târziu poveștile ce scriu se desfac, și Reitzel, librarul, îmi plătește cinstit.

Adeseori, când mă uit la perdelele frumoase care împodobesc odaia mea de la Nyhavn și la cărțile care mă înconjoară, mă cred mai bogat decât un prinț. Aduc mulțumiri lui Dumnezeu pentru căile pe care m-a călăuzit și pentru soarta ce mi-a dat".

CEI UNSPREZECE COCORI

Departe, departe, în țara unde se duc
rândunelele când le gonește iarna de la
noi, era un împărat care avea unsprezece
feciori și o fată pe care-o chema Elsa.

Cei unsprezece frați, unsprezece prinți, se
duceau la școală cu decorații pe piept, cu
spadă la șold. Scriau cu condeie de diamant pe
tăblițe de aur, și spuneau frumos lecțiile pe de

rost; cu un cuvânt, toate la ei arătau că-s prinți.

Surioara lor Elsa, stătea pe-un scăunel de cristal și răsfoia o carte cu cadre, de-un preț așa de mare... cât o jumătate din împărăție.

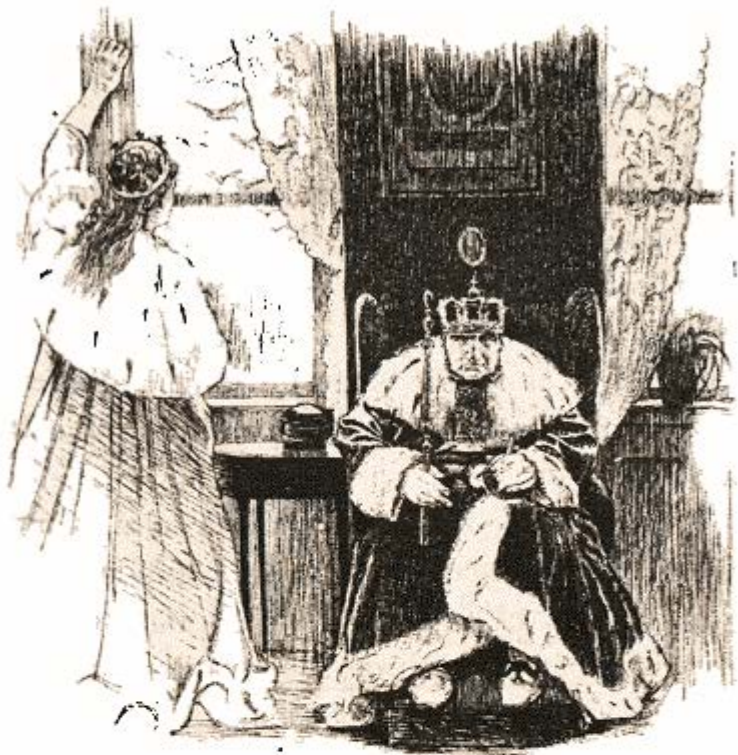
Erau cu adevărat fericiți copiii aceștia, dar fericirea asta nu putea să țină în veci.

Tatăl lor, care împărătea peste tot cuprinsul, se-nsură a doua oară c-o împărăteasă rea de mama focului și care nu-i iubea deloc pe copii. Ei simțiră asta chiar din ziua întâi. Era sărbătoare mare; copii se jucau, și lume după lume curgea mereu la palat; atunci în loc să le dea copiilor, ca de obicei, prăjituri și mere zaharisite, împărăteasa le trimise nisip într-o ceașcă de ceai, spunându-le să mănânce, că-i foarte bun.

După o săptămână, trimise pe mica Elsa într-un sat, la niște oameni săraci; iar pe bieții prinți îi pârî la împăratul de-atâtea rele închipuite, încât acesta de la o vreme nici nu se mai îngriji de dânșii.

- Duceți-vă în toată lumea și trăiți cum veți ști, le zise haina împărăteasă. Zburați în văzduh, fiți păsări mari fără glas.

Dar ea nu putu să le facă tot răul pe care li-l

dorea, căci în clipa aceea ei se schimbă în unsprezece cocori. Și, scoțând un țipăt ciudat se înălțară în stol deasupra pădurii din preajma palatului.

A doua zi în zori, trecură prin fața cocioabei unde era surioara lor Elsa. Se rotiră în zbor de câteva ori, întinzându-și ciocurile și bătând din aripi. Dar surioara lor dormea, și nimeni nu-i auzi, nimeni nu-i zări. Se ridicară în slăvi

și se făcură nevăzuți. Târziu își potoliră zborul deasupra unei păduri întunecoase, la marginea mării.

Biata Elsa se juca în cămăruța ei c-o frunză, căci n-avea alte jucării. Făcuse în mijlocul frunzei o ferestruie: prin ea se uita la soare, și i se părea că-n depărtare vede strălucind ochii fraților ei; și razele soarelui care-i atingeau obrazul le simțea ca și cum ar fi fost sărutări de la frații ei.

Treceau așa zilele una după alta. Când vântul clătina încetișor tufele de trandafir din fața căsuței, el le șoptea: "Ce poate fi mai frumos decât voi pe lume?" Și trandafirii legănându-se, răspundeau: "Drăgălașa Elsa". Duminica pe când bătrâna stătea pe prag citind în cartea-i de rugăciuni, vântul întorcând foile, șoptea cărții: "Cine poate fi mai sfânt ca tine?"; iar cartea-i răspundea: "Drăgălașa Elsa"; și cartea, și trandafirii spuneau adevărul.

Când împlini cincisprezece ani, Elsa se-ntoarse la palat. Împărăteasa văzând-o atât de frumoasă, se făcu foc și pară de necaz, și prinse-o ură de moarte pe biata fată. Ar fi dat mult ca s-o poată preface și pe ea în cocor ca

pe frații ei; dar nu se-ncumetă la una ca asta, deoarece împăratul nu mai putea de dor să-și vadă fata.

A doua zi de dimineață, împărăteasa intră în odaia de baie, care era toată de marmură, împodobită cu covoare frumoase și cu perne moi. Luă trei broaște, le sărută, și spuse uneia: "Tu să te așezi pe creștetul Elsei, când o intra în baie - ca să fie proastă ca tine"; alteia: "Tu, pe frunte să i te așezi, să se facă urâtă ca tine, să nu și-o mai cunoască tatăl său"; iar celei de-a treia: "Tu pe inimă să-i stai, și s-o faci așa de rea, încât toată viața ei un chin să fie".

Aruncă broaștele în apa limpede, care numaidecât se făcu verzuie, apoi chemând pe Elsa o dezbracă și o vâri în baie. În aceeași clipă o broască i se așeză pe creștet, alta pe frunte și cea de-a treia pe inimă; dar Elsa parcă nici nu băga de seamă. Când ieși din baie, trei flori de mac roșii sângerău luciul apei. Dacă broaștele n-ar fi fost înveninate de sărutarea zgripțuroaicei, atunci în trandafiri frumoși s-ar fi prefăcut. Se schimbaseră în flori, numai atingând capul și inima fetei, atât de curată și de sfântă era ea, încât toate

vrăjitoriile n-aveau nici o putere asupra-i.

Vipera de împărăteasă văzând că nu poate izbuti la nimic cu toate fașmecele ei, spoi pe biata fată cu zeamă de nucă și-i făcu toată pielea neagră; apoi o năclăi pe obraz cu un fel de unsoare uricioasă și-i încurcă tot părul, așa că era cu neputință s-o mai cunoști.

Împăratul când o văzu se sperie și zise că nu-i asta fata lui. Nimeni n-o mai recunoscuse, afară doar de câinele din curte și de rândunele, - dar ce folos, că nu puteau vorbi!

Atunci Elsa plânse amar și se gândi la frații ei, care erau departe, și mâhnită, fugi din palat, străbătu câmpii și crivine și se înfundă într-o pădure ce nu se mai sfârșea. Nu știa singură unde se duce; toată dorința ei era să-și găsească frații, care, nu mai încăpea acum nici o îndoială, că și ei trebuie să fi fost izgoniți în toată lumea.

În curând înnoptă. Biata fată nu mai vedea drumul; istovită de osteneală, se lăsă pe iarba moale, se închină și-și rezemă capul de rădăcina unui copac. Peste tot domnea tăcere adâncă. Aerul era plăcut, și mii de licurici străluceau prin iarbă cu luminițele lor verzui.

Atinse cu mîna o rîmunică, și gîzele lucitoare picurară asupra-i ca firimituri de stele. Toată noaptea Elsa visă pe frații ei, îi vedea, jucîndu-se și scriind cu condeiele lor de diamant pe tăblițe de aur, și răsfoind cartea cu cadre care prețuia cît jumătate de împărăție. Dar în loc să scrie ca altă-dată pe tăblițe numai bețe și nule, acum scriau isprăvile lor mari, și tot ce-au văzut și tot ce-au simțit.

În cartea cu cadre toate erau vii: păsările cântau, oamenii se mișcau și veneau să vorbească și cu Elsa și cu frații ei. Și cum întorcea o foaie, toți își luau numaidecît locul, ca să nu se facă încurcătură printre cadre.

Cînd se deșteptă Elsa, soarele era sus; dar ea nu-l vedea din pricina copacilor mari care-și întindeau ramurile dese asupra ei; numai razele lui străbăteau și se părea că-i o pînză subțire de aur ridicată de vînt. Mireșme dulci pluteau în aer, și păsările veneau și se așezau pe umerii fetei.

Auzea murmurul unei ape care curgea lin într-un lac, al cărui fund era numai din nisip curat și mărunț. Tot lacul era înconjurat de mărăcini înalți și stufoși; într-un singur loc

cerbii făcuseră o deschizătură. Pe-acolo ajunse Elsa la marginea apei, care era așa de limpede, încât, dacă vântul n-ar fi mișcat crengile și tufișurile, ai fi crezut că-s zugrăvite pe fund.

Când își văzu în lac fața ei așa de neagră și urâtă, se îngrozi; dar luând apă-n mâini și spălându-și fața, se văzu iarăși curată și albă cum a fost. Atunci dezbrăcându-se de haine, intră în apă. Niciodată limpezime de lac n-a oglindit mai frumoasă fată de împărat. După ce se îmbracă și-și împleți părul, dând de-un izvor în apropiere, bău apă în pumni, și porni înainte-n adâncul pădurii fără să știe unde merge.

Se gândea la frații ei, și mai ales la Dumnezeu de sus, care n-are s-o lase pierzării. El care dă roade pomilor sălbatici pentru hrana celor rățaciți, El îi puse-n cale un măr ale cărui crengi se-ndoiau de greutatea merelor ce le purta; Elsa se opri aici și își potoli foamea. Apoi iar porni, și merse, merse până ce-ajunse în desimea cea mai întunecoasă a codrului. Acolo tăcerea era așa de mare, că auzea lung răsunând în urmă

zgomotul pașilor ei, și foșnetul frunzelor uscate de-abia atinse de picioarele ei. Nu se vedea o singură pasăre, și nici o rază de soare nu străbătea printre crengile lungi și stufoase. Trunchii copacilor erau așa de apropiați unul de altul, încât i se părea că-i închisă între gratii mari de grinzi. Niciodată nu-și închipuise o astfel de pustietate. Se făcu noapte; de rândul ăsta nu se mai vedea nici un licurici prin iarbă și nici o stea pe cer; cu mult amar pe suflet, Elsa se culcă și adormi numaidecât. În somn, i se păru că ramurile se desfăceau deasupra ei și Dumnezeu din cer, înconjurat de îngeri, o privea cu bunătate. Când se deșteaptă, nu știa bine dac-a visat asta, sau a fost adevărat.

Merse mai departe în puterea codrului și întâlni o babă c-un coș plin cu fructe, din care-i dădu și ei câteva. Elsa o întreabă dacă n-a văzut unsprezece feciori de împărat călări străbătând pădurea.

- Nu, răspunse baba, dar ieri am văzut unsprezece cocori; aveau coroane de aur pe cap, și-și roteau zborul pe deasupra unui lac - nu departe de-aici.

Și dușe fata pe-un coborâș; în vale șerpuia

un râuleț, ale cărui maluri erau umbrite de copaci înalți cu crengile aplecate în jos.

Elsa își luă ziua bună de la bătrână, și porni înainte pe lunca râulețului până la capătul lui, unde se vărsa într-o nemărginită întindere de apă.

Acolo se desfășura marea în toată frumusețea ei; înaintea fetei, cât cuprindea cu ochii, era numai strălucirea mării, dar nici o pânză, nici o corabie nu se zărea. Cum să meargă mai departe? Se uită lung la pietricelele de pe țărm, cum le rotunjise și le poleise apa; și sticlă, și fier, și piatră, toate se neteziseră la fel, și doar lunecarea apei e mai ușoară decât atingerea delicată a mâinii unei fete.

- Pietricelele astea s-au făcut așa lucii, de mult ce s-au frecat de valuri; iată cum tot ce-i aspru se netezește. Vă mulțumesc, valuri limpezi și neadormite, pentru învățătura ce-mi dați; am să fiu și eu neadormită: inima-mi spune, că voi aveți să mă duceți într-o zi lângă frații mei iubiți.

Pe iarba aruncată de mare, erau unsprezece pene de cocori, albe, stropite de câteva picături de apă; Rouă era, sau lacrimi? Cine putea

să știe? Elsa le adună și făcu un buchet. Ea nici nu băgă de seamă singurătatea; marea cu schimbările ei veșnice, îi înfățișă în câteva ceasuri priveliști atrăgătoare, câte nu i-ar fi putut arăta toate lacurile într-un an de zile. Când venea un nor mare, negru, marea pareă zicea: "Și eu pot lua fața asta". Atunci vântul tulbura valurile și ele se acopereau de-o spumă albă. Când dimpotrivă, norii erau roșii și vântul potolit, marea se asemana cu o floare de răsură, - aici trandafirie, aici albă, aici verzuie. Iar când era liniște, la cea mai ușoară adiere, - apa sălta ușor, ca pieptul unui copil adormit.

Către asfințitul soarelui Elsa zări unsprezece cocori, având coroane de aur pe cap, și care se apropiau de țărm.

Zburau unul după altul, parcă era o panglică lungă, albă. La vederea asta ea urcă repede coasta și se ascunse în dosul unui tufiș. Îndată cocorii se așezară împrejur, fâlfâind din aripile lor albe și mari.

Când soarele scăpătă de tot, penele cocorilor căzură și ei se schimbă în unsprezece feciori de împărat: erau frații Elsei. Ea scoase

un tipăt când îi văzu, și se aruncă în brațele lor, chemându-i pe nume. Nespusă fu și bucuria lor când o văzură. Mare și frumoasă, aproape să n-o mai cunoască; râdeau și plângeau totodată, și înțelesesă că și ea fusese lovită de aceeași răutate a mașterei lor.

- Noi zburăm sub chip de cocori, zise cel mare, atâta vreme cât soarele lucește pe cer; dar cum apune, luăm iar trup omenesc. Din pricina asta, aproape de asfințitul soarelui, trebuie să ne așezăm pe pământ; dacă am zbura înainte în slăvile cerului, am cădea din înălțimi, ca niște oameni, în prăpastie. Noi nu stăm în țara asta, noi locuim dincolo de mare, într-o țară tot așa de frumoasă, dar pân-acolo drumu-i lung de tot; trebuie să treci marea și nu-i nici o insulă unde am putea poposi noaptea. O singură stâncă ascuțită, - unde abia încăpem, înghesuiți unii într-alții, - se ridică în mijlocul mării. Și când marea e înfuriată suntem adesea acoperiți de valuri; cu toate astea mulțumim lui Dumnezeu și pentru adăpostul ăsta. Acolo petrecem noaptea sub chip de oameni. E singurul mijloc ce-avem de a vedea țara noastră scumpă, și ne trebuie, ca

să trecem marea; cele două zile mai lungi din an. Nu ne este îngăduit să ne vedem țara decâi o dată pe an; unsprezece zile putem sta aici, și-atunci zburăm deasupra mării de unde zărim palatul în care ne-am născut și unde trăiește tatăl nostru, turnul înalt al bisericii unde este îngropată mama noastră. Tufele și copacii parc-ar fi rudele noastre; caii sălbatici aleargă în livezi, ca-n vremea copilăriei noastre; cărbunarii cântă încă aceleași cântece vechi, pe care le-ascultam cu-atâta plăcere. Într-un cuvânt aici e țara noastră, spre care pururi se îndreaptă gândurile noastre, și unde te regăsim în sfârșit, scumpă surioară. Mai avem două zile de stat, și pe urmă trebuie să ne ducem într-o țară frumoasă, ce e drept, dar care nu e țara noastră. Cum să te luăm cu noi? N-avem nici corabie, nici barcă.

- Ce-aș putea face oare, ca să vă scap, zise Elsa.

Și toată noaptea puseră la cale mântuirea lor; abia către ziuă ațipiră.

Elsa se trezi în bătaia de aripi a cocorilor. Frații ei, schimbați iarăși, se înălțau făcând roate mari în văzduh. Numai unul dintre ei, cel

mic, rămase lângă dansa. El puse capul pe umărul fetei, ea-i mângâia aripile albe, și petrecură astfel toată ziua împreună.

A doua seară venură și ceilalți, și când soarele asfinți, se prefăcură iar în feciori de împărat.

- Măine plecăm, zise cel mai mare, și nu mai venim decât peste un an. N-am vrea să te lăsăm aici; ai tu destulă putere ca să vii cu noi? Eu singur te-aș putea purta cât ține codrul tot; iar laolaltă aripile noastre, vor fi în stare să te ducă pe deasupra mării.

- Da, da, luați-mă cu voi, zise Elsa.

Și-n grabă ei împletiră toată noaptea un fel de plasă din trestii și răchită. Puseră pe Elsa înăuntru, și când răsări soarele, cei unsprezece cocori luară plasa în ciocurile lor și zburară în nori cu surioara lor, care dormea încă. Și fiindcă razele soarelui cădeau drept pe obraz, unul din cocori zbură deasupra capului ei, ca să-i facă umbră cu aripa-i întinsă. Când se trezi Elsa, pământul nu se mai vedea; ei i se părea că visează încă, atât de neînchipuit era zborul ăsta printre nori, deasupra mării. Lângă dansa era o ramură încărcată cu fructe de toată

unătătea, și un mănunchi din rădăcinile cele
mai gustoase; frățiorul ei cel mai mic i le
vusesse. Și dânsa îi zâmbi cu recunoștință, că
tot el era acela care zbură deasupra ei,
îmbrind-o cu aripile lui. Cocorii se înălțară
atât de sus, că întâia corabie ce se zărise sub
ei, li se păru un pescărel pe apă. În urma lor
era un nor mare, ca un munte; Elsa își văzu
unecând umbra ei și a celor unsprezece
cocori, și umbrele erau mari ca de uriași; nici-
odată nu văzuse ceva mai frumos; dar cum se
înălța soarele pe cer, umbrele se topeau.

Ca o săgeată în văzduh, așa zburau cei
unsprezece cocori, mai încet totuși ca de
obicei, căci acum duceau și pe surioara lor.
Cerul se posomorî deodată, și noaptea se
apropia; Elsa îngrijorată, se uita cum scapătă
soarele spre asfințit, și stânca pustie nici nu se
zărea încă. I se păru că și cocorii își mișcau
mai cu greu aripile. Și numai ea era toată
pricina întârzierii lor; căci dacă apunea
soarele, ei făcându-se iar oameni, ar fi căzut în
mare și s-ar fi înecat. Se rugă lui Dumnezeu
din tot sufletul ei, dar stânca tot nu se zărea.
Norii negri se apropiau din ce în ce, vântul

prevestea furtună, tunetul începu a bubui și fulgerele scăpărau tot mai dese.

Acum soarele atingea marea; inima fetei zvâcnea. Cocorii, repede coborâra, așa de repede încât ei i se păru că și cade; dar deodată își luară iar zborul. Soarele se vedea numai pe jumătate, când ea zări stânca pustie; se arăta cât un câine de mare care și-a scos capul din apă. Soarele nu mai era decât o stelută când ea puse piciorul pe stâncă; și când se stinse de tot, ca cea din urmă scânteie dintr-o hârtie aprinsă, își văzu frații împrejurul ei, strânși grămadă, și ținându-se toți de mână. Nu mai era nici un locșor gol. Valurile izbeau stânca și treceau peste capetele lor; cerul părea în flăcări; tunetele bubuiiau fără încetare. Elsa și cu frățiorii ei, ținându-se de mâini, ridicau ochii și glasul către Dumnezeu, ca să le dea putere și ocrotire.

În zori furtuna se potoli. Cocorii își luară zborul cu Elsa, de cum apăru soarele. Marea era încă zbuciumată; de sus văzută, spuma ei se arăta ca mii de lebede legănate de valuri.

Deodată Elsa văzu în fața ei niște munți mari, care păreau că plutesc în aer. În mijlocul

stâncilor și ghețarilor strălucitori, se vedea un castel uriaș împrejmuit de grădini rânduite în trepte una deasupra alteia. La poalele munților erau păduri de palmieri, care făceau flori frumoase și mari cât roata carului. Fata întrebă dacă asta-i țara unde merg; dar ei clătinară din cap, în semn că nu-i asta; palatul acela minunat, care-și schimba mereu înfățișarea, era locuința zânei Morgana. Niciodată făptură omenească nu-i pășise pragul. Pe când privea Elsa, fermecată de vederea asta, munți, păduri, castel se năruiră deodată, și-n locul lor se văzură douăzeci de biserici mărețe, toate la fel, cu turnurile și ferestrele ascuțite. I se păru

că aude și orga cântând, dar era numai vuietul valurilor. Ajunsese chiar aproape de bisericile acestea, când, pe neașteptate, le văzu prefăcându-se în corăbii multe care se legănau sub ea; apoi se șterseră și ele, și nu rămase decât o ceață care plutea deasupra mării.

În sfârșit iată și țara unde trebuiau să ajungă. Erau munți albaștri cu păduri de cedri, orașe, palate. Cu mult înainte de asfințitul soarelui, Elsa se afla pe-o stâncă, în fața unei peșteri mari înconjurată de o pajiște întinsă, ca un covor înflorit.

- Acum, să vedem ce-o să visezi la noapte, îi spuse cel mai mic dintre frați, și-i arătă odăița ei de culcare.

- De-aș visa numai cum să vă fiu de vreun folos, răspunse ea; și gândul ăsta atât îi stăpâni mintea, că până ce adormi ea se rugă lui Dumnezeu să-i fie-ntr-ajutor.

Deodată, i se păru că-i ridicată în slăvile cerești până la palatul de ceață al Zânei Morgana. Acum zâna venea spre ea, și, cu toată frumusețea și strălucirea ei, semăna aidoma cu baba care-i dăduse fructe în pădure, și care-i spusese despre cei unsprezece cocori albi ce purtau pe cap coroane de aur.

- Frații tăi, ar putea scăpa de legăturile vrăjii, zise zâna, dar îți trebuie pentru asta multă putere și statornicie. E adevărat că apa, deși atingerea ei e mai ușoară decât a mâinilor tale, rotunjește pietrele cele mai aspre; dar ea nu suferă durerea ce va trebui s-o îndure degetele tale; ea n-are simțire și nu știe nimic din chinurile care te așteaptă. Vezi urzica asta? Sunt multe la fel împrejurul peșterii unde dormi tu. Dar numai acelea care cresc pe morminte în cimitir sunt singurele de folos. Nu uita nimic din ce-ți spun: Din locurile acelea să culegi urzicile, cu toate că mâna ta, numai cât le-o atinge, are să se facă toată bășici; să strivești cu picioarele tale urzicile acelea, să le faci fuioare, să le torci și din ele să țezi unsprezece haine cu mâneci lungi. Vei arunca aceste haine peste cei unsprezece cocori, și vraja va înceta. Dar, ține bine minte, ca din ziua când vei începe lucrul și până ce-l vei sfârși, ani de-ar trebui să treacă până atunci, un cuvânt să nu spui. O vorbă de vei rosti, vorba aceea va străpunge inima fraților tăi ca o lovitură de cuțit. Vezi deci, că viața lor atârnă de limba ta. Nu uita nimic din sfaturile mele.

Zâna atinse cu urzica mâna Elsei, și Elsa se deșteptă ca arsă de foc. Era ziuă de mult, și aproape de locul unde dormise era o urzică întocmai ca aceea pe care-o văzuse în vis. Atunci fata îngenunche, mulțumi lui Dumnezeu, și ieși din peșteră ca să se apuce de lucru. Culese cu mâinile ei delicate urzicile care o usturau, și răbdă cu dragă inimă durerea, ca să-și scape frații ei iubiți. Zdrobi cu picioarele ei goale fiecare urzică, și făcu din toate fuioare verzi.

Cum asfinți soarele, sosiră și frații ei. Se speriară grozav când o găsiră mută, și crezură că asta-i o nouă vrajă a mășterei lor; dar văzându-i mâinile, înțeleseră ce făcea ea pentru dâșii; cel mai mic începu a plânge, și lacrimile lui picând pe mâinile fetei, bășicile pie-reau, și durerea înceta.

Toată noaptea și-o petrecu lucrând; nu mai vroia nici să doarmă, până ce nu-i va mântui pe frații ei.

A doua zi, plecând cocorii, rămase singură; niciodată nu trecuse mai repede ceasurile pentru ea. Isprăvisе întâia haină, și începuse pe-a doua.

Pe când lucra ea așa zorită, un sunet de corn s-auzi în pădure, care-o înspăimântă. Și zgomotele se apropiau, se auzea acum și lătratul câinilor; ea atunci repede intră în peșteră, își strânse toate urzicile într-un morman, și se așeză pe ele, ca să le-ascundă.

Curând după asta un câine ieși din mărăcini, apoi un altul și încă unul. O luară la fugă lătrând, și-apoi iar se-ntoarseră; îndată după ei veniră și vânătorii toți, și cel mai mândru dintre ei, care era chiar împăratul acestei țări, se apropie de Elsa. Niciodată nu văzuse el o fată mai frumoasă.

- Cum ai venit tu aici, drăgălașă copilă?

Elsa clătină din cap, căci viața fraților ei atârna de tăcerea ei; și-și ascunse mâinile sub șorț ca nu cumva împăratul să-i afle durerea.

- Vino cu mine, urmă el: tu nu poți să rămâi aici. Dacă ești și bună pe cât ești de frumoasă, îți voi dărui mătasuri și odoare scumpe, coroană de aur voi pune pe capul tău, și cel mai mândru palat al meu va fi locuința ta.

Apoi o și luă pe calul lui. Ea plângea și-și frângea mâinile, dar împăratul îi zise:

- Nu vreau decât fericirea ta, și ai să-mi

mulțumești într-o zi. Porni astfel printre munți, urmat de toți ceilalți vânători.

Pe înserate se zări măreața cetate, cu bisericile ei înalte. Împăratul duse pe Elsa în palatul lui, unde izvoare de apă aruncau pietre scumpe sub înalte bolți de marmură, în sălile mari unde pereți și tavanuri străluceau de măiestrite împodobiri. Dar ea, în loc să se uite la toate frumusețile astea, plângea și nu-și mai lua gândul de la frații ei. Numaidecât doamnelă Curții o îmbrăcară cu veșminte împărătești, îi împletiră părul cu pietre scumpe și-i acoperiră mâinile-i rănite cu mănuși moi și subțiri.

Era așa de uimitor de frumoasă în podoa-bele astea, că toți curtenii se închinară în fața ei până la pământ, și împăratul o alese de soție, cu toate că marele preot dădea din cap mormăind că mândrețea asta de fată nu poate fi decât o vrăjitoare, care fura ochii lumii și mintea împăratului.

Dar el astea nu le luă în seamă, porunci să cânte muzica, bucatele cele mai alese fură aduse la masă. Cele mai frumoase fete din toată împărăția prinseră a juca împrejurul

Elsei, și apoi o plimbară prin grădini înflorite și prin săli minunate.

Dar pic de zâmbet nu se arăta nici pe buzele nici în privirea Elsei; mâhnirea singură se vedea, numai ea stăpânea întreg sufletul fetei.

În sfârșit împăratul deschise ușa odăii unde urma să doarmă Elsa; odaia asta era toată îmbrăcată în scumpe covoare verzi și se asemena cu peștera de unde o luase împăratul. Pe jos era mormanul de urzici, și în tavan era agățată haina care-o țesuse. Unul dintre vânători adusese lucrurile astea, numai așa de-a minune.

- Aici te vei putea gândi la fosta-ți locuință, zise împăratul, iată și lucrul tău; în mijlocul strălucirii care te va înconjura îți va fi dulce să te gândești la zilele trecute.

Elsa văzându-și lucrul ei, se însenină și se roși de bucurie. Se gândi la mântuirea fraților ei, și sărută mâna împăratului; acesta o îmbrățișă și porunci să tragă clopotele, ca să vestească tuturor nunta lui. Fata cea frumoasă, dar mută, din pădure, era acum împărăteasa țării. Drept e că și unele vorbe urâte ajunseră la urechea împăratului, dar el nu puse nici un

temei, și nunta se făcu. Și tocmai cel care scornise astfel de vorbe fu silit să pună coroa-
na pe capul miresei; el de necaz, i-o apăsă atât
cât putu.

Dar ea nu simți nimic, toate gândurile ei
erau îndreptate spre soarta fraților ei. Mută-i
era gura, dar ochii ei arătau dragoste împă-
ratului, care era atât de bun și nu voia decât
fericirea ei.

Din zi în zi îl iubea mai mult, și ar fi putut
să i se destăinuiască și să-i spună toate chi-
nurile ei, dar trebuia să rămână mută până
ce-și sfârșea lucrul. Noaptea, pe-ascuns se
ducea în odăița ce semăna cu peștera ei, și
acolo lucra de zor; isprăvi astfel șase haine.
Dete să înceapă pe-a șaptea și iată că nu mai
avea fuioare. Știa ea că urzicile de care avea
nevoie creșteau în cimitir, dar trebuia ca
singură să le culeagă, și cum să se ducă acolo?

"Ce-i oare durerea degetelor mele, față de
cea a sufletului meu? își zicea ea, voi încerca,
Dumnezeu poate mă va ajuta".

Și, tremurând, parc-ar fi săvârșit o faptă rea,
se strecură binișor, la lumina lunii, în grădină,
trecu prin lungile alei, străbătu apoi ulițele
pustii și ajunse la cimitir.

Zări, pe cea mai largă piatră de mormânt, un cerc de vrăjitoare groaznice, care dezgroapă morții și le sfâșie carnea. Elsa e silită să treacă prin fața lor; ele o urmăresc cu privirile lor drăcești, fata însă își face cruce și trece înainte, își culege urzicile care-o ardeau, și se întoarce la palat.

Dar unul dintre curteni o văzuse; el căpătă credința că împărăteasa nu-i decât o vrăjitoare, care a fermecat pe împăratul și pe tot norodul. Împăratul află deci curând cele ce se întâmplaseră; două lacrimi mari curgeau pe obrajii lui, și bănuiala cruntă îi sfâșia inima. Mai multe nopți de-a rândul se făcu el că doarme; văzu pe Elsa sculându-se, și-o urmări binișor până la odăița unde se ducea ea.

Din zi în zi împăratul se făcu mai posomorât, biata împărăteasă băgă de seamă lucrul ăsta; dar ea nu înțelegea care să fie pricina, și supărarea asta spori și mai mult chinurile ce-ndura pentru frații ei. Lacrimile îi picurau pe scumpele-i mătăsuri, ca boabe de mărgăritar, totuși nu pierdu nădejdea și lucră înainte. Nu mai lipsea acum decât o singură haină; dar trebuia ca încă o dată să se mai ducă la cimitir

să-și culeagă urzici. Se gândea cu groază la drumul ăsta și la înspăimântătoarele vrăjitoare; dar hotărârea ei era neclintită, ca și credința-i în Dumnezeu.

Porni deci, împăratul însă, și curteanul ce-o dușmănea, o urmăreau. O văzură cum intra în cimitir, zăriră mai departe vrăjitoarele cum își săvârșeau feroasele nelegiuiri. Împăratul se depărtă înfricoșat, gândindu-se că frumosul cap ce se rezemase pe pieptul lui era al uneia din aceste dihanii.

- Norodul s-o judece! porunci el; și norodul o osândi arderii pe rug.

Smulsă din strălucirea patului, fu aruncată într-o închisoare întunecoasă, unde vântul suiera printre gratiile ferestrei. În loc de covoare și mătăsuri nu avu altă pernă decât mormanul de urzici ce culesese. Hainele arzătoare ce țesuse, acestea-i erau singura înveli-toare; și totuși nici n-ar fi putut să-i dea ceva mai scump inimii ei. Și punându-și nădejdea în Dumnezeu, se apucă iar de lucru.

Copiii pe stradă cântau cântece de batjocură pentru ea, și nu era ființă să-i spună o vorbă bună.

De-odată într-o seară, o pană albă de cocor căzu pe fereastra ei; era cel mai mic dintre frați care-și regăsise surioara. Elsa începu să plângă cu hohot de bucurie, cu toate că noaptea următoare avea să fie ultima noapte pentru ea; dar hainele erau acum aproape gata, și frățiorii ei nu erau departe.

I se trimise un preot, căruia să-i mărturisească toate nelegiuirile ei. Elsa când îl văzu clătină din cap, și cu ochii îl rugă să nu mai stăruie cu întrebările lui. Trebuia ca numai-decât în noaptea asta din urmă să-și sfârșească lucrul, fără de care, chinurile ei toate, și lacrimile și lungile nopți de veghere, toate erau în zadar. Preotul plecă rostind cuvinte de amenințare; dar Elsa, știindu-se nevinovată, își urmă lucrul ei.

Șoriceii aduceau urzicile la picioarele ei, ca să-i ajute, și o mierlă se așeză pe fereastră și-i cântă toată noaptea, ca să-i mai aline durerea.

Cu un ceas înainte de răsăritul soarelui cei unsprezece frați sosiră la poarta palatului, cerând să vorbească numaidecât împăratului. Li se răspunse că asta nu-i cu putință; era încă noapte, împăratul dormea, și nimeni nu

and the people of the city of Jerusalem

îndrăzneală să-l scoale. Ei însă stăruiră, apoi făcură amenințări, încât fu nevoie să se cheme paznicii. În larma asta împăratul se trezi și întrebă ce s-a întâmplat; dar deodată soarele răsărind, cei unsprezece frați nu se mai văzură; unsprezece cocori zburau pe deasupra palatului

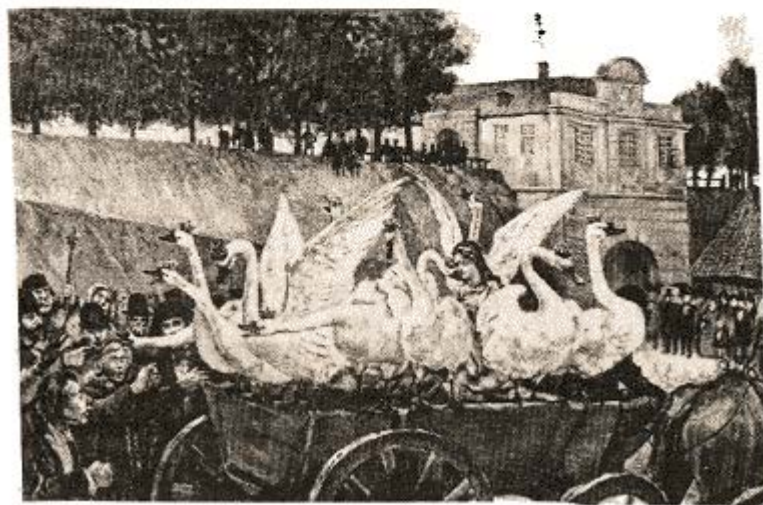
La porțile cetății se grămădea mulțimea ca să o vadă arzând pe vrăjitoare. Un cal jegărit ducea căruța unde era ea, îmbodolită într-o haină de pânză groasă. Părul ei lung și frumos îi cădea despletit pe umeri, fața-i era galbenă ca ceara, buzele i se mișcau încet, pe când degetele ei torceau încă fir subțire din fuiorul verde. Nici la moarte mergând nu voia să-și curme lucrul. Cele zece haine erau la picioarele ei și isprăvea acum pe-a unsprezecea. Mulțimea adunată își bătea joc de ea ocărând-o: "Uite cum boscorodește vrăjitoarea! Nu-i carte de rugăciuni ceea ce are în mână! Nici la ceasul ei din urmă nu vrea să-și lase farmecele. Să-i smulgem hainele astea blestemate, și-n mii de bucăți să le rupem!"

Mâini grosolane erau gata să înșface pe biata fată, când iată că apar unsprezece cocori

albi și se așează în jurul ei pe căruță, fâlfâind încet din aripile lor mari. Mulțimea se dădu înapoi, speriată.

- Țsta-i un semn de la Dumnezeu, poate că-i nevinovată, ziseră încet vreo câțiva; dar nimeni nu îndrăznea să rostească vorbele astea în gura mare. Călăul se apropie și apucă pe osândită de mână; ea atunci repede aruncă cele unsprezece haine pe cocori, care într-o clipă să schimbară în unsprezece mândri feciori de împărat. Cel mai mic rămăsese cu o aripă în locul brațului, căci o mânecă de la haina lui era încă neisprăvită.

- Pot, în sfârșit, să vorbesc, strigă surioara

fericită; aflați că sunt nevinovată.

Și văzând poporul toate acestea, se închină în fața ei, ca înaintea unei sfinte; dar împărăteasa biruită de-atâta zbugium, căzu leșinată în brațele fraților ei.

- Da, e nevinovată! zise cel mai mare, și

povesti tot adevărul. Pe când vorbea el, un miros ca de pe-o dumbravă de trandafiri se răspândea în aer; căci fiecare lemn din rugul pregătit pentru ea prinsese deodată rădăcină și se acoperise de frunze și flori. Locul de chin se prefăcu într-un tufiș de trandafiri roșii, deasupra cărora strălucea o floare albă, luminoasă ca o stea. Împăratul rupse floarea asta și o puse pe inima Elsei, care se deșteptă; pe fața ei se zugrăvea acum liniștea și fericirea.

Toate clopotele bisericilor începură să sune singure; păsările veneau în stoluri, și niciodată un împărat n-avu un mai mare alai, ca acel care-aduse la castel pe cei doi soți tineri și frumoși.

DEGETICA

Era odată o biată femeie săracă; ea trăia singură și grozav dorea să aibă un copil pe lângă dânsa, care să-i fie sprijin la bătrânețe. Se duse într-o zi în pădure, acolo întâlni o zână căreia-i spuse păsul ei. Aceasta-i dăde un bob de orz, zicându-i:

- Țsta nu-i orz, de cel care crește pe câmp și-l mănâncă găinile. Pune-l într-un ghiveci de flori și așteaptă.

- Îți mulțumesc, zise femeia, și cum se întoarse acasă, își sădi bobul de orz.

În curând răsări din pământ o floare mare, frumoasă, ce semăna c-o lalea îmbobocită.

"Ce floare minunată!" zise femeia sărutând foile roșii și galbene; și-n clipa aceea floarea se deschise cu zgomot mare. Acum se vede bine că-i o lalea adevărată; și-n lăuntrul ei, pe fundul verde ședea o fetiță mică, mică de tot și drăguță, numai cât degetul cel mic de înaltă; îi dădu numele de Degețica.

Dintr-o coajă de nucă lustruită frumos îi găti leagăn, foi de viorele îi puse în loc de saltea, și o înveli cu o foaie de trandafir. Dormea în timpul nopții, și ziua se juca pe masă, unde femeia puneă o farfurie cu apă, înconjurată de-o cunună de flori. În farfurie plutea o foaie mare de lalea, pe care Degețica putea să stea, și să se plimbe de la o margine la alta cu ajutorul a două fire albe de păr de cal, ce-i țineau loc de vâsle.

Nu se putea închipui ceva mai drăgălaș ca fetița asta; și-apoi știa să și cânte, și avea un glas așa de dulce, cum nu se mai auzise pe fața pământului.

Într-o noapte, pe când ea dormea, o broască urâtă intră în odaie printr-o spărtură a feres-

trei. Și urâciunea asta sări pe masa unde dormea Degețica, învelită cu foaia ei de trandafir.

- Ce frumușică soție ar fi asta pentru băiatul meu, zise broasca.

Și înșfăcând coaja de nucă, ieși pe aceeași fereastră, ducând și pe Degețica afară în grădină. Pe acolo curgea un pârâu, care în trecerea lui atingea o mlaștină. În mlaștina asta locuia broasca și cu fiul ei. Slut și murdar, semăna leit cu mama lui. "Coac! Coac! Vrekke-ke-kex"! începu el a striga, cum zări pe drăgălașa fetiță în coaja de nucă.

- Nu vorbi așa tare! O s-o trezești, zise broasca. Ar putea să ne scape încă, e așa de ușoară, ca un fulg de lebădă. S-o punem pe-o foaie lată de lipan, în mijlocul apei. O să fie acolo ca pe-un ostrov și n-are să poată fugi. În vremea asta, noi să gătim în fundul bălții odaia cea mare, care o să fie locuința voastră.

Apoi broasca sări în apă și porni s-aleagă o frunză mare de lipan prinsă de mal, și așeză pe ea coaja de nucă în care dormea Degețica.

Când se trezi biata fetiță și văzu unde se află, începu a plânge cu amar; de jur împrejur era numai apă, cum să se mai întoarcă ea pe uscat?

Broasca, după ce împodobi odaia din fundul iazului cu papură și floricele galbene, veni cu odorul ei să ia pătuțul micuței, să-l ducă în odaia pregătită. Se înclină înaintea fetei zicându-i: "Îți prezint pe fiul meu, viitorul tău soț. V-am pregătit o locuință de toată frumusețea, în fundul bălții."

- Coac! Coac! Vrekke-ke-kex! adăugă fiul. Apoi luă coaja de nucă și se depărtă; biata Degețica, rămasă singură pe frunza ei verde, începu să plângă cu hohot, gândindu-se la broasca uricioasă și la soarta ce-o aștepta.

Auziseră însă și peștișorii cele ce spusese

broasca, și vrură să vadă și ei pe Degețica. Și cum o văzură, li se păru atât de drăguță, încât socotiră c-ar fi o mare nenorocire pentru dânsa, să ia de soț pe fiul broaștei. Nunta asta nu trebuia să se facă! Se adunară cu toții în jurul frunzei, și cu dințișorii lor tăiară codița ce-o ținea de mal; frunza desprinsă, duse pe Degețica departe, pe râu, așa că broaștele n-o mai puteau ajunge. Ea trecu astfel prin multe locuri frumoase, și păsărelele prin tufișuri cântau când o vedeau: "Ce mai fetiță drăgălașă! Ce mai fetiță drăgălașă!" Frunza plutind mereu, tot înainte tot mai departe, Degețica făcu o adevărată călătorie.

Pe când mergea ea așa, un fluturaș alb începu a zbura în jurul ei, și la urmă se așează chiar pe frunză, nemaiputându-și lua ochii de la așa minune.

Degețica, veselă că scăpase de uricioasa broască, se bucura de frumusețea locului și de priveliștea apei ce strălucea ca aurul în bătaia soarelui. Își luă cingătoarea, legă un capăt de aripa fluturașului, pe celălalt de frunză, și astfel putu înainta mai repede.

Dar iată că trecu un cărăbuș, care, zărind-o,

• o prinse din zbor și se opri cu ea într-un copac. În vremea asta frunza de lipan luneca înainte pe râușor dusă de fluturașul, care nu se mai putea desprinde de ea.

Dumnezeu știe numai, spaima ce-o cuprinse pe biata Degețica, când fu luată de cărăbuș și dusă pe copac! Ea însă plângea acum pe fluturașul alb pe care-l legase de frunză, și se gândea că el o să moară de foame, dacă nu s-o putea desface. Cărăbușului nu-i păsa nimic de toate astea; el o așeză pe frunza cea mai mare din copac, o ospătă cu sucul florilor, și, cu

toate că ea nu semăna deloc a cărăbuș, îi laudă foarte mult frumusețea.

În curând toți cărăbușii din copac veniră s-o vadă. Fetele cărăbușilor însă, văzând-o, își mișcară antenele zicând:

- Ce mai lucru! N-are decât două picioare.

- Și nici antene n-are, adăugă una; E slabă, subțire, și seamănă cu omul. O! Ce urâtă e!

Degețica însă era fermecătoare; și cărăbușul care-o adusese, cu toate că o găsea frumoasă, dar auzind pe ceilalți că-i scornesc fel de fel de cusururi, i se păru și lui pe urmă că-i urâtă, și nu mai vru s-o țină. O dete jos din copac, și o așeză pe-o floare de cicoare.

Degețica începu a plânge de supărare, că fusese izgonită de cărăbuși pentru urâtenia ei; și doar ea era minune de frumoasă.

Rămasă singură în pădure, își petrecu acolo toată vara. Din firicele de paie își împleti un pătuț pe care-l anină sub o frunză de brusture, ca să fie ferită de ploaie. Cu sucul florilor se hrănea, și setea și-o alina bând roua ce cade dimineața pe frunze.

Așa trecură vara și toamna; dar iată că sosi iarna, iarna cu zăpada și frigul ei. Toate

păsărelele, care-o desfătaseră cu cântecele lor, plecaseră-n alte țări, copacii nu mai aveau frunze, florile erau veștejite, și frunza de brusture care-o adăpostea se suci, nerămânând din ea decât un cotor uscat și galben.

Frigul chinui cu atât mai mult pe Degețica, cu cât acum și hainele ei erau aproape numai zdrențe. Într-o noapte începu a ninge, și fiecare fulg ce cădea asupra-i era pentru ea ca o lopată de zăpadă. Se-nvelise, biata, c-o frunză uscată, dar ce căldură să-i țină asta; și acum era aproape să moară de frig.

Lângă pădure era o întinsă miriște de grâu; nu se vedea decât păișul rămas deasupra pământului înghețat. Degețica porni într-acolo; aceasta era pentru ea o uriașă pădure de străbătut. Ajunse zgribulită de tot, la viziuna unui șoarece de câmp. Intră pe-o găurică mică, sub paie; șoarecele era bătrân și avea o locuință foarte bună; o odaie plină numai cu grăunțe de tot felul, o bucătărie și o sufragerie frumoasă. Degețica veni la ușă ca cerșetoare și ceru să-i dea și ei un bob de grâu, că de două zile n-a mâncat nimic.

- Sărăcuța de tine, zise șoarecele, care avea

o inimă bună, vino de mănâncă și tu cu mine în odaia mea; este cald aici.

Și prinzând șoarecele dragoste de Degețica îi zise:

- Îți dau voie să stai toată iarna aici; da cu tocmeală să-mi ții totdeauna odaia curată, și să-mi spui povești frumoase; mă prăpădesc după ele.

Degețica primi cu bucurie învoiala, și n-avu a se plânge de nimic.

- O s-avem musafiri, zise într-o zi șoarecele: vecinul meu are obicei să vină la mine o dată pe săptămână. El e mult mai bogat decât mine; are odăi mari și poartă o blană frumoasă de catifea.

Dacă ar vrea el să te ia de soție ai fi foarte fericită; să-i spui poveștile tale cele mai frumoase.

Degețica însă nu prea avea poftă să se mărite cu bogatul vecin care nu era decât un sobol. Îmbrăcat în blana-i de catifea neagră, veni să-și facă vizita. Se luară întâi de vorbă despre bogățiile, și despre învățătura lui; dar sobolul vorbea rău de soare, de flori, că el niciodată nu le văzuse. Degețica îi cântă o

mulțime de cântece, între altele: "Zboară că-răbuș, zboară, zboară!" și "Când vine în câmp călugărelul". Sobolul încântat de glasul ei, își arată numaidecât dorința de a se căsători c-o persoană așa de bine înzestrată, dar de hotărât nu hotărî încă nimic, fiindcă era foarte chib-zuit.

Sobolul ca să facă plăcere fetei și șoare-celui, îi pofti să se plimbe printr-o hrubă lungă ce săpase de curând, pe sub pământ, între cele două locuințe; și le spuse să nu se sperie de-o

păsărică moartă, pe care au văzut-o în drumul lor. Și-ntâia oară când șoarecele și Degețica veniră să facă plimbarea asta, sobolul le ieși înaintea ținând în dinți un putregai din care ieșea o lumină albă care închipuia un felinar. Când ajunseră la locul unde era păsărică moartă, sobolul sparse puțin tavanul hrubei, și o rază de lumină străbătu de-afară; în fața lor stătea întinsă o rândunică, desigur moartă de frig, cu aripile strânse, cu capul și picioarele ascunse sub pene. Vederea asta mâhni sufletul fetei; ea care iubea atât de mult păsărelele ce-o înveseleau toată vara cu cântecele lor! Dar sobolul împinse cu laba pe rândunică, zicând:

- N-o să mai fluiere de-acum! Ce mare nenorocire să te naști pasăre! Slavă Domnului, niciunul dintre neamurile mele n-o să aibă o soartă așa de ticăloasă. O astfel de făptură n-are altă avere decât același și același *cirip, cirip!* Și când vine iarna moare de foame.

- Cuminte grăiești! răspunse bătrânul șoarece; acest *cirip!* nu aduce nimic; e tot ce trebuie ca să pieri de foame: și cu toate astea

sunt unii care-și fac o fală numai că știu să cânte.

Degețica nu zise nimic; dar când șoarecele și sobolul se întoarseră cu spatele, ea se aplecă încetișor asupra păsăricii și dând la o parte penele capului, îi sărută ochii închiși.

"Poate că-i tocmai aceea care cânta așa de drăguț pentru mine astă vară, se gândi ea; biată păsărică, tare mi-e milă de tine!"

Sobolul după ce astupă spărtura pe care-o făcuse în tavan, își petrecu musafirii până acasă. Neputând dormi deloc noaptea aceea, Degețica se sculă și împleti un covoraș din firicele de paie, și repede se duse de-l întinse peste păsărica moartă. Apoi îi puse de-o parte și de alta un smoc de lână ce găsisese la șoarece, parcă i-ar fi fost teamă ca nu cumva răceala pământului să facă rău trupului neînsuflețit.

- Adio, păsărică frumoasă, adio! Îți mulțumesc pentru cântecul tău care mă ferecea atât de mult astă vară, când puteam să mă bucur de verdeață și să mă încălzesc la soare.

Și își rezemă capul pe inimioara rândunelei; dar deodată se sculă speriată, simțise o mișcare ușoară, începuse a bate inima păsă-

relei, care nu era moartă ci numai amorțită de frig. Căldura o reînviase. Toamna, când se duc rândunelele în țările calde, dacă întârzie vreuna pe drum, frigul o culcă la pământ, ea pare moartă și zăpada o învelește.

Degețica tremura încă de spaimă; pe lângă ea, care nu era mai înaltă decât degetul cel mic, rândunica părea un uriaș. Totuși ea nu-și pierdu cumpătul, strânse bine lâna împrejurul păsăricii, se duse repede s-aducă o frunză de mentă cu care se-nvelea ea, și i-o puse pe cap.

În noaptea următoare ducându-se iar la bolnava ei, o găsi cu viață, dar era atât de slabă, încât abia o clipă deschise ochii să vadă fetița, care ținea în mână, ca să-i dea lumină, o fărâmbă de putregai lucitor.

- Îți mulțumesc, dragălașă copiliță, zise păsărica; tu m-ai încălzit. Peste puțin timp am să capăt puteri, și-am să zbor la soare.

- E frig tare afară, răspunse Degețica; ninge, îngheață, mai stai în pătuțul tău, o să am eu grijă de tine.

Apoi îi aduse apă într-o frunzișoară. Păsărica o bău, și-i povesti cum rupându-și o aripă într-un tufiș de mărăcini, nu s-a mai putut

ține de celelalte păsări când au plecat în țările calde. Atunci a căzut la pământ și din clipa aceea nu-și mai amintea nimic din ce i se-ntâmplase.

Toată iarna Degețica, fără știrea șoarecelui și a sobolului, îngriji cu multă dragoste pe rândunică. Când sosi primăvara și soarele începu a încălzi pământul, păsărica își luă ziua bună de la fetiță, care-i redeschise în tavan spărtura făcută de sobol. Rândunica rugă pe fetiță să meargă împreună cu ea în pădurea înverzită. Degețica însă știa că plecarea ei o să facă mare supărare bătrânului șoarece.

- Nu, zise ea, nu pot merge.

- Adio dar, adio dragălașă copiliță! răspunse rândunica, luându-și zborul spre soare. Degețica o privi zburând, și avea lacrimile în ochi; îi era așa de dragă păsărica! "Cirip! cirip!" mai zise o dată rândunica și nu se mai văzu.

Și Degețica era cu atât mai mâhnită, cu cât ea nu putea ieși să se bucure de razele soarelui.

Grâul creștea acum deasupra locuinței șoarecelui, și pentru fetița, numai cât degetul cel mic de înaltă, se părea că-i o pădure mare.

- În vara asta, trebuie să-ți lucrez zestrea, îi

zise șoarecele, căci plicticosul sobol ceruse mâna fetiței. Și ca să te măriți cu sobolul trebuie să fii și tu mai bine chivernisită din rufărie și din haine.

Mititica fu silită să-și ia furca-n brâu, și șoarecele mai luă cu ziua încă patru păianjeni, care torceau și țeseau fără încetare. În toate serile venea sobolul și le vorbea de neajunsurile verii, care usucă pământul și-l face de nesuferit. Așa că și nunta n-au s-o facă decât mai pe toamnă. În vremea asta Degețica în toate zilele venea până-n ușa vizuinii, la răsăritul și la apusul soarelui, și se uita și ea printre spicele bătute de vânt la cerul albastru, bucu-

spicele bătute de vânt la cerul albastru, bucurându-se de frumusețea de afară și gândindu-se la rândunica iubită; dar rândunica era departe, poate că n-o să mai vină niciodată.

Sosi și toamna, și Degețica își gătise zestre.

- Peste patru săptămâni facem nunta! zise soarele. Și biata fetiță începu a plânge, că ea nu voia deloc să se mărite cu ursuzul de sobol.

- Ce prostie! strigă soarele; ia să nu fii așa de încăpățânată, că pe urmă te mușc cu dinții mei cei ascuțiți. Ar trebui să te simți foarte fericită că te ia de soție un domn așa de falnic, care poartă o blană de catifea neagră, cum nici împărăteasa nu are la fel. Mai bine mulțumește lui Dumnezeu că găsești o bucătărie și o pivniță așa de plină cu de toate.

Dar iată că sosi și ziua nunții.

Sobolul se înfățișă ca să ia pe Degețica și s-o ducă sub pământ, unde niciodată nu era să mai vadă lumina soarelui, fiindcă soțul ei nu-l putea suferi. În locuința soarecelui tot mai putea veni până-n ușă să se bucure de lumină.

- Rămâni cu bine, soare frumos! zise ea cu-n aer mâhnit, ridicând mânuțele în sus, rămâi cu

bine! Că eu sunt osândită să trăiesc de-acum înainte în întuneric, lipsită de razele tale.

Apoi făcu câțiva pași afară din căsuță; grâul era secerat, nu mai rămăsese decât pășul.

- Adio, adio! zise ea sărutând o florică roșie, dacă vreodată vei vedea pe rândunica mea, să-i spui că mă gândesc la ea.

- *Cirip! cirip!* auzi ea cântând lângă dânsa. Ridică ochii și-o văzu.

Rândunica nu mai putu de bucurie când zări pe Degețica; coborî repede ciripind mereu *cirip! cirip!* și se așeză lângă binefăcătoarea ei. Aceasta-i povesti cum trebuie să se mărite cu uriciosul de sobol, care locuia sub pământ, unde niciodată nu străbate soarele. Și spunând toate astea, șiroaie de lacrimi curgeau din ochii ei.

- Vine iarna, zise rândunica. eu trebuie să plec în țările calde; vrei să vii cu mine? Te vei sui pe spinarea mea, te prinzi cu cingătoarea ta de mine; și vom zbura departe de uriciosul tău sobol, și de locuința-i întunecoasă, dincolo de munți, unde soarele strălucește mai frumos ca aici, unde vara și florile nu se trec niciodată. Haide, vino cu mine, scumpă fetiță, tu care mi-ai scăpat viața când zăceam în întuneric,

pe jumătate moartă de frig.

- Da, da, merg cu tine! zise Degețica. Și se sui pe spatele păsărelei, legă cingătoarea ei de o pană mai mare, și astfel trecură pe deasupra pădurii, a mării și a munților înalți acoperiți cu zăpadă.

Degețicii îi era frig; atunci se vârî în penele calde ale păsărelei, lăsându-și numai căpșorul afară, ca să poată vedea frumusețile ce-i lunecau pe dinaintea ochilor.

Și ajunseră astfel într-o țară caldă, unde vița cu struguri dulci crește pe margina șanțurilor, unde sunt păduri întregi de lămâi și de portocali, unde felurite flori, care de care mai minunate, răspândesc cele mai dulci miresme. Pe drumuri, copiii se jucau cu fluturi mari pestriți.

Rândunica se opri pe marginea unui lac albastru, lângă un palat de marmură, înconjurat de coloane mari ce sprijineau largi bolți de viță. Pe sub streășină erau nenumărate cuiburi.

Unul din aceste cuiburi era al rândunicii.

- Iată și locuința mea, zise păsărica; tu însă n-ai să poți sta aici; alege-ți o floare care-ți va plăcea și eu te voi așeza acolo; o să-mi dau

toată silința ca să nu-ți lipsească nimic.

- Cu bucurie! răspunse Degețica, bătând din mânuțele ei.

Flori mari albe creșteau printre frânturile unei coloane răsturnate; rândunica puse fetița acolo, într-o floare, pe una din cele mai largi frunze. Degețica în culmea fericirii, era uluită de toate frumusețile ce-o înconjurau.

Dar iată ceva care-o miră mai presus de toate: un omuleț mic de tot, alb și străveziu ca sticla, stătea pe o floare înaltă cât degetul; el avea pe cap o coroană de aur, și la umeri aripi strălucitoare.

Era Duhul florilor, și fiecare floare era locuința unei perechi de asemenea mici făpturi cu chip omenesc; iar el, Domn era, peste întreg poporul acesta.

- Doamne, ce frumos e! zise încet Degețica rândunelei.

Prințisorul ăsta, când văzu pasărea, uriașă pentru el, se sperie întâi, dar cum zări pe Degețica i se mai puse inima la loc. I se păru cea mai frumoasă ființă din lume. Îi puse coroana de aur pe cap, o întrebă cum o cheamă, și dacă vrea să fie soția lui. Ce soț era acesta, pe lângă fiul broaștei, ori pe lângă

sobolul cu blana de catifea neagră! Primind să fie soția lui, ea se făcea Zâna florilor! Se învoi deci, și-n curând începură a ieși din fiecare floare câte un domn și o doamnă, mititei ca și ea, și care veneau să-i facă daruri. Nimic n-o bucură mai mult, ca o pereche de aripi străvezii care fuseseră mai înainte ale unei gâze albe. Prinse numaidecât aripile de umerii ei și începu să zboare de la o floare la alta. În vremea asta rândunica în cuibul ei, cânta cele mai

amărâtă că trebuia să se despartă de fetiță.

- De-acum înainte, n-o să te mai cheme Degețica, îi zise Duhul florilor: noi îți vom zice *Maia*.

- Adio, adio! zise rândunica luându-și zborul spre Danemarca. Acolo cum sosi, își regăsi vechiul cuib deasupra ferestrei celui care a scris povestea asta și care-i aștepta reîntoarcerea.

Cirip! Cirip! începu ea, și astfel află el povestea.

FETIȚA

CU CHIBRITURILE

Era un ger grozav; ningea și începuse a înnopta: era ajunul Anului Nou. Pe frigul acela și pe întunericul acela, mergea pe stradă o biată fetiță cu capul gol, și cu picioarele goale. Avusese ea doar niște papuci când plecase de-acasă, dar nu-i folosiseră mult: erau niște papuci mari, pe care mama ei

îi rupsese aproape, și erau așa de largi pentru ea, încât mititica-i pierdu grăbindu-se să treacă o stradă, unde cât p-aci era să fie strivită între două trăsură. Unul din papuci nici nu-l mai găsisese, iar celălalt îl luase un băiat care zicea că vrea să facă din el leagăn pentru copilul lui, când o avea și el unul.

Fetița mergea cu picioarele ei goale, roșii-vinete de frig; și-n șorțul ei vechi ținea strâns un vraf de cutii cu chibrituri și mai avea și-n mână o cutie. Fusese o zi rea pentru dânsa; nimeni nu-i cumpărase în ziua aceea nimic, și n-avea prin urmare nici un ban; și-i era foame și frig tare. Biata fetiță! Fulgii de zăpadă cădeau pe părul ei lung și bălai, care se încrețea frumos pe lângă ceafă, dar nu se gândea ea acum la părul ei creț. Luminile străluceau pe la ferestre, miros de fripturi se răspândea în stradă; era ajunul Anului Nou, iată la ce se gândea ea.

Se opri și se ghemui într-un colț dintre două case, din care una ieșea în stradă mai mult ca cealaltă. Își strânse piciorușele sub dânsa. Frigul o pătrundea din ce în ce mai mult, și totuși nu-i venea să se ducă acasă; aducea înapoi toate chibriturile, și nici un bănuț măcar. Tatăl său are s-o bată; și afară de asta, și acasă nu era tot așa de frig? Ei locuiau tocmai sub acoperiș și vântul sufla în voie, cu toate că fuseseră astupate crăpăturile cele mari cu paie și cu trențe vechi. Mănuțele ei erau aproape înghețate de frig. A! Un chibrit aprins

le-ar putea face bine. Dacă ar îndrăzni să scoată unul, numai unul din cutie, să-l zgârie de zid și să-și încălzească degetele! Scoase unul: hârști! Cum mai trosni, și cum se aprinse! Chibritul ardea ca o lumânărică, ținu mânuța deasupra flăcării. Ce lumină ciudată. I se păru fetei că stă lângă o sobă mare de fier, care avea deasupra un capac lucios de aramă. Înăuntru ardea focul și era așa de cald; dar ce-i oare asta? Fetița își întindea acum piciorușele ca să și le încălzească și pe ele; flacăra se stinse și soba pieri; fetița rămase stând cu rămășița de chibrit în mână.

Hârșcâi un altul, care se aprinse, străluci, și zidul în care bătea lumina se făcu străveziu ca o pânză subțire. Fetița putu vedea până-ntr-o odaie unde era o masă acoperită cu o față albă, pe care sclipeau porțelanuri subțiri; în mijloc era o găscă friptă umplută cu prune și cu mere ce răspândeau un miros plăcut; și, lucru de necrezut, deodată găscă sări de pe masă, și veni cu furculița și cuțitul în spinare până la biata fetiță. Chibritul se stinse: și nu mai avu în fața ei decât zidul rece și gros.

Mai aprinse încă unul. Deodată se văzu

șezând sub un pom frumos de Crăciun; era mult mai mare și mai împodobit decât cel văzut prin geamuri la negustorul cel bogat. Mii de lumânările ardeau pe crengile verzi, și poze de tot felul, ca cele ce împodobesc feres-trele prăvăliilor, păreau că-i zâmbesc. Fetița ridică amândouă mâinile: chibritul se stinse: toate lumânărilele din pom se înălțau tot mai sus, tot mai sus, și ea văzu deodată că luminițele acelea erau stele. Una din ele căzu și trase o dungă mare de foc pe cer.

"A murit cineva", își zise micuța; căci

bunica ei, care fusese foarte bună pentru dânsa și care acum nu mai trăia, îi spusese adesea: "Când cade o stea, un suflet se înalță la Dumnezeu".

Mai trase încă un chibrit pe zid: și se făcu o lumină mare, în mijlocul căreia era bunica ei în picioare, și era așa de strălucitoare, o privea blând și duios!

- Bunică, strigă fetița, ia-mă cu tine. Când s-o stinge chibritul, știu că n-o să te mai văd. Ai să pieri și tu din fața ochilor mei, ca și soba de fier, ca și găasca friptă, ca și frumosul pom de Crăciun. Și aprinse repede toate chibriturile ce-i mai rămăsese în cutie, căci voia să vadă mereu pe bunicuța ei. Se făcu o lumină ca ziua. Niciodată bunica nu fusese așa de frumoasă, așa de mare. Ea luă pe fetiță în brațele ei, și amândouă zburară vesele în strălucirea aceea, așa sus, așa sus, și nu mai era acolo nici frig, nici foame, nici griji; erau la Dumnezeu.

Dar în colțul dintre cele două case, când se lumină de ziuă, zăcea jos fetița, cu obrazii roșii, cu zâmbetul pe buze... moartă, moartă de frig, în cea din urmă noapte a anului. Ziua

Anului nou o găsi acolo zgribulită cu gră-măjoara ei de cutii cu chibrituri, din care o cutie fusese arsă.

"A vrut să se încălzească"! zise cineva. Nimeni nu știu ce frumuseți văzuse fata, și-n ce strălucire intrase împreună cu bunica, în ziua Anului nou.

TOVARĂȘUL DE DRUM

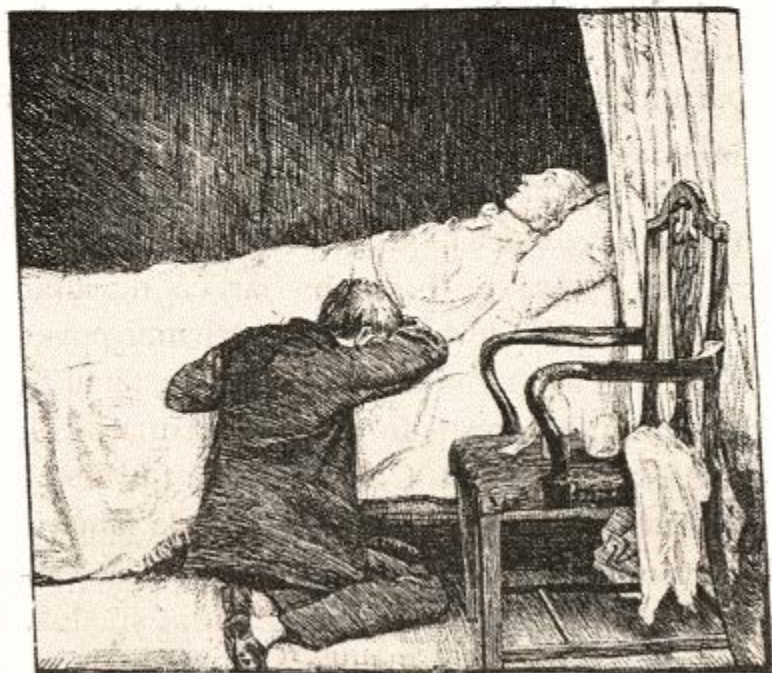
Sărmanul Ionică era tare mâhnit; tatăl lui, Solnav, era pe moarte. Erau numai ei amândoi într-o odăiță mică; lampa de pe măsuță se stingea, și noaptea era de-abia la început.

- Ai fost un copil bun, Ionică, zise tatăl; și Dumnezeu o să te ajute să-ți faci drumul în lume.

Îl privi adânc și duios, își trase apoi sufletul cu greu... și se sfârși; părea că doarme. Ionică plângea: nu mai avea nici un reazem pe lume, nici tată, nici mamă, nici frate, nici soră. Bietul Ionică! În genunchi lângă pat, sărută mâna încremenită, și plânse amar; dar pe nesimțite i se închiseră ochii, și adormi cu fruntea rezemată de lemnul tare al patului.

Și-avu un vis ciudat. Văzu soarele și luna plecându-se înaintea lui; văzu pe tatăl său sănătos și râzând ca altădată, în zilele lui bune. O fată, nespus de frumoasă, având coroană de aur pe păru-i despletit și lung, întinse mâna lui Ionică iar tatăl lui îi zise: "Iată logodnica ta, cea mai frumoasă făptură de pe lume".

Atunci Ionică se deșteaptă, și mândra vedenie se șterse. Văzu pe tatăl său mort, și se simți așa de singur. Bietul Ionică!

A doua zi era înmormântarea. Ionică mergea după sicriu; de-acum nu era să mai vadă niciodată pe bunul, pe iubitul lui părinte! Auzi cum cădea pământul peste sicriu; se uita la un colțișor care se mai zărea, dar bulgării cădeau mereu, și iată că se-acoperi de tot sicriul. Atunci simți că i se sfâșie inima; nespus de mare îi era jalea. Cântecul prohodului îi smulse lacrimi, și lacrimile îi mai alinară durerea. Copacii înverziți străluceau în bătaia soarelui, care părea că spune: "Nu mai plânge, Ionică, uite ce albastru și frumos e cerul! Acum părintele tău e acolo, și se roagă lui Dumnezeu să te facă fericit".

"Am să fiu totdeauna bun, își zise Ionică, pentru că vreau să ajung și eu în cer, ca să fiu cu tata, și să ne bucurăm iar că ne aflăm împreună. Ce, de lucruri am să-i mai povestesc! Și el are să-mi arate și să-mi destăinuiască minunile cerești, întocmai cum mă învăța când era pe pământ. Ce bine are să fie!"

Toate astea Ionică le vedea așa de lămurit, că, printre lacrimi, surâdea. În tufișul de castani păsărelele ciripeau vesele; și doar fuseseră și ele la înmormântare; știau însă că

cel mort era acum în cer, că avea aripi mai mari și mai frumoase ca ale lor, că era pe veci fericit, deoarece nu făcuse decât bine pe pământ; și asta le făcea să fie așa de voioase.

Ionică le văzu cum de pe ramuri zburau în văzduh, și-l apucă așa un dor să plece și el în toată lumea. Dar înainte de toate, reteză două lemne și încheie o cruce, s-o pună la mormântul părintelui său, și seara când se duse acolo găsi mormântul acoperit de flori: fapta câtorva oameni de treabă, care țineau încă la cel ce nu mai era.

A doua zi de dimineață Ionică își strânse lucrușoarele, puse-n brâu partea lui de moștenire (erau vreo cincizeci de taleri și câțiva bani de argint) și porni în lumea toată. Dar mai întâi se duse la cimitir, la mormântul părintelui său; acolo după ce rosti: "Tatăl Nostru" zise:

- Adio, tată iubit și bun, am să mă silesc și eu să fiu bun în viața mea, ca să te rogi lui Dumnezeu pentru mine.

Pe câmp, pe unde mergea Ionică, florile străluceau pline de farmec în lumina soarelui. Vântul le legăna și ele parcă spuneau: "Bine ai

venit printre noi; așa-i că-i frumos pe-aici?"

Ionică întoarse capul să se mai uite o dată la biserica veche unde, când era el mic, fusese botezat, și unde în toate duminicile se ducea cu ai lui, să se închine Celui Atotputernic; sus pe turlă Ionică zări pe micul duh al bisericii cu tichiuța lui roșie pe cap, cu mâna ridicată în dreptul soarelui. Ionică îi făcu un semn de bun rămas, și micul duh flutură scufia, puse mâna pe inimă și, din vârful degetelor, îi trimise sărutări, ca să-i arate cât bine-i dorea și să-i ureze călătorie fericită. Ionică se gândea acum la toate minunile ce-o să vadă el în largul lumii; merse departe, departe, cum niciodată nu fusese el așa de departe. Nu cunoștea nici orașele prin care trecea, nici oamenii pe care-i întâlnea. Toate erau noi pentru el.

În noaptea întâi fu nevoit să se culce pe câmp, pe un maldăr de fân; n-avea, alt pat, - i se păru însă minunat; nici împăratul nu putea dormi într-un loc mai frumos. Câmpia întreagă, cu fâneața ei, cu iazul, cu cerul albastru în loc de tavan, îi făceau o odaie de culcare, cum nu se poate închipui mai frumoasă. Iarba verde, cu floricelele ei roșii și

albe, era covorul; tufişurile de tei şi de măceşi o împodobeau; iazul cu apa-i limpede şi rece era ca o fântână; treştiile înclinându-se ziceau bună dimineaţa şi noapte bună; luna era ca o candelă mare atârnată de tavanul albastru, şi c-o aşa candelă, nu era nici o primejdie să ia foc perdelele. Ionică putea dormi în tihnă, ceea ce şi făcu. Nu se deşteptă decât după răsăritul soarelui, când păsărelele cântau în jurul lui:

- Bună dimineaţa, bună dimineaţa! Nu te-ai sculat încă?

Clopotele chemau oamenii la biserică, era duminică; lumea se ducea să asculte slujba. Ionică merse şi el după mulţime, rosti o rugăciune, şi ascultă cuvântul lui Dumnezeu, ca şi cum ar fi fost în aceeaşi biserică unde, micuţ, fusese botezat, şi unde, altă dată împreună cu ai lui, se ducea să se închine Celui Atotputernic.

Morminte multe erau în cimitir, şi pe unele creşteau buruieni mari. Ionică se gândi că poate tot aşa creşteau şi pe mormântul tatălui său. Se aşeză, plivi buruienile, îndreptă crucile căzute şi puse la locul lor coroanele ce

fuseseră aruncate de vânt. Își zicea:

"Poate că în clipa asta poartă cineva grijă și de mormântul tatii".

La poarta cimitirului era un cerșetor bătrân, în cârje; Ionică îi dădu banii lui de argint, și porni mulțumit înainte.

Pe seară vremea se strică; Ionică se grăbea să găsească un adăpost, dar iată că noaptea sosi. În sfârșit ajunse la o bisericuță singuratică, pe-o culme de deal; ușa era deschisă, el intră să aștepte acolo până o trece furtuna.

"O să stau în colțul ăsta, își zise el; sunt ostenit, și am nevoie de odihnă".

Se așeză deci, își împreună mâinile, se închină; și somnul îl fură pe nesimțite. Pe când afară tunetele bubuiau și fulgerele înflăcărau cerul, el visa liniștit.

Nu se deșteptă decât pe la miezul nopții; cerul se înseninase, și razele lunii lunecau pe fereastră până la el.

În mijlocul bisericii era un sicriu deschis iar înăuntru un om mort. Ionică nu se sperie deloc, că el își avea cugetul împăcat, și știa că morții nu pot face nimic, numai cei vii și ticăloși pot să facă rău.

Lângă mort, erau în picioare doi din acești ticăloși; ei vroiau să-l ia din sicriu și să-l arunce în drum.

- De ce vreți să faceți una ca asta? întrebă Ionică; asta-i o faptă nelegiuită. Lăsați-l să se odihnească în pace, pentru numele lui Dumnezeu.

- Ce nerozii! răspunseră cei doi oameni răi. El ne-a înșelat, ne datora parale, și, când colo, s-a grăbit să moară ca să nu ne mai plătească; așa c-o să ne răzbunăm și noi acum ș-o să-l aruncăm afară ca pe un câine.

- N-am decât cincizeci de taleri, zise Ionică; asta-i toată averea mea, vi-i dau din toată inima, dacă lăsați pe bietul mort în pace. Am nădejde să-mi fac drumul și fără banii ăștia; sunt voinic și sănătos, și Dumnezeu mă va ajuta.

- Așa da, răspunseră cei doi oameni răi, dacă tu ne plătești pentru el datoria, îl lăsăm; fii liniștit.

Și ei luară banii de la Ionică, râseră tare de bunătatea lui, și plecară.

Ionică așeză mortul în sicriu, îi împreună mâinile, și privindu-l lung se depărtă, pornind spre pădure.

Pretutindeni pe unde luna străbătea prin frunziș el vedea micile duhuri ale pădurii jucându-se voios. Acestea nu se sfiau de Ionică, îi cunoșteau nevinovăția; numai celor răi nu se arătau. Unele dintre ele nu erau mai înalte decât degetul; părul lor lung și bălan era ridicat cu un pieptene de aur. Două câte două se legănau pe picăturile mari de rouă de pe frunze și de pe iarbă. Câte o dată picătura luneca în jos; și atunci ele cădeau de-a lungul firului și celelalte se prăpădeau de răs. Și ce haz aveau! Cântară, și băiatul cunoscuse lămurit toate cântecele pe care le învățase el când era mic. Păianjeni mari pestriți, cu coroane de argint pe cap, țeseau de la un tufiș la altul poduri întinse și palate, care, acoperite de rouă și luminate de lună, păreau că sunt de sticlă. Asta ținu până la răsăritul soarelui; atunci micile duhuri intrară în bobocii florilor, și vântul risipi podurile și palatele lor.

Ionică ieșea din pădure, când auzi o voce puternică strigând îndărătul lui:

- Hei, camarade, unde mergem?

- În lumea largă, răspunse Ionică. N-am nici tată, nici mamă, dar Dumnezeu mă va ajuta.

- Și eu merg în toată lumea, zise străinul; dacă vrei facem drumul împreună.

- Bucuros.

Și porniră amândoi.

Numaidecât se împrieteniră, fiindcă erau buni amândoi. Dar Ionică băgă de seamă că străinul era mult mai învățat, că el mai umblase, și știa să vorbească despre toate.

Soarele era sus, când se așezară ei sub un copac mare să prânzească. Trecu o femeie bătrână; dar era așa de bătrână, că mergea îndoită, sprijinindu-se într-o cârjă; în spate ducea o sarcină de găteje adunate de prin pădure. Ionică văzu trei nuiele de răchită care-i ieșeau din șorț. Când baba ajunsese în dreptul lor îi lunecă piciorul și căzu; începu a se văita, biata bătrână își rupsesse piciorul! Ionică vru s-o ducă îndată la ea acasă; dar străinul își deschise lădița, luă un borcănel și spuse că el are acolo un leac, care poate să-i vindece numaidecât piciorul și s-o facă în stare să se ducă singură acasă, ca și cum piciorul ei n-ar fi pățit nimic. Îi ceru însă în schimb, cele trei nuiele de răchită ce ieșeau din șorțul ei.

- Bună plată-mi ceri, zise bătrâna. Și făcu un semn ciudat din cap. Se vedea bine că nu-i venea la socoteală să se despartă de nuiiele, dar pe de altă parte, și să stea întinsă cu piciorul rupt, nu putea. I le dădu, și cum își unse picioarul cu leacul acela, se și sculă bătrâna și începu a merge mai bine ca înainte. Minunat

leac... dar așa ceva nu se putea cumpăra de la spițerie.

- Ce vrei să faci cu cele trei nuiéle? întrebă Ionică pe tovarășul lui de drum.

- Astea-s trei măturele foarte drăguțe; îmi place să le am; eu sunt așa; un om ciudat.

Mai merseră ei o bucată de drum.

- Uite ce furtună vine, zise Ionică; ce nori negri și îngrozitori!

- Nu, răspunse străinul, nu-s nori, sunt munți. Dacă treci munții ăștia ajungi deasupra norilor, în văzduh. Nu-ți închipui tu ce lume-i pe-acolo; mâine vom fi departe, pe celălalt tărâm.

Dar trebuia să mergi toată ziua, ca s-ajungi la munții aceia, acoperiți de păduri întunecoase ce atingeau cerul, și unde erau pietre așa de mari cât un oraș întreg. Cât aveau ei de umblat, ca să străbată toate acestea! De aceea Ionică și cu tovarășul lui se opriră la un han; trebuiau să se odihnească și să capete puteri pentru a doua zi.

În odaia cea mare a hanului era o mulțime de lume: se strânsese să vadă pe unul care juca păpușile. Tocmai își așezase micul lui teatru;

lumea făcuse roată-n jurul lui, și-n locul cel mai bun, în rându-ntâi stătea un măcelar bătrân și gros, lângă dânsul își avea și câinele; privea și el ca toată lumea cu ochii lui holbați.

Comedia începu. Era ceva foarte frumos: un împărat și o împărăteasă așezați în jilțuri mărețe, purtând coroane de aur și haine lungi, că erau tare bogați; niște păpuși drăguțe, cu ochi de sticlă și cu mustăți mari, stăteau în picioare pe la toate ușile, deschizându-le și-nchizându-le mereau ca să răcorească aerul

din sală. Da, era ceva foarte frumos și de tot hazul. Dar deodată împărăteasa se ridică și făcu doar câțiva pași. Ce i s-o fi părut câinelui, numai Dumnezeu știe: Folosindu-se de faptul că nu-l ținea măcelarul, făcu o săritură, se repezi pe scenă și-nhăță de mijloc pe împărăteasă. Cranț, cranț! Era groaznic de văzut.

Bietul om care juca păpușile, rămase înlemnit de spaimă, și de jale, de jalea împărătesei lui, cea mai frumoasă dintre păpuși, și căreia câinele îi mâncase capul.

Dar după ce plecă lumea, tovarășul lui Ionică spuse că el poate să repare păpușa. Scoase borcănașul și o unse cu o picătură din leacul care înzdrăvenise pe bătrână, și păpușa se-n-tregi; ba încă putea să-și miște mâinile și picioarele fără s-o mai tragă de sfori: nu-i lipsea decât graiul. Stăpânul ei era în culmea fericirii văzând-o cum joacă singură: niciuna din celelalte păpuși nu putea să joace ca ea.

Peste noapte, când toată lumea era culcată, cineva oftă așa de adânc și așa de des, că toți se sculară să vadă ce-i. Omul cu păpușile alergă la teatrul lui, căci dintr-acolo se auzeau

suspinele. Toate păpușile erau culcate de-a valma, împăratul în mijlocul paznicilor lui. Ei erau aceia care oftau așa de jalnic, că mureau de dorința de a fi și ei unși cu leacul acela, ca să se poată mișca singuri ca împărăteasa lor.

Bietul om cu lacrimile-n ochi, făgădui străinului toți banii ce câștigase cu comedia lui, numai să se-ndure a da mișcare încă la vreo patru, cinci din cele mai frumoase păpuși. Dar tovarășul lui Ionică îi răspunse că el nu-i cere decât sabia lui pe care o purta la sold. Acesta se-nvoi cu plăcere și șase păpuși fură înviate. Ele îndată începură a juca, și așa de frumușel, că toate fetele, fetele vii care le priveau, se puseră și ele să joace. Juca și vizitiul cu bucătăreasa, feciorul cu jupâneasa; tot ce era acolo juca, până și cleștele cu lopățica, care căzură jos, când încercară prima săritură. Ce mai noapte de veselie!

A doua zi Ionică și tovarășul lui plecară și ajunseră la munții cei înalți, în codrii mari de brazi. Se urcară așa de sus, că vedeau sub ei turlele bisericilor, ca niște fructe mici roșii în mijlocul câmpiilor verzi. Înaintea lor se desfășura o priveliște nemărginită. Ionică nu

mai văzuse niciodată o așa de mare întindere de pământ; lumina soarelui venea dintr-un cer limpede, albastru; vânătorii sunau din corn prin munți; totul era așa de frumos, și așa de sfânt, că lacrimi de bucurie îi umplură ochii și nu se putu opri de a striga:

- Doamne, aş vrea să pot săruta urma pașilor tăi; ești atât de bun cu noi toți! Și toată mândrețea asta ție ți-o datorăm.

Tovarășul lui Ionică stătea și el în picioare, cu mâinile împreunate, în lumina soarelui. Își plimba ochii peste păduri și peste orașe. Deodată un strigăt ciudat se auzi deasupra lor; ridicară capul: o lebădă mare albă despica văzduhul; era ca o minune și cânta cum niciodată n-auziseră ei pasăre cântând. Dar glasul i se stingea din ce în ce, îndoi gâtul și căzu încet la picioarele lor. Era moartă.

- Aceste două aripi așa de albe și mari fac multe parale, zise tovarășul; am să le iau cu mine. Vezi, am făcut bine c-am cerut sabia.

Dintr-o lovitură tăie aripile lebedei moarte, și le luă.

Cei doi călători umblară mult deasupra norilor, până ce zăriră un oraș mare cu o sută

de turnuri, ce străluceau în soare ca argintul. În mijlocul oraşului era un palat de marmură, cu acoperişul de aur; acolo era locuinţa împăratului.

Ionică şi tovarăşul lui nu voiră să intre numaidecât în oraş, se opriră întâi la un han să-şi mai scuture hainele, că vroiau 'să fie frumoşi când se vor plimba prin oraş. Hangiul le povesti că împăratul era un om cumsecade, care nu făcuse nici bine nici rău nimănui, dar fata lui... Să te ferească Dumnezeu! E o prinţesă rea de mama focului. De frumoasă, e cum nu se mai poate, dar ce folos? E o şorpionie îngrozitoare, ea a pricinuit moartea atâtor mândri feciori de împăraţi.

Prinţesa asta îngăduia pe oricine să-i ceară mâna, feciorului de împărat ca şi cerşetorului, fără deosebire; dar trebuia să-i dezlege trei ghicitori pe care i le punea ea.

Cel care le ghicea, avea s-o ia de soţie şi, după moartea tatălui ei să se facă împărat. Vai însă de cine nu putea ghici: îl spânzura, sau îi tăia capul; aşa de crudă era această prinţesă! Bătrânul împărat era tare mâhnit din pricina asta; dar de împiedicat nu putea s-o împiedice,

deoarece apucase a-și da cuvântul, că el nu se va amesteca defel în alegerea ginerelui său: fata lui era deci stăpână, să facă ce-o vrea. De câte ori vreun fecior de împărat, ispitit de gândul de a fi soț frumoasei prințese, se-n-cumetașe a găsi tâlcul ghicitorilor, și nu putuse să le dea de căpătâi, ea ori îl spânzura ori îi tăia capul. De altfel și el era de vină, știa dinainte ce soartă îl așteaptă, de ce se încăpățâna?

Bietul împărat era atât de mâhnit de purtarea fetei lui, că în fiecare an, ședea o zi întreagă în genunchi, împreună cu toată oastea lui, rugându-se lui Dumnezeu, doar s-o face prințesa mai bună. Dar toate erau în zadar. Femeile bătrâne care aveau obicei să bea rachiu, vopsiră în negru băutura lor, ca să-și arate durerea. Ce puteau ele să facă mai mult?

- Auzi ce răutate de prințesă, zise Ionică; ar trebui bătută. Să fiu în locul împăratului, i-aș arăta eu!

În vremea asta, cei doi călători auziră poporul strigând: ura! Era prințesa care trecea; era în adevăr atât de frumoasă, că lumea, când o vedea, uita răutatea ei. De aceea striga: ura!

Douăsprezece fete frumoase, în rochii albe de mătase, ținând în mână câte o lea de aur, pe cai negri ca pana corbului, mergeau în jurul ei. Prințesa era pe un cal alb ca zăpada, împodobit cu rubine și diamante; purta o haină de aur, iar biciul ce ținea în mână părea că e o rază de soare. Coroana de aur ce purta pe cap, ai fi zis că-i făurită din stelele cerului, și rochia ei era toată făcută numai și numai din aripi de fluturi. Mai frumoasă însă era ea, decât toate podoabele acestea.

Când o văzu Ionică, se făcu roșu ca sângele, și o vorbă nu mai putu scoate. Prințesa semăna aidoma cu vedenia care i se arătase, când adormise lângă patul tatălui său mort. O găsi așa de frumoasă, că numaidecât îi căzu dragă: "E cu neputință, își zise el, să fie asta o vrăjitoare plină de răutate, care spânzură și taie capul celor ce nu-i dezleagă ghicitorile. Și fiind oricui îngăduit să-i ceară mâna, chiar și celui din urmă cerșetor, am să mă duc și eu la palat, să știu bine c-o fi orice."

Toată lumea îl sfătui să nu facă una ca asta, că va avea soarta celorlalți. Tovarășul lui de drum se sili cât putu să-i scoată din cap gândul

acesta; dar Ionică avea el credința lui, că toate au să meargă bine. Își perie bine hainele și cizmele, își spală cu îngrijire mâinile și obrazul, își potrivește părul lui bălan, și, intrând singur în cetate, merse de-a dreptul la palat.

- Intră, zise împăratul când bătu Ionică la ușă.

Ionică intră și bătrânul împărat, în halat și cu papuci de fir în picioare, veni înaintea lui. Avea coroana de aur pe cap, toiagul împărătesc într-o mână și mărul de aur în cealaltă.

- Așteaptă, zise el punându-și mărul subsuoară, ca să dea mâna cu Ionică; dar, cum află pentru ce-a venit, îl podidi plânsul, toiag și măr îi căzură jos, iar el își șterse ochii cu pulpana halatului. Bietul împărat!

- Mută-ți gândul, strigă el: ai să sfârșești rău și tu, ca și ceilalți; vino să vezi.

Și duse pe Ionică în grădina prințesei. Ce groază! În vârful fiecărui copac erau spânzurați trei sau patru feciori de împărat, care ceruseră mâna prințesei și nu putuseră dezlega ghicitorile ei. Vântul când bătea ciocnea oasele lor, și păsărelele fugeau și nu mai veneau pe-acolo. Ierburile se aninau de oase, capete

de mort rânjeau și scrâșneau din dinți, printre glastrele de flori. Ciudată grădină pentru o prințesă.

- Privește, zise bătrânul împărat, tu n-ai să ai o soartă mai bună decât cei pe care îi vezi aici. Schimbă-ți mai bine, gândul ăsta; prea m-ai face să sufăr; mă dor cum nu-ți închipui grozăviile astea!

Ionică sărută mâna împăratului, și-i spuse că el are credința că toate au să meargă bine, așa de dragă-i e prințesa.

În clipa asta intră și ea cu doamnele ei în curtea palatului; amândoi pășiră înaintea ei să-i dea bună ziua. Cu o gingășie nespusă ea întinse mâna lui Ionică; bietul băiat simți că i se topește inima de dragul ei, și-și zise că de bună seamă se înșală lumea când o învinuiește c-ar fi o vrăjitoare. Apoi intrară în sala mare, și coprii de casă le-aduseră dulceturi și pesmeți; dar bătrânul împărat era așa de mâhnit, că nu putu gusta nimic; de altfel pesmeții erau și prea tari pentru dinții lui.

Fu hotărât ca Ionică să vină a doua zi la palat și în fața judecătorilor și a întregului Sfat împărătesc să încerce a dezlega întâia ghi-

citoare. Dacă izbutea, atunci mai venea încă de două ori. Dar până-n ziua aceea nimeni nu dezlegase nici chiar cea dintâi ghicitoare, și toți au pierit.

Ionică nu era deloc neliniștit de soarta lui, ba dimpotrivă era cât se poate de vesel și nu-și lua gândul de la frumoasa prințesă. Cugetul îi spunea că Dumnezeu are să-i fie într-ajutor, dar cum? Nu știa și nici nu vroia să se gândească prea mult.

Și, jucând tot drumul, așa se întoarse el la han, unde-l aștepta tovarășul lui.

Ionică nu știa cum să mai spună, cât de blândă fusese prințesa cu dânsul și cât era de frumoasă. Abia aștepta să vină a doua zi, ca să se ducă la palat să-și încerce norocul. Tovarășul lui însă clătina din cap cu-n aer trist.

- Țin mult la tine, zise el, și am fi putut trăi încă îndelungă vreme împreună; e oare scris, ca așa de curând să te pierd? Sărmane Ionică; îmi vine să plâng, dar nu vreau să tulbur bucuria ta, poate-i cea din urmă seară ce petrecem împreună. Haide, să fim veseli, veseli în toată puterea cuvântului; destul am să plâng mâine, când vei pleca.

În cetate ştia toată lumea că un nou peţitor s-a înfăţişat; şi jale era pretutindeni. Teatrele erau închise, negustorii care vindeau zaharicale, acoperiră purceluşii lor de zahăr cu văluri negre, împăratul şi cu toţi preoţii stăteau în biserică îngenuncheaţi, că mare le era durerea: Oare Ionică va şti el izbuti, mai bine ca ceilalţi?

Seara tovarăşul lui Ionică pregăti o băutură tare, şi spuse că vrea să petreacă împreună cu el şi să bea în sănătatea prinţesei. Dar după ce bău Ionică două pahare i se îngreună capul, ochii i se închiseră fără voia lui, şi adormi. Tovarăşul îl luă binişor de pe scaun şi-l culcă în pat. Apoi, când înnoptă de tot, luând cele două aripi de lebădă, şi le prinse de umeri. Îşi puse-n buzunar pe cea mai mare dintre nuielele ce-i dăduse bătrâna, deschise fereastra, şi zbură pe deasupra caselor până la palatul de marmură. Acolo se ascunse într-un colţişor, sub fereastra odăii prinţesei.

În cetatea-ntreagă domnea o tăcere adâncă. La miezul nopţii o fereastră de la palat se deschise, şi prinţesa, cu aripi mari negre şi-nvăluită într-o mantie largă, albă, zbură pe

deasupra cetății până la un munte înalt. Tovarășul lui Ionică se făcu nevăzut, și urmări pe prințesa bătând-o cu nuiaua lui până la sânge. Uf! Ce-ndrăcită călătorie prin văzduh! Vântul îi întinse mantia ca o pânză de corabie: prin ea se strecura lumina lunii.

- Da ce grindină! Ce mai grindină! zicea prințesa la fiecare lovitură de nuia.

I se cădeau însă toate loviturile astea.

În sfârșit, ajunse la munte, și bătu într-o stâncă. Un zgomot ca de tunet se auzi; muntele se deschise, și prințesa intra înlăuntru urmată de tovarășul lui Ionică care rămăsese tot nevăzut.

Străbătură o hrubă lungă, ai cărei pereți scânteiau într-un chip ciudat; erau mii de păianjeni aprinși care urcau și coborau repede. Ajunseră apoi într-o boltă mare, toată făcută numai din aur și din argint; flori cât soarele de mari, unele roșii altele albastre, luceau pe pereți; dar nimeni nu le-ar fi putut culege, fiindcă tulpinile lor erau șerpi înveninați, și chiar florile acelea nu erau altceva decât focul ce ieșea pe gura lor. Tot tavanul era presărat de licurici, și o mulțime de lilieci, de culoare

albastră ca cerul, băteau mereu din aripi. Ce stranii erau toate astea. În mijlocul bolții era un tron așezat pe patru schelete de cai, ale căror hamuri erau numai din păianjeni sclipitori. Tronul era de sticlă albă ca laptele, drept perne erau mici șoricei negri care-și mușcaser codița. Deasupra un polog făcut dintr-o pânză de păianjen, roșie, împodobită cu musculițe mici verzi care străluceau ca diamantele. Pe tron stătea un vrăjitor bătrân, având o coroană pe capu-i înfiorător, și în mână un toiag. Sărută pe prințesă pe frunte

și-o pofti să stea lângă dânsul pe tronu-i fermecat; apoi muzica începu să cânte. Niște lăcuste mari, negre, jucau... și bufnița, neavând tobă, se bătea pe pânțece. Era într-adevăr o muzică foarte ciudată. Stafii mici negre, cu o luminiță în vârful tichiutei, jucau hora în largul bolții. Nimeni nu putea să vadă pe tovarășul de drum, fiindcă el se ascunsese în dosul tronului, de unde asculta și vedea tot ce se petrece. Deodată intrară și curtenii; purtau haine bogate și își dădeau ifose strașnice; dar un ochi mai pătrunzător ar fi văzut numaidecât ce sunt într-adevăr: nu erau decât cozi de mături c-o varză-n vârf, în loc de cap, și cărora vrăjitorul le suflase viață și le dăduse haine scumpe. Nici n-aveau nevoie de mai mult, pentru a-și da acele aere grozave.

După ce se sfârși jocul, prințesa spuse vrăjitorului că-i venise un nou pețitor, și-i ceru sfat asupra celei dintâi ghicitori ce avea să-i pună.

- De vrei să urmezi sfatul meu, zise vrăjitorul, gândește-te la ceva așa de ușor, că el nici să poată bănuî. Gândește-te la pantoful

tău; negreșit că nici n-o să-i dea prin gând.
Pune apoi să-i taie capul; dar mai cu seamă nu
uita să-mi aduci mâine noapte, când vei veni,
ochii lui, pe care-i voi mânca eu cu plăcere.

Prințesa îi făcu o mătanie până-n pământ și
făgădui să-i aducă ochii. Pe urmă vrăjitorul
deschise muntele, și ea zbură urmărită de
tovarășul de drum, care-o bătea așa de tare, că
ea se văita amarnic de grindină. Când intră pe
fereastră în odaia ei de culcare, tovarășul de
drum zbură spre hanul unde Ionică dormea
încă, își scoase aripile și se puse și el în pat;
avea de ce să fie ostenit.

Ionică se trezi de dimineață a doua zi;
tovarășul se sculă și el și povesti că avusese un
vis foarte ciudat despre o prințesă și despre
pantoful ei. Așa că sfătui pe Ionică să întrebe
pe prințesă, dacă nu s-a gândit la pantoful ei.

- Asta ori altceva, mi-e totuna zise Ionică;
poate c-ai visat adevărul, pentru că eu am
credința că Dumnezeu are să-mi ajute. Cu
toate astea o să-mi iau rămas bun de la tine; că
s-ar putea iarăși, ca niciodată să nu ne mai
vedem.

Apoi se îmbrățișară; Ionică se întoarse-n

oraș și se duse la palat. Sala cea mare era ticsită de lume. Judecătorii stăteau în jilțurile lor, cu perne moi sub cap, pentru că aveau mult de cugetat. Bătrânul împărat se sculă și își șterse ochii cu o batistă albă. În sfârșit intră și prințesa, mult mai frumoasă ca-n ajun, se-nclină c-un zâmbet fermecător, și-ntinse mâna lui Ionică:

- Bună ziua, scumpul meu, zise ea.

Ionică trebuia acum să ghicească la ce se gândise ea. Îl privi cu blândețe, dar când auzi cuvântul de pantof, fața i se făcu albă ca varul și-ncepu a-i tremura tot trupul. Ce-are aface însă; Ionică ghicise drept.

Și de asta cine credeți că fu mai mulțumit? Tocmai împăratul! Făcu o tumbă de toată nostimada, și lumea bătu din palme, pentru el, ca și pentru Ionică.

Tovarășul de drum fu și el foarte fericit, când află de izbânda asta dintâi. Ionică își împreună mâinile și mulțumi lui Dumnezeu, care negreșit era să-l ajute și-n celelalte două încercări. A doua zi trebuia să dezlege a doua ghicitoare.

Seara aceea se petrecu ca și cea din ajun.

După ce adormi Ionică, tovarășul urmări pe prințesă la munte, și o bătu mai tare ca-n ajun, că luase două nuiele. Nimeni nu-l văzu, și el auzi tot; prințesa trebuia acum să se gândească la mânușa ei; toate astea le povesti el lui Ionică spunând c-a visat. Ce putea dar să fie mai firesc, decât să ghicească și a doua oară; și-a fost la palat o bucurie nespusă. Toată curtea făcu tumbă ca-mpăratul; numai prințesa se trânti pe-o sofa și nu vru să mai scoată un cuvânt.

Rămăsese acum nădejdea ei în cea de-a treia ghicitoare. De izbutea' și de data asta, Ionică era soțul prințesei și, la moartea împăratului, moștenea tronul lui. Iar de nu ghicea își pierdea viața, și vrăjitorul mânca frumoșii lui ochi albaștri.

Seara, în ajun, Ionică se culcă devreme, se închină, și adormi liniștit. Dar tovarășul lui își luă iar aripile de lebădă, își puse sabia la șold, și zbură spre palat luând și cele trei nuiele.

Noaptea era îngrozitoare, furtuna lua acoperișul de pe case, și copacii din grădina de care spânzurau osemintele, se-ndoiau ca trestiile la fiecare izbitură de vânt. Fulgerele

se țeseau neîntreput pe cer, și-n tot timpul nopții tunetul bubui. Fereastra se deschise și prințesa zbură. Era pierită la chip, parcă nu mai avea în ea viață; ei însă nu-i păsa defel de vremea de-afară.

Tovarășul de drum o lovea așa de tare cu cele trei nuiete, că picături de sânge cădeau pe pământ, și până la urmă abia își putu urma zborul.

Totuși ajunse la munte.

- Afară-i grindină și vântu-i furios, zise ea; niciodată n-am ieșit pe o vreme ca asta.

- Câteodată te sature și de bine, răspunse vrăjitorul.

Ea spuse cum Ionică ghicise drept și a doua oară. De mai izbutea și a doua zi, se isprăvea; nu mai putea veni la munte să-și facă farmecele, și era foarte mâhnită.

- De data asta nu mai ghicește el, zise vrăjitorul, ar trebui să fie mai mare vrăjitor ca mine. Așadar, să petrecem.

Luă pe prințesă de amândouă mâinile și jucară împreună cu stafiile și luminițele ce erau acolo. Păianjenii roșii săreau veseli pe pereți, florile de foc scânteiau; bufnița bătea

toba, greierele țârâia, lăcustele negre cântau din drâmbă. Cu adevărat petrecerea era în toi.

Când se isprăvi jocul, prințesa trebui să plece, ca să nu se bage de seamă lipsa ei din palat. Vrăjitorul vru s-o întovărășească.

Pe vremea aceea groaznică porniră ei în zbor, și tovarășul lui Ionică rupse cele trei nuiele pe spinarea lor. Niciodată vrăjitorul nu se plimbase pe o astfel de grindină. Lângă palat își luă ziua bună de la prințesă, zicându-i încet:

- Gândește-te la capul meu.

Dar tovarășul de drum îl auzise. În clipa când prințesa luneca pe fereastră în odaia ei de culcare, el se repezi la vrăjitor, îl înhăță de barba lui neagră, și-i reteză capul din umeri. Și asta s-a petrecut așa de repede, încât vrăjitorul n-avu vreme să zică nici cărc. Leșul lui fu aruncat peștilor din lac; iar capul, după ce-l spălă în apă, tovarășul îl înfășură în basmaua lui, îl duse la han, și se culcă.

A doua zi dădu basmaua lui Ionică, și-i spuse ca nu cumva s-o desfacă, până când prințesa nu-i va pune a treia întrebare.

Era atâta lume în sala cea mare a palatului,

că de-abia putea omul să răsuflă. Sfetnicii împăratului stăteau nemișcați în jilțurile lor, bătrânul împărat era îmbrăcat în veșmânt nou, coroana-i de aur și sceptrul erau bine lustruite; numai prințesa era galbenă ca ceara. Ea purta o rochie neagră, ca și cum ar fi mers la înmormântare.

- La ce m-am gândit? întrebă ea pe Ionică.

Acesta desfăcu basmaua și rămase și el încremenit la groaznică vedere a capului vrăjitorului. Toată lumea se-nfioră; prințesa însă părea o stană de piatră. Într-un târziu se sculă și-ntinse mâna lui Ionică, și, fără să se uite la nimeni, oftă adânc.

- De acum tu ești stăpânul meu; chiar în astă seară vom serba nunta noastră.

- Noroc să vă dea Dumnezeu! strigă bucuros împăratul.

Și toată lumea striga ura! Muzici cântau pe ulițe, clopotele sunară și negustorii de zaharicale ridicară zăbranicile negre care acopereau purcelușii lor de zahăr; pretutindeni era veselie! Trei boi fripți întregi, umpluți cu rațe și cu pui, fură aduși în mijlocul pieții, și oricine avea dreptul să-și taie o bucată.

Vinurile cele mai alese curgeau din fântâni; cine cumpăra o pâiniță de-un ban la brutărie, mai primea încă pe deasupra șase cozonaci mari. Și ce mai cozonaci!

Seara în cetatea întreagă era luminație; soldații trăgeau salve de puști, ștregarii pe străzi aruncau pocnitori. În palat, toată lumea mânca, bea, ciocnea paharele, juca; tineri voioși și încântătoare domnițe însuflețeau jocul. Din depărtare îi auzeai cântând:

Atâtea fete frumoșele

În sunet de tambură saltă;

Ți-e rândul, dragă, laolaltă,

Să te-nvârtești și tu cu ele.

Prințesa însă tot vrăjitoare era; și nu-l putea iubi pe Ionică. Tovarășul de drum știa asta; el dădu lui Ionică trei pene din aripile lebedei și-o sticluță în care erau câteva picături, și-l sfătui să pună lângă patul de nuntă o albie mare plină cu apă, să arunce înăuntru penele și picăturile, și pe urmă să cufunde pe prințesă de trei ori. Numai așa-i dezlega vraja, și-o făcea să-l iubească.

Ionică făcu întocmai cum îi spusese tovarășul. Prințesa țipă cât putu, când o

cufundă în apă; și cum se zbătea de moarte în mâinile lui, iată că se schimbă deodată într-o lebădă neagră cu ochii scânteietori. La a doua scufundare lebăda se făcu albă, un singur inel negru-i mai rămăsese în jurul gâtului. Ionică rosti o rugăciune în taină, și când pasărea ieși pentru a treia oară deasupra apei, era o prințesă cum nu se poate spune de frumoasă. Cu lacrimile în ochi ea mulțumi lui Ionică, pentru că o dezlegase de vraja ce-o stăpânise.

A doua zi veni s-o vadă bătrânul împărat urmat de toată curtea lui: și până-n noapte ținură hiritisirile. Tovarășul de drum veni cel din urmă, cu bățul în mână și cu sacul în spate. Ionică îl îmbrățișă de mai multe ori și-n ruptul capului nu voia să-l lase să plece - că doar el îi dăduse toată fericirea aceasta - dar tovarășul clătină din cap, și-i spuse cu grai blând și prietenesc:

- Nu, dragul meu, veacul meu e sfârșit; eu n-am făcut altceva decât să-mi plătesc datoria. Ți-aduci tu aminte de mortul pe care voiau să-l arunce în drum cei doi nelegiuți? Tu ai dat tot ce aveai, ca să-l scapi și să-i îngreșești liniștea în mormânt. Eu sunt mortul acela.

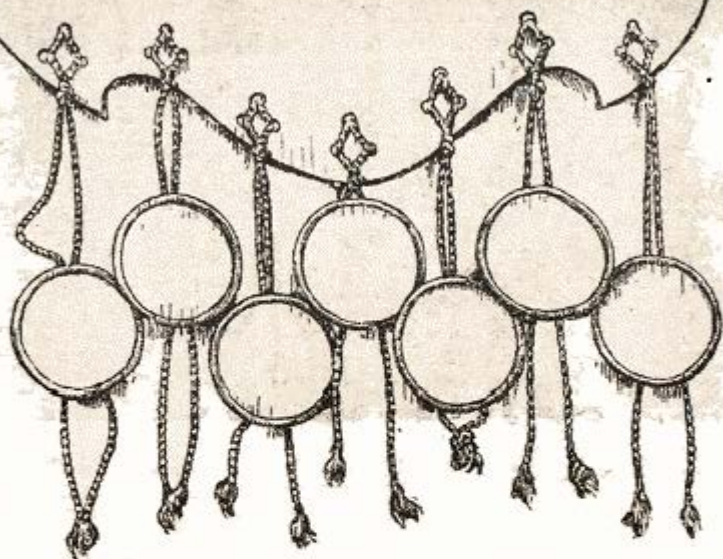
Și în clipa aceea nu se mai văzu; el pieri.

Nunta ținut o lună întreagă. Ionică și prințesa se iubiră foarte mult; bătrânul împărat mai trăi încă multe zile fericite și își jucă nepoții pe genunchi, dându-le sceptrul lui ca jucărie.

După moartea lui, Ionică se făcu împărat.

MOȘ ENE

*N*imeni pe lume nu știe să spună atâtea povești ca Moș Ene. Iată unul care povestește frumos! Seara când copiii stau liniștiți la masă, pe scăunașul lor, sosește Moș Ene pe la gene. Abia s-aude când urcă scările, pentru că umblă-n papuci; deschide binișor ușa, și psitt! Aruncă lapte-n ochii copiilor, cu o ușurință uimitoare, și totodată destul de mult pentru ca ei să nu-și mai poată ține ochii

deschiși și, prin urmare, nici să-l vadă. Lunecă pe la spatele lor, le suflă în ceafă, de-i toropește... da, dar cu asta nu le face nici un rău, pentru că Moș Ene n-are decât gânduri bune pentru copii; el vrea doar să-i vadă liniștiți, și de obicei asta nu li se-ntâmplă decât numai când dorm.

El îi vrea liniștiți, ca să le poată spune povești.

Cum adorm copiii, moș Ene se așează pe pătucul lor. Și-i foarte frumos îmbrăcat;

poartă o haină de mătase, dar de-o culoare ce nu se poate ști, face fețe verzi, roșii, albastre, după cum se-ntoarce el. În fiecare mână ține câte o umbrelă; una care-i împodobită cu cadre frumoase, o deschide deasupra capului copiilor drăguți și buni, și atunci ei visează toată noaptea cele mai minunate povești. Cealaltă-i toată cenușie, și o deschide deasupra copiilor răutăcioși; aceștia dorm duși atunci, și a doua zi se trezesc fără să fi visat ceva.

Acum o să vă spun cum Moș Ene veni o săptămână de-a rândul, în fiecare seară, să vadă pe-un băiețel, pe care-l chema Hialmar. Iată cele șapte povești din cele șapte seri:

Luni

- Ia seama, zise Moș Ene, seara după ce culcă pe Hialmar; m-apuc de lucru.

Și atunci toate florile din glastre se făcură copaci mari care-și întindeau ramurile deasupra covorului și pe lângă pereți, așa că toată odaia părea o dumbravă minunată; și toate ramurile erau încărcate de flori, și fiecare

floare era mai frumoasă decât florile de trandafir. Ele răspândeau miresme dulci, și de-ai fi vrut să le mănânci, le-ai fi găsit mai bune ca dulceața. Fructele luceau ca aurul, și erau pe crengi și prăjituri umplute cu struguri. Era de-o frumusețe neînchipuită; dar iată că deodată niște plânsete grozave se auziră într-un sertar unde erau cărțile lui Hialmar.

- Ce-i oare? zise Moș Ene; și alergă repede la masă și trase sertarul. Era ceva care se zbuciuma și țopăia mereu pe caiet. Era un număr greșit în adunare, și din pricina lui toată

socoteala parcă urma să se desfacă-n bucăți.

Creionul sărea cu sforicica de care era legat, parcă ar fi fost un cățeluș; voia el să îndrepte adunarea, dar singur nu putea face asta.

Acum se auziră țipete și-n caietul de caligrafie al lui Hialmar. O! Ce groază! De sus până jos, pe fiecare foaie se vedeau niște litere mari și toate aveau câte una mică lângă ele: acestea erau modelele, și alături de ele erau altele mai mici, care se credeau și ele, pe seama lor în rând cu celelalte, și care fuseseră scrise de Hialmar; dar acestea stăteau culcate parcă le-ar fi trântit cineva de pe linia unde trebuiau să stea drepte.

- Uite, așa trebuie să vă țineți, ziceau modelele, așa, drept, și stați mai țeapăn.

- Am vrea și noi din toată inima, răspundeau literele lui Hialmar; dar nu putem, suntem așa de bolnave!

- Atunci, trebuie să vi se dea o doctorie.

- O, nu! Nu! strigară ele îndreptându-se așa de repede, că de drag stăteai să te uiți la ele.

- Acum nu mai am vreme să spun povești, zise Moș Ene; trebuie să-mi muștraluiesc pe neastâmpăratele astea. Un, doi! Un, doi!"

Și muștrului astfel literele, care sfârșiră prin a sta tot așa de drept și de frumos ca și modelele.

Moș Ene plecă; dar când le văzu Hialmar a doua zi, ele erau tot așa de pleoștite ca și-nainte.

Marti

Îndată ce Hialmar fu culcat în pat, Moș Ene atinse cu bețișorul lui fermecat toate lucrurile din casă, și toate deodată prinseră grai, și fiecare lucrușor numai de el vorbea. Scuiptoarea singură stătea ca o proastă și-și făcea sânge rău, că toate celelate lucruri erau așa de-nfumurate, că nu vorbeau decât de ele și nu

se gândeau decât la ele, iar pe ea nici n-o băgau în seamă; stătea smerită-ntr-un colț și-și făcea slujba ei.

Deasupra scrinului era atârnat un tablou mare într-o ramă poleită, și care înfățișa o priveliște de toată frumusețea. Se vedeau copaci bătrâni și mari, flori prin iarbă, ș-un râșor care, curgând în jurul pădurii trecea, pe dinaintea mai multor palate și apoi se pierdea în marea învolburată.

Moș Ene atinse tabloul cu bețișorul lui, și-ntr-o clipă păsărelele începură a cânta, crengile a se mișca și norii își urmară calea: puteai chiar să vezi umbra lor cum se lățea și acoperea toată priveliștea.

Atunci Moș Ene ridică pe Hialmar până-n dreptul ramei; puse picioarele copilului pe tablou, în mijlocul ierbii înalte, și copilul rămase acolo. Soarele-i trimitea razele lui prin frunzișul copacilor. El alergă la malul apei, se urcă într-o barcă micuță, vopsită cu roșu și cu alb, care se legăna lângă țărm. Pânzele luceau ca argintul; și vreo șase lebede, având colane de aur în jurul gâtului și o stea albastră, scânteietoare, deasupra capului, traseră barca

și o duseră-n dreptul pădurii, unde copacii spuneau povești cu haiduci și cu vrăjitori, și florile destăinuiau năzdrăvăniile micilor duhuri și vorbele frumoase ce le șopteau fluturii.

Pești minunați, acoperiți cu solzi de aur și de argint, urmau barca; din când în când făceau sărituri și apa sălta cu zgomot, iar pe deasupra lor zburau două stoluri de păsări, roșii și albastre, mari și mici. Tânțarii jucau, cărăbușii bâzâiau, toți voiau să meargă cu Hialmar, și toți aveau povești de spus.

Iată o petrecere frumoasă! Aici pădurea era deasă și-ntunecată, colo era o grădină plină de flori și luminată de soare. Ici și colo, se vedeau palate mari de sticlă și de marmură; prințesele se aplecau din balcoane, și toate erau fete cunoscute de Hialmar și cu care se jucase el adeseori.

Fiecare întindea mâna și oferea călătorului o prăjitură mică în formă de inimă, și făcută cu-n fel de zahăr așa de ales, cum nicio dată un cofetar n-a mai vândut; Hialmar trecând, apucă o inimioară de-acelea, dar prințesa o ținea așa de strâns, că rămaseră fiecare cu câte-o bucătică-n mână, ea cu cea mai mică, și el cu cea mai mare.

La poarta fiecărui palat erau de pază chiar prinți; toți îl salutau cu săbiile lor de aur, și-i aruncau struguri și soldați de plumb.

Prin asta se vedea bine, că erau adevărați prinți.

Așa trecea Hialmar, când prin păduri, când prin săli mari, când prin mijlocul unui oraș. Se-ntâmplă că trecu prin orașul unde trăia doica lui care-l iubise atât de mult; ea îl salută și, privindu-l cu drag, îi cântă un cântec

frumos, pe care-l făcuse ea și-l trimisese lui Hialmar.

Și toate păsările cântau împreună cu ea; florile jucau singure, și copacii bătrâni plecau fruntea, întocmai parcă Moș Ene le-ar fi spus și lor povești.

Miercuri

Cum mai răpăia ploaia! Hialmar o auzea prin somn, și când Moș Ene deschise fereastra, apa ajunsese aproape până-n dreptul

ei. Afară nu era decât un lac mare; lângă casă era ancorată o corabie de toată frumusețea.

- Vrei tu să vii cu mine, Hialmar? zise Moș Ene; poți merge-n noaptea asta prin țări străine, și mâine o să fii aici înapoi.

Într-o clipă Hialmar, îmbrăcat în hainele lui de duminică, fu în mijlocul corabiei; vremea se-nsenină, străbătură ei ulițele, cotiră pe lângă biserică și porniră-nainte pe lac. Merșeră așa, mult, până ce nu mai văzură pământul, și atunci zăriră un stol de berze, care și ele își părăsiseră locuințele și se duceau în țările calde.

Zburau în rând una după alta, și făcuseră o bucată bună de drum. Una însă era așa de ostenită, că aripile n-o mai puteau duce; era cea din coada cârdului și-n curând rămase la o depărtare mare în urmă. Apoi se lăsă-n jos, cu aripile întinse, puterile-i scădeau din ce în ce; mai făcu o efortare, dar în zadar. Picioarele ei atinseră frânghiile corabiei; lunecă pe pânze, și bum! Căzu pe punte.

Corăbierul o luă și o închise în coteț cu puii, rațele și curcile. Biata barză rămase zăpăcită când se văzu în mijlocul lor.

- Dar namila asta? ziseră puii, lungindu-și gâturile. Și curcanul se umflă cât putu și-o întrebă cine este. Și rațele mergeau de-a-nda-ratelea împingându-se și grozăvindu-se: "Dar, ce-i asta? Dar ce-i asta?" ziceau ele.

Și barza le povesti despre Africa arzătoare, de piramide, de struț care străbate pustiul întocmai ca și calul sălbatic. Dar rațele nu înțelesesă nimic și se grozăviră și mai mult.

- Cred că suntem cu toții de-aceeași părere; anume că-i o tâmpită.

- Negreșit, e cât se poate de tâmpită, zise curcanul; și, umfându-se mai grozav în pene, începu să bolborosească: hulu-gulu-glu!

Atunci barza tăcu și se gândi la Africa ei.

- Aveți niște picioare subțiri de toată frumusețea! zise curcanul. Cu cât le-ați plătit cotul?

- Mac-mac-mac... făceau rațele râzând; barza însă părea că nici nu le ia în seamă.

- De ce nu râzi cu noi? zise curcanul. Nu cumva găsești că întrebarea mea nu-i tocmai de spirit? Poate că nu-i la înălțimea priceperii D-tale. Săraca! Ce mărginită este. S-o lăsăm, să nu ne mai pierdem vremea cu dânsa.

Apoi făcu hulu-gulu-glu, și rațele mac-mac-mac.

Lucru mare cum petreceau acolo! Hialmar se duse la coteț, deschise ușa și chemă barza, care îndată sări spre dânsul pe punte. Ea se odihnisese în vremea asta, și făcea semne lui Hialmar, parcă ar fi vrut să-i mulțumească. Apoi își desfăcu aripile și își luă zborul spre țările calde.

Găinile cârâiau, rațele trâncăneau în limba lor, și moțul curcanului se făcu roșu ca para focului.

- Măine facem o strașnică ciorbă cu voi! zise Hialmar; și se deșteptă mirat, când se văzu tot în pătucul lui. Frumoasă călătorie mai făcuse el în noaptea aceea cu Moș Ene!

- Ascultă puțin, zise Moș Ene, dar să nu-ți fie frică; am să-ți arăt un șoricel; și-i arată o dihanie mică ce-o ținea în mână.

El a venit să te poștească la nuntă; în noaptea asta doi șoricei fac nunta lor; ei locuiesc sub brâul ferestrei din sufragerie, au acolo gospodărie foarte frumoasă.

- Dar cum să-ncap eu pe o găurică așa de mică?

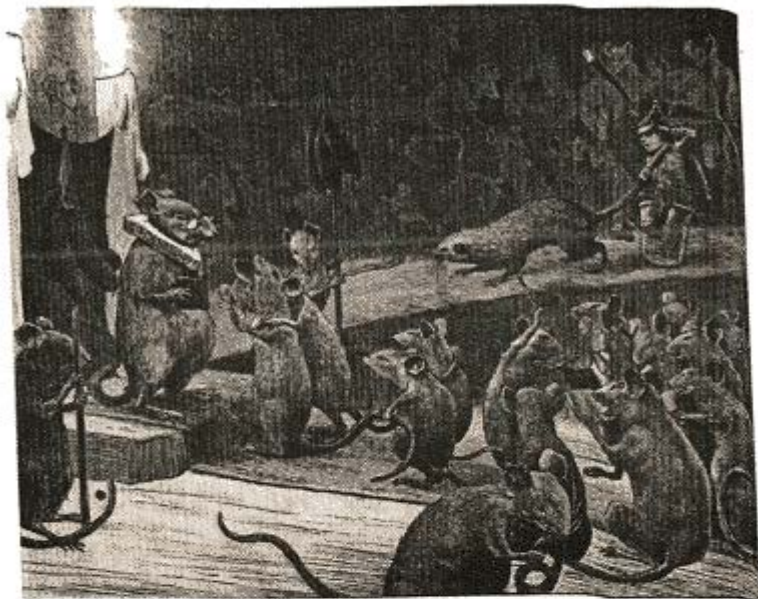
- Lasă pe mine, zise Moș Ene, te fac eu așa de subțire, încât să poți intra acolo.

Și atinse pe Hialmar cu bețișorul lui cel fermecat; și îndată începu să scadă, să se micșoreze până ce rămase numai cât un deget de mic.

- Împrumută acum hainele unuia dintre soldații tăi de plumb. O să găsești unele care să-ți vină bine; e foarte frumos să porți o uniformă, când mergi în lume.

- Negreșit, zise Hialmar; și iată-l îmbrăcat ca un frumușel soldat de plumb.

- Vreți s-aveți bunătatea să v-așezați în

degetarul mamei d-voastră? zise șoricelul; voi avea cinstea să vă duc până acolo.

- Cum, domnișoară, o să vă dați atâta osteneală?

Și astfel sosiră la nunta șoriceilor. Trecură sub brâul ferestrei printr-o hrubă lungă, și înaltă numai bine cât puteau ei să se strecoare. Drumul ăsta era luminat cu putregai, care strălucea ca fosforul.

- Nu găsești că miroase frumos pe-aici? zise șoricelul care-l ducea. Toată calea asta a fost unsă cu slănină. Minunat lucru!

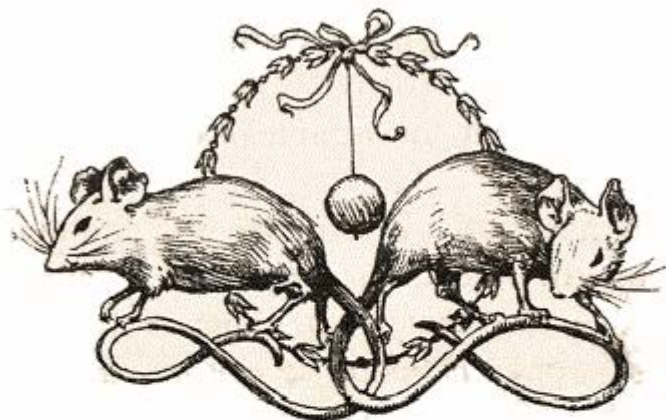
Apoi intrară în salon. În dreapta erau "doamnele șoriceii"; șopteau și chicoteau parcă fiecare ar fi răs de vecina ei; în stânga erau "domnii" care-și netezeau mustățile cu labele lor. În mijlocul salonului erau mirii; stăteau în picioare într-o coajă de cașcaval scobită, și se-mbrățișau în fața lumii; dar, în sfârșit, erau logodiți și în curând aveau să-și serbeze nunta.

Soseau mereu musafiri noi; mulțimea era așa de mare, încât aproape se striveau șoriceii unii pe alții; mirii se așezară în dreptul ușii încât, acum nu mai putea nimeni nici să intre, nici să iasă. Atât odaia cât și coridorul fuseseră unse cu slănină, și acest miros plăcut ținea loc de băuturi răcoritoare. Iar drept prăjituri, li se arăta un bob de mazăre verde, în care un șoricel sculptase cu dințișorii lui inițialele mirilor. Niciodată nu se văzuse ceva mai frumos.

Toți șoriceii mărturisiră că nunta asta era una dintre cele mai frumoase ce se poate vedea, și conversația se deosebise mult prin înălțimea, prin strălucirea și farmecul ei.

Hialmar se-ntoarse acasă tot în trăsură care-l dusesese. Era fericit că petrecuse cu o

lume așa de aleasă; dar și el fusese nevoit, pentru asta, să se micșoreze și să se subțieze cât se putuse, și să-mbrace uniforma unuia din soldații lui de plumb.

Vineri

- E de necrezut câți oameni bătrâni sunt care ar vrea să vin cât mai des pe la ei! zise Moș Ene. Sunt mai ales acei care nu-și au cugetul împăcat.

"Drăguțele", îmi zic ei când nu pot dormi, "nu putem închide ochii, și toată noaptea ne-o petrecem față-n față cu faptele noastre urâte care sub chip de drăcușori mici s-așează pe

patul nostru și ne stropesc cu apă clocotită. Dac-ai vrea tu să vii, să-i gonești și să ne dai un pic de somn! zic ei oftând adânc, te-am plăti bine. Noapte bună, Moș Ene, uite, să știi, banii tăi sunt aici, pe fereastră."

- Dar, eu nu fac nimic pentru bani, zise Moș Ene.

- Ce facem în noaptea asta? întreabă Hialmar.

- Dacă ai poftă, o să mergem la altă nuntă, dar cu totul altfel decât cea de ieri. Jucăria cea mare a surioarei tale, care seamănă cu un om, și căreia-i zice Herman; se însoară cu păpușa Berta; afară de asta mai e și ziua păpușii, și au să primească daruri frumoase.

- A! Știu asta, zise Hialmar. De câte ori păpușile au nevoie de haine noi, sora mea spune că-i ziua lor, sau că se mărită. Poate că o fi a suta oară când face asta.

- Ei bine, o să fie în seara asta a o suta una nuntă, și pe urmă n-o să mai fie nimic. Așa că asta o să fie nemaipomenit de frumoasă. Uită-te numai puțin.

Și Hialmar își îndreaptă ochii spre masă. Căsuța lui de carton era toată luminată, și la

ușă erau de pază soldații lui de plumb. Mirii stăteau jos, gânditori - aveau și de ce să fie așa - jos pe podele, și se rezemau de piciorul mesei. Moș Ene, îmbrăcat cu rochia neagră a bunicii îi cunună. Când se sfârși nunta, toate mobilele din casă începură un cântec, care fusese alcătuit de un creion, cântec de plecare.

Apoi mirii primiră darurile; nu voriră să primească însă nici un lucru de mâncare, pentru că le era de ajuns iubirea lăr.

- Să alegem oare vreo locuință de vară, sau să călătorim? întrebă mirele.

Se ceru sfat în privința asta rândunicii, această bătrână călătoare, și găinii care până acum clocise de cinci ori și își ridicase toți puii.

Rândunica vorbi despre țările calde, unde strugurii au boabe mari, unde aerul e așa de plăcut, și unde munții au toate culorile, cum niciodată nu se vede pe aici.

- Cu toate astea în țările acelea nu-i varză roșie ca aici, zise găina. Am stat eu la țară cu puișorii mei o vară întreagă. Acolo era o curte cu nisip, unde ne plimbam și unde puteam râcâi cât pofteam: eram primiți într-o grădină unde era varză roșie multă de tot. Ce frumusețe era pe acolo! Nici nu pot să-mi închipui ceva mai minunat.

- Dar toate zilele se aseamănă aici, zise rândunica, și e o vreme urâtă de tot.

- Te obișnuiești, răspunse găina.

- Dar mai adeseori e frig și îngheață.

- Asta priește foarte bine la varză, spuse găina. De altfel a fost și cald pe-aici. N-am avut noi, acum patru ani, o vară care-a ținut cinci săptămâni? Era așa de cald că de-abia puteai să răsuflă. Și pe urmă aici noi n-avem

toate dobitoacele răufăcătoare, care sunt prin alte țări. Noi n-auzim niciodată pomenindu-se de haiduci. Acela care nu găsește că țara noastră e cea mai frumoasă, e un ticălos care nu se cade să stea pe pământul ei.

Și urmă aproape plângând: Și eu am făcut călătorii, am trecut un deal de credeam că nu se mai sfârșește, dar, drept să vă spun, nu înțelegi nici o plăcere să călătorești.

- Da, găina e o ființă cu minte, zise păpușa Berta. Eu nu țin deloc să văd munții, care nu-s făcuți decât ca să-i urci și să-i cobori. Nu, o să mergem mai bine să ne așezăm acolo unde-i nisip mult, afară din oraș, și o să ne plimbăm în grădina cu varză.

Așa se și făcu.

Sâmbătă

- O să-mi spui povești? întreabă Hialmar, îndată ce Moș Ene îl adormi.

- N-o să avem vreme în seara asta, răspunse el, deschizând umbrela cu cadre frumoase deasupra copilului. Uită-te puțin la chinezii ăștia.

Umbrela semăna cu un fel de potir mare chinezesc, împodobită cu copaci albaștri și cu poduri înguste pe care furnicau niște chinezi mititei ce dădeau din cap.

- Trebuie să pregătim toate frumos pentru mâine, că-i duminică. O să mă duc prin turlele bisericii să văd dacă micile duhuri lustruiesc bine clopotele ca să le dea sunet plăcut; apoi dau o roată prin câmpii, să văd dacă vântul suflă praful de pe iarbă și de pe frunze. Și în sfârșit, ceea ce e mai greu, mă duc să strâng toate stelele, ca să le fac să lucească frumos. Le pun în șorțul meu; dar înainte de toate trebuie ca fiecare stea să-și aibă numărul ei și locul de unde-o iau să fie și el însemnat cu-același număr. Fără asta, aș putea să mă înșel și să le așez greșit. Am avea atunci prea multe stele care cad; căci ar cădea toate una după alta.

- Ascultă puțin, Moș Ene, zise un portret vechi, atârnat în perete, foarte aproape de patul lui Hialmar; îți mulțumesc că spui povești nepotului meu dar te rog să nu-i zăpăcești capul. Cum vrei să dai stelele jos ca să le lustruiești? Stelele sunt globuri ca și

pământul nostru, și asta-i însușirea lor cea mai de căpetenie.

- Îți mulțumesc, vechi străbun, zise Moș Ene. Tu ești capul familiei, se poate; dar eu, sunt mai bătrân decât tine; eu sunt un vechi păgân. Romanii și grecii mă numeau Zeul Visurilor. Am fost întotdeauna primit în casele cele mai bune, am fost și sunt. Știu foarte bine cum să vorbesc cu cei mici, ca și cu cei mari. De altfel, povestește tu singur dacă vrei. Și Moș Ene își luă umbrela și plecă.

- Uite colo! Uite colo! Nu mai ai voie acum să-ți spui nici părerea, zise bombănind vechiul portret.

Hialmar se trezește.

Duminică

- Bună seara! zise Moș Ene.

Hialmar îi făcu o plecăciune, alergă iute la perete și întoarse portretul străbunului ca să nu se mai amestece-n vorbă, ca-n seara trecută.

- Acum poți să-mi povestești în pace. Spune-mi, te rog, povestea cu cele cinci boabe de mazăre care locuiau într-o păstaie, și pe cea cu acul gros, care se credea subțire ca acul de cusut.

- Nu, nu trebuie să întrecem măsura; te sature și de bine chiar, zise Moș Ene. Tu știi bine că-mi place să-ți arăt tot ce n-ai mai văzut; astă seară am să-ți arăt pe fratele meu. Îl cheamă ca și pe mine *Adormitorul*, și el ca și mine închide ochii; dar el nu vine decât o singură dată la fiecare om. Ia călare cu dânsul pe cel la care vine, îl duce pe calul lui și-i spune povești. El nu știe decât două: una e atât de frumoasă cum nimeni pe lume nu poate să-și închipuie; cealaltă e așa de urâtă și așa de înspăimântătoare, că-i de necrezut.

Și-atunci Moș Ene ridică pe micul Hialmar până-n dreptul ferestrei și zise: "Acolo o să vezi pe fratele meu, pe celălalt *Închide-ochi*; îi mai zice și *Moartea*. Vezi? Nu-i așa de urât cum îl arată prin cărțile cu cadre, unde nu-i decât un schelet. Nu, el are cusături de argint pe haine, poartă o uniformă frumoasă de husar o mantie de catifea neagră fâlfâie în urma lui pe cal. Uite cum înaintează în galop.

Hialmar văzu cum fratele lui Moș Ene înainta și urca pe calul lui o mulțime de oameni tineri, bătrâni; puse vreo câțiva în fața lui, alții în spate; dar totdeauna începea prin a le zice: Arată-ți caietul! Ce note ai?

oameni tineri, bătrâni; puse vreo câțiva în fața lui, alții în spate; dar totdeauna începea prin a le zice: Arată-ți caietul! Ce note ai?

- Foarte bune, răspundeau toți.

- Vreau să văd eu singur, zicea el.

Și-atunci își arătau notele. Și toți care aveau *bine* sau *foarte bine* erau așezați în fața lui pe cal și auzeau povestea cea frumoasă. Iar pe cei care aveau *binișor* sau *rău*, îi urca la spate și erau siliți să asculte povestea cea îngrozitoare. Tremurau și plângeau și voiau să sară jos de pe cal, dar nu puteau, fiindcă erau legați.

- Cu toate astea, Moș Ene, fratele tău îmi pare destul de falnic; mie nu mi-e frică de el.

- Și ai mare dreptate, zise Moș Ene. Numai silește să ai totdeauna note bune pe caietul tău.

- Iată o bună învățătură, mormăi portretul străbunului. E bine câteodată să-ți spui părerea pe față. Și păru mulțumit.

Asta-i povestea lui Moș Ene, iubite cititor; dacă vine iar în astă seară o să-ți spună mai multe.

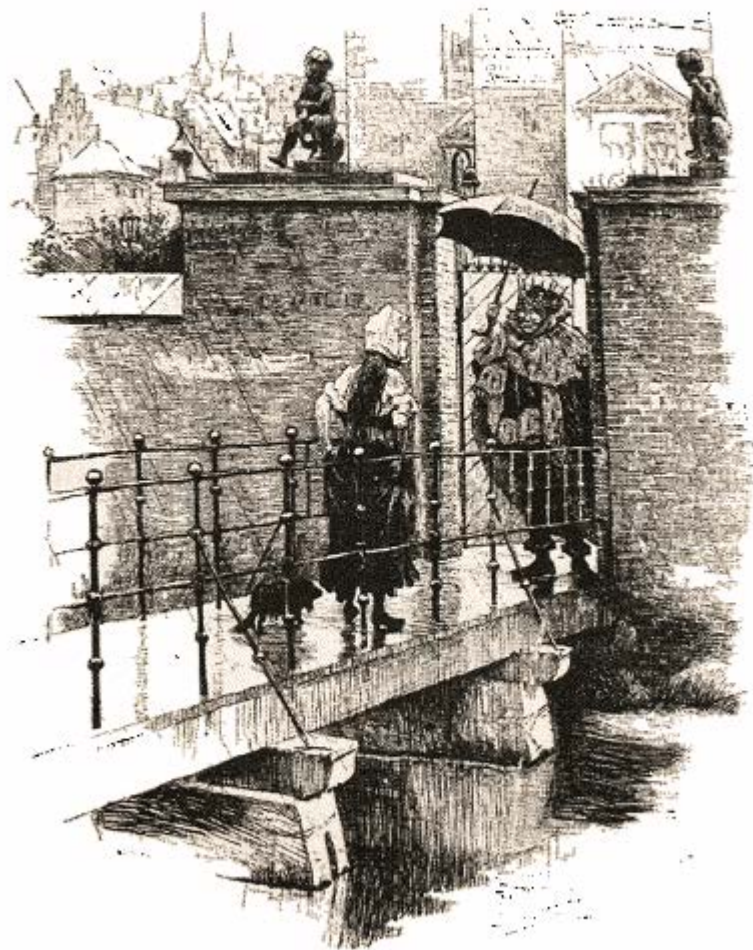
PRINȚESA ȘI BOBUL DE MAZĂRE

A fost odată un prinț, care vroia să se însoare cu o prințesă, dar cu o prințesă adevărată.

Făcu el ocolul lumii, ca să găsească una, și într-adevăr prințese erau destule; dar nu se putuse încredința dacă ele erau cu adevărat prințese; totdeauna i se păruse ceva îndoielnic la ele. Așa că bietul prinț se întoarse mâhnit, dar mâhnit foarte, că nu găsise ce căuta.

Într-o seară, era o vreme îngrozitoare, fulgerele se țeseau pe cer, tunetul bubuia și ploaia răpăia; era ceva de spaimă! Cineva bătuse la poarta castelului, și bătrânul împărat se duse repede să deschidă.

Era o prințesă. Dar, Doamne! Cum o mai udase ploaia! Apa curgea șiroaie din părul și de pe hainele ei, și de pe nas îi curgea în ghețe și-i ieșea pe la tocuri. Cu toate astea, ea spuse

că-i o prințesă adevărată. Asta o să o știm noi în curând! își zise în gând bătrâna împărăteasă. Apoi, fără să spună nimic, se duse-n odaia de culcare, luă așternutul de pe pat, și puse un bob de mazăre în mijlocul patului.

Luă pe urmă douăzeci de saltele, le așeză peste bobul de mazăre, mai puse și douăzeci de perne mari de puf unele peste altele deasupra saltelelor. După ce pregăti astfel patul prințesei, o pofti să se culce.

A doua zi împărăteasa o întrebă cum a dormit.

- O! Foarte rău, răspunse prințesa; nici n-am putut închide ochii toată noaptea! Dumnezeu știe ce era în pat; ceva care m-a glodit de mi-a învinețit trupul. A fost un chin!

Prin aceasta se cunoscă, firește, că era o prințesă adevărată, dacă simțise ea bobul de mazăre prin douăzeci de saltele și douăzeci de perne mari de puf. Ce altă făptură, decât numai doar o prințesă, poate avea simțire așa de delicată!

Prințul, încredințat că ea este o adevărată prințesă o luă de soție, iar bobul de mazăre fu păstrat între odoarele palatului, unde trebuie

să fie și azi, dacă nu cumva l-o fi luat cineva de-acolo.

Iată o poveste tot așa de adevărată ca și prințesa!

PRIVIGHETOAREA

In China, cum trebuie s-o știți, împăratul e chinez, și toți cei ce-l înconjoară sunt și ei tot chinezi. De mult, de foarte mult, grăbiți-vă să ascultați povestea asta care o să fie în curând uitată, palatul împăratului era cel mai minunat din lume, cu totul și cu totul de-un fel de porțelan așa de subțire, de scump și delicat încât, numai cu mare pază te puteai atinge de el. În grădină erau florile cele mai frumoase; iar cele mai alese aveau niște clopoței de argint, care începeau a suna cum trecea cineva pe-acolo, ca nu cumva să treacă fără să le vadă. În sfârșit, tot ce vedeai în grădina împăratului, era cu o nespusă măiestrie rânduit, și grădina era așa de mare, încât nici grădinarul nu-i cunoștea marginile.

gând așa mereu, ajungeai într-o pădure frumoasă, cu copaci înalți și lacuri sclipitoare; pădurea asta se-ntindea până la mare, care acolo la mal era albastră ca cerul, și atât de adâncă, încât chiar corăbiile mari puteau să tragă aproape până sub copaci. O privighetoare își aninase cuibul de una din ramurile îndoite deasupra valurilor, și așa de fermecător cânta, încât până și pescarii, care își aveau ei destule griji, stăteau să o asculte în timpul nopții, în loc să-și vadă de năvoadele lor.

- Doamne! Frumos mai cântă! ziceau ei. Cu toate astea trebuiau să se gândească și la ale lor și să se despartă de cântecul privighetoarei; dar, în noaptea următoare iar se opreau, și iar ziceau:

- Doamne! Frumos mai cântă!

Din toate țările lumii veneau călători la cetatea împăratului acestuia, și toți rămâneau uimiți și de palatul și de grădina lui; dar când auzeau pe privighetoare cântând, ziceau într-un glas:

- Iată ce-i mai minunat din toate!

Și călătorii, când se-ntorceau pe la vetrele

lor, povesteau toate minunățiile acestea, iar învățații făcură cărți asupra cetății, asupra palatului și asupra grădinii. Privighetoarea, nu mai încape vorbă, că n-a fost uitată; ba încă și-a avut partea ei cea mai de cinste, și cei care știau să facă versuri scriseră adevărate poeme închinat privighetorii din pădure care cântă la țarmul mării.

Și toate cărțile astea se răspândiră în lume, și unele din ele străbătură până la împăratul. El se așeză atunci într-un jilț de aur și prinse a citi. Și mereu clătina din cap uimit de câte se spuneau despre palat, despre cetate și despre grădină. Dar privighetoarea este, de bună seamă, mai presus de tot ce se poate închipui, ziceau cărțile.

- Despre ce privighetoare, mă rog, tot vorbesc cărțile astea? întrebă împăratul. Eu nu știu nimic. Cum? Se găsește o astfel de pasăre în împărăția mea, și chiar în grădina mea? Și eu n-am auzit niciodată vorbindu-mi-se de așa ceva, și trebuie să aflu asta din cărțile străinilor?

Chemă numaidecât pe aghiotantul său. Acesta era un om așa de îngâmfat, că de câte

ori un supus îndrăzneă să-i spună o vorbă, el îl privea o clipă cu dispreț, și-i întorcea apoi spatele.

- Trebuie să fie pe-aici o pasăre foarte ciudată, căreia-i zic privighetoare, spuse împăratul: Aud că-i tot ce poate fi mai frumos în împărăția mea. De ce nu mi-a vorbit nimeni de asta?

- Nici eu n-am auzit vorbindu-se de-așa ceva, răspunse aghiotantul. Ea n-a avut niciodată cinstea de a fi prezentată la curte.

- Vreau să mi-o aducă aici chiar în astă seară, și să cânte înaintea mea, ceru împăratul. Toată lumea știe ce comori am, și eu nu le cunosc încă.

- Nu mi s-a pomenit nici o dată de-o asemenea pasăre, răspunse aghiotantul, dar am s-o caut, și am s-o găsesc.

Dar unde s-o găsească? Aghiotantul urcă și coborî toate scările, străbătu coridoare și săli, întrebă pe toți care-i întâlnește, dar nimeni, nimeni n-auzise vorbindu-se de privighetoare.

Se întoarse la împărat, și-i spuse că cei care au scris de privighetoare în cărțile lor au vrut, se vede, să facă numai așa o poveste.

- Nu vă puteți închipui, Măria voastră, ce de comedii se scriu prin cărți. Dar toate astea nu-s decât scorniri și bazaconii.

- Dar cartea în care am citit astea, mi-a fost trimisă de Prea-Luminatul împărat al Japoniei, și prin urmare ea nu poate să cuprindă minciuni. Eu vreau să aud privighetoarea; trebuie să se înfățișeze aici, în astă seară; îi acord Înalta mea favoare; și dacă nu vine, poruncesc ca toți curtenii mei să fie culcați jos, și călcați cu picioarele pe pântec îndată după masă.

- Tsing-pe! zise aghiotantul, și iar începu să urce și să coboare scările, și iar străbătu sălile și coridoarele; și jumătate din curteni îl urmau, căci nu aveau deloc poftă să fie călcați cu picioarele pe pânțele.

Și ce de întrebări puneau, ba ici, ba colo, despre minunata privighetoare, pe care toată lumea o cunoștea, afară de cei de la curtea împăratului.

În sfârșit descoperiră la bucătărie o biată fetiță care zise:

- O, Doamne! Privighetoarea! Dar eu o cunosc foarte bine, ce frumos cântă! Duc în

toate serile mamei, care-i bolnavă, din ce rămâne de la masă; ea stă în vale, la țarm și, de câte ori mă duc, mă odihnesc acolo-n pădure și ascult cum cântă privighetoarea. De multe ori îmi vine să plâng, pentru că asta-mi face tot așa de mare plăcere ca și când mă mângâie mama.

- Fetico dragă, zise iute aghiotantul, te tocmesc cu leafă la bucătărie, și-ți dau voie să vezi pe împăratul când mănâncă, dacă poți să ne duci la privighetoare, căci e poftită, pentru azi chiar, la serata de la curte.

Porniră cu toții spre pădurea unde cânta privighetoarea de obicei. Și pe când mergeau ei așa, o vacă începu să mugească.

- A, zise aghiotantul, asta trebuie să fie! Dar ce glas puternic, pentru o făptură așa de mică?... Pare-mi-se că am auzit eu undeva glasul acesta.

- Nu, zise fetița, astea-s vacile care mugesc, Mai e până acolo.

Broaștele lacului, începură a orăcăi:

- Doamne, ce frumos! zise preotul palatului. Într-adevăr, parcă auzi clopotele cele de la biserica noastră.

- Nu, zise fetița, astea-s broaștele... dar mi se pare că avem să o auzim acuși.

Și iată că-ncepu să cânte privighetoarea.

- Asta-i, zise fetița; uite-o!

Și ea arăta cu degetul o păsărică cenușie, sus între crengi.

- Cum se poate? zice aghiotantul, niciodată nu mi-aș fi închipuit-o așa. Ce aer simplu! De bună seamă că și-a pierdut toată strălucirea ei, când s-a văzut în fața atâtor oameni mari.

- Drăguță privighetoare, îi strigă de jos fetița, Slăvitul nostru Împărat vrea să te audă cântând.

- Cu cea mai mare plăcere, răspunde privighetoarea.

Și începe-a cânta, de drag să o ascuți.

- Să juri că-i o armonică, zise aghiotantul. Ia te uită gușulița ei cum se mișcă! E curios, că n-am auzit-o până acum. Are să aibă mare succes la curte.

- Să mai cânt încă o dată înaintea Măriei Voastre? întrebă privighetoarea, care credea că atunci chiar Împăratul era de față.

- Scumpa mea privighetoare, zice aghiotantul, am plăcerea de a te invita pentru astă

seară la serbarea curții, unde vei desfăta pe Luminăția Sa Împăratul cu prea frumosul d-tale cântec.

- Nicăieri nu se aude mai bine ca în pădure, zise privighetoarea, totuși voi veni cu dragă inimă, dacă asta e dorința Împăratului.

La palat se făcuseră pregătiri nemaipomenite. Pereții și tavanele de porțelan sclipeau în bătaia razelor a sute de mii de lămpi de aur; florile cele mai strălucitoare, cu cei mai frumoși clopoței, împodobeau coridoarele. Și în vânzoleala care se făcea, în sus și în jos, se stârni ca un vânt care, clătinând toți clopoțeii, făcea o larmă de nu se mai putea auzi nimic.

În mijlocul sălii celei mari, unde stă în jilț Împăratul, se așezase o vergea de aur pentru privighetoare. Toată curtea era de față, și fetița fusese îngăduită să se uite și ea prin crăpătura ușii, căci i se dăduse rang de *bucătăreasă a împăratului*.

Toată lumea era în veșmânt de sărbătoare, și ochii tuturor erau ațintiți la păsărica cenușie, spre care era îndreptată întreaga luare aminte și admirație a împăratului.

Și cântă privighetoarea cu atâta farmec, că

ochii împăratului se umplură de lacrimi. Da, lacrimi curgeau pe obrazii împăratului, și privighetoarea cânta din ce în ce mai frumos. Viersul ei mergea la inimă. Și atâta era împăratul de mulțumit, încât vroia ca privighetoarea să poarte la gât pantoful lui de aur: dar privighetoarea nu primi, era ea destul de răsplătită.

- Lacrimi văzui în ochii împăratului, zise ea, și asta-i pentru mine comoara cea mai scumpă. Lacrimile unui împărat au un preț care nu se poate spune. Știe numai Cel de sus cât mă simt eu de răsplătită.

Și iar începu cântecul ei nespus de duios.

- Ce haz are! ziceau doamnele între dânsule, și ca să facă și ele ca privighetoarea, își umpleau gura cu apă, ca să-și gâlgâie glasul când voiau să vorbească. Feciorii și slugile palatului arătau și ei cea mai mare mulțumire; ceea ce nu-i puțin lucru, căci se știe că acești oameni sunt cei mai greu de mulțumit.

În scurt timp privighetoarea avu un succes cum nu se poate spune.

Din acea zi, ea trebui să trăiască la curte. I se dădu o colivie de aur, și voia de a se plimba

de două ori pe zi și o dată în timpul nopții. Atunci era urmată de douăsprezece slugi, și fiecare din ele legase câte o panglică de mătase de piciorul ei, și aveau mare grijă să nu o scape. O asemenea plimbare numai plăcută nu putea să fie.

Orașul întreg nu mai vorbea decât de pasărea măiastră. Când se întâlneau doi oameni, unul începea: "Privi..." și înainte de a-și sfârși vorba celălalt împlinea "ghetoarea!" Și erau înțeleși.

Vâlva ce se făcuse în jurul păsăricii era așa de mare, încât

unsprezece copii de măcelari fură botezați cu numele de Privighetoare, cu toate că țipetele lor n-aveau nimic de-a face cu cântecul ei.

Într-o zi împăratul primi un pachet mare pe care era scris: *Privighetoarea*.

- Iată negreșit o carte nouă despre vestita noastră pasăre, zise el.

Dar în loc de carte, găsi o jucărie închisă într-o cutie. Era o privighetoare fabricată, care semăna cu cea vie; era acoperită toată numai cu diamante, cu rubine și safire.

Cum întoarse o cheiță, începu un cântec, cântat și de adevărata privighetoare, și totodată își mișcă și codița, care strălucea de aur și argint. La gât avea o panglicuță pe care era scris: *Privighetoarea Împăratului Japoniei e săracă pe lângă aceea a Împăratului Chinei*.

- E o minune, ziseră toți curtenii; și acel care adusese jucăria primi rangul de "Mare Introducător al Privighetorilor pe lângă Măria Sa Împăratul".

- Să le punem să cânte împreună, are să fie un duo de toată frumusețea, zise împăratul.

Și într-adevăr le puse să cânte împreună; dar acest duo nu mergea deloc, căci privighe-

toarea cea vie cânta după firea ei, iar cealaltă cânta după cum se-nvârteau roțițele.

- Nu e vina acesteia, zise capelmaistrul curții arătând pasărea cea fabricată; ea cântă întocmai după măsură, parcă a învățat la școala mea.

O puse să cânte singură: și ea plăcu tot atât de mult ca și cea adevărată, ba chiar mai mult, pentru că și strălucea întocmai ca brățărilor și cerceii doamnelor de la curte.

Cântă astfel de treizeci și trei de ori aceeași bucată, și fără cea mai mică osteneală. Cei care-o ascultau ar fi vrut s-o pună să-și mai reînceapă încă o dată bucata, împăratul însă găsi cu cale că ar fi rândul adevăratei privighetori. Dar ce se făcuse? Nimeni nu băgase de seamă când zburase pe fereastră, spre codrul ei verde.

- Ce-i asta? zise împăratul; și toți curtenii cârteau împotriva pasăricii și o învinuiau de nrecunoștință.

- Noroc că ne-a rămas cea mai de seamă, ziseră ei; și se mângâiară punând pe pasărea fabricată să-și mai cânte bucata pentru a treizeci și-patra oară.

Domnii aceștia însă tot nu putuseră să o învețe pe dinafară, pentru că era foarte grea.

Și capelmaistrul nu mai găsea cuvinte ca să laude această pasăre fabricată.

- Întrece cu mult, zicea el, pe privighetoarea adevărată, nu numai prin podoaba ei, dar chiar prin mașinăria ei dinăuntru. Căci să vedeți, domnilor, și Măria ta Slăvite Împărate, înainte de toate, la adevărata privighetoare niciodată nu poți ști dinainte ce note are să urmeze, pe câtă vreme la cea fabricată totul e știut dinainte. Poți să o pricepi, poți să o deschizi, poți vedea unde sunt toate roțițele, cum se învârtesc și în ce chip iese cântecul.

- Asta-i și părerea noastră, ziseră ei cu toții; și capelmaistrul căpătă voia de-a arăta pasărea poporului, în duminica următoare. Împăratul porunci să o pună să și cânte, și toți cei care o auziră fură așa de fermecați, parcă s-ar fi îmbătat cu ceai, după obiceiul chinezesc, și într-un glas strigară: "Oh!" ridicând degetul arătător și clătinând din cap.

Dar pescarii, care auziseră pe adevărata privighetoare, ziseră: "E nostim; dar ariile sunt tot la fel, și-i lipsește nu știu ce".

Adevărata privighetoare fu gonită din cetate și din împărăție.

Pasărea fabricată avu un loc de cinste, pe o pernă de mătase, lângă patul împăratului. Tot aurul, toate darurile ce i se făcuse erau întinse în jurul ei. Primise rangul de Mare Cântăreț împărătesc la ospetele curții, loc ce era hotărât la numărul unu în partea stângă, după rânduiala slujitorilor palatului: Împăratul privea partea aceasta ca cea mai însemnată, pentru că venea spre inimă și trebuie să știți că și împărații au inima tot în partea stângă.

Și capelmaistrul alcătui o scriere de douăzeci și cinci de volume despre această privighetoare; lucrarea asta, era așa de lungă și meșteșugită, și așa de încărcată cu cele mai încâlcite vorbe chinezești, încât care mai de care se lăuda că a citit-o și că a înțeles-o; fără asta, s-ar fi pus singur în numărul proștilor și ar fi fost în primejdie de a fi călcat cu picioarele pe pânțele.

Așa au stat lucrurile vreme de un an. Împărat, curteni și tot neamul chinezesc știa pe dinafară fiecare notă din cântecul acestei privighetori; și tocmai aceasta li-l făcea cu atât

mai plăcut, cu cât oricine putea să-l cânte, sau singur, sau împreună cu privighetoarea. Ștregarii pe ulițe cântau tzi tzi tzi-kluk, kluk, kluk! Și împăratul îngâna și el același vers. Nu vă închipuiți ce frumos era!

Într-o seară pe când cânta mai bine pasărea mecanică, și împăratul, culcat în pat, o asculta mai cu drag, iată că se aude înăuntrul corpului ei, crac! apoi br-rr-u-u; toate roțițele începură a se învârti alandala, și deodată cântecul tăcu.

Împăratul sări din pat și trimise în grabă să cheme pe doctorul lui, dar acesta nu putu să o îndrepte cu nimic. Se aduse atunci un ceasornicar, care după multă vorbă de clacă și o lungă cercetare cu de-amănuntul, izbuti să dreagă mecanismul păsărelei; dar sfătui să umble binișor cu ea, pentru că fusurile se tociseră, și era cu neputință să le mai înlocuiască.

Ce păcat! Nu mai puteau pune păsărica să cânte decât o dată pe an, și atunci era prea mult. Iar când sosea ziua aceea mult așteptată, capelmaistrul ținea o cuvântare plină numai cu vorbe neînțelese, dar în care vroia el să arate că acum cântecul e mai desăvârșit ca

niciodată, și după o astfel de încredințare era, vezi bine, și cântecul mai desăvârșit ca ori-când.

Cinci ani trecură astfel, când iată că țara întreagă fu lovită de o mare nenorocire. Chinezii iubeau foarte mult pe împăratul lor, dar el căzu bolnav, și se spunea că o să moară în curând. S-alesese chiar noul împărat, și tot norodul era adunat în piață. Întrebau unii și alții pe aghiotant: - "Ce mai face împăratul cel bătrân?"

- "Pff..." răspundea el, dând din cap.

Împăratul, galben și rece, stătea întins în mărețul lui pat de aur. Toată curtea-l credea mort; și fiecare alerga să se închine noului împărat.

Curtenii răspândiseră vestea asta în toate părțile, și slugile se folosiră de acest prilej, ca să dea un ceai. Peste tot, prin coridoare și prin săli se puseră covoare groase ca să înăbușe zgomotul pașilor; întregul palat era adâncit în jale și tăcere. Dar împăratul nu era mort; el stătea numai întins, galben și rece, în mărețul lui pat împodobit cu perdele de catifea și ciucuri de aur; pe fereastră razele lunii se

răsfărneau pe chipul lui și pe iubita lui păsărică.

Sărmanul împărat abia își mai trăgea sufletul; parcă l-ar fi călcat cineva cu picioarele pe piept, așa sufla de greu; deschise ochii și văzu în fața lui Moartea, care-și pusese pe cap coroana lui de aur, și ținea într-o mână sabia lui și în cealaltă steagul lui cel mai de preț. De jur-împrejur printre cutele grele ale perdelelor de catifea, zări fel de fel de chipuri ciudate, unele groaznice, altele blânde și zâmbitoare. Erau faptele bune și rele ale împăratului, care veneau să i se înfățișeze la ceasul lui din urmă.

- Ți-aduci tu aminte de asta? ziceau ele încet una după alta. Ți-aduci tu aminte!

Și rând pe rând îi pomeniră de-o mulțime de lucruri, care făcură să-i curgă sudorile pe frunte.

- Dar eu n-am știut nimic de toate astea! zicea împăratul. Cântece, vreau cântece! Să mi se aducă marele tam-tam chinez, ca să nu mai aud ceea ce spun ele!

Dar nălucile nu încetau de a-i vorbi, și Moartea răspundea la tot ce spuneau ele,

printr-o clătinare de cap adevărat chinezească.

- Căntece! Vreau căntece! zicea împăratul.
Tu, păsărică de aur, cântă, mai cântă-mi odată.
Ți-am dat atâta aur și-atâtea diamante! Ți-am
atârnat de gât până și pantoful meu de aur!
Cântă-mi, te rog! Cântă-mi!

Dar păsărica rămânea mută. Nu era nimeni
care să știe s-o întoarcă, și fără acest ajutor ea
nu avea glas.

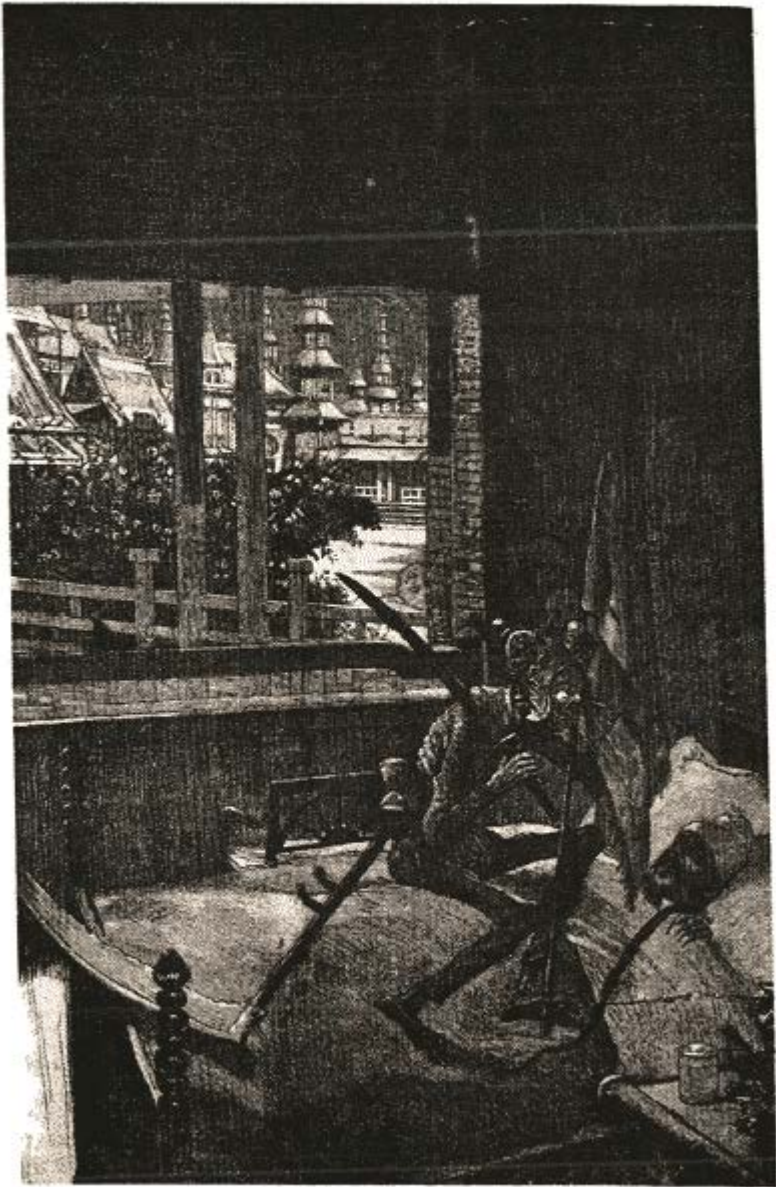
Și Moartea își ațintea asupra împăratului
orbitele-i goale. Și tăcerea se prelungea în-
tr-un chip înspăimântător.

Dar deodată lângă fereastră se auzi cântec
nespus de duios: era privighetoarea din pădure
care cânta pe-o creangă. Auzise și ea despre
boala împăratului, și venise să-i aducă nădejde
și mângâiere. Farmecul glasului ei împrăștie
vedeniile, care se șterseră încet-încet, sângele
începu a curge mai repede în trupul slăbit al
împăratului, și Moartea chiar asculta, zicând:

- Mai cântă, păsărică, mai cântă.

- Bucuros, răspunse privighetoarea, dacă-mi
dai sabia ta de aur, și steagul de preț, și co-
roana Împăratului.

Și Moartea la fiecare cântec îi da câte unul

din aceste odoare; și privighetoarea cânta mereu: ea cânta pacea sfântă a cimitirului unde cresc trandafirii albi, unde teiul își împrăștie dulcele-i miros, unde iarba fragedă e stropită de lacrimile celor rămași în viață.

Și Moartea prinsă de dorul de a se reîntoarce la grădina ei, lunecă pe fereastră, risipindu-se în văzduh ca o pală de abur.

- Mulțumesc, zise împăratul, din toată inima îți mulțumesc, păsărică trimisă din cer; acum te cunosc; eu te-am gonit din cetatea și din împărăția mea, și cu toate astea tu ai venit să alungi urâtele vedenii ce mă împresurau; tu ai îndepărtat moartea din inima mea. Cum pot să te răsplătesc?

- M-ai răsplătit destul, zise privighetoarea. Am smuls lacrimi ochilor tăi, când ți-am cântat întâia oară. Și niciodată n-am să le mai uit; astea-s diamantele care ating sufletul unui cântăreț. Dar acum dormi, ai nevoie de odihnă ca să te întremezi, dormi, eu voi cânta, înainte.

Și în vreme ce ea cânta, împăratul fu cuprins de un somn dulce și binefăcător.

Soarele era în dreptul ferestrei, când el se deșteptă, deplin vindecat și voios. Nici unul

din slujitorii lui nu mai dăduse pe-acolo; toți îl credeau mort. Numai privighetoarea rămăsese credincioasă la căpătâiul lui.

- Tu vei sta pururea lângă mine, zise împăratul; vei cânta când îți va plăcea, și pe pasărea fabricată o să o fărâm în mii de bucăți.

- Ba să nu faci asta, zise privighetoarea; a folosit și ea pe seama ei, păstrează-o întotdeauna. Eu nu pot nici să-mi fac cuib, nici să locuiesc aici în palat; lasă-mă să vin numai așa din când în când. Seara voi cânta pe creangă lângă fereastra ta, ca să te înveselesc și să-ți aduc gânduri proaspete. Voi cânta pe cei fericiți și pe cei ce suferă, voi cânta binele și răul, tot ceea ce nu e cunoscut de tine; căci păsărica zboară pretutindeni, până la coliba pescarului și la bordeiul plugarului, care amândoi trăiesc așa departe de tine și de curtea ta. Iubesc mai mult inima ta, decât coroana ta, și cu toate astea, câtă sănătate și câtă lumină ar putea aduce pe lume o coroană. Voi veni și voi cânta; dar să-mi făgăduiești un singur lucru.

- Tot ce vrei! răspunse împăratul, care acum își îmbrăcase haina împărătească, și strângea

pe piept sabia lui de aur.

- Un singur lucru, să nu știe nimeni că tu ai o păsărică și că ea îți spune toate. Crede-mă că toate au să meargă de minune.

Și privighetoarea își luă zborul.

Curând după asta, curtenii și slugile veniră să-și mai vadă o dată pe împăratul lor mort.

...Și rămaseră cu toții încremeniți; iar împăratul le zise binișor:

- *Bună ziua.*

POVESTEA UNEI MAME

Stătea o biată mamă la căpătâiul copilăşului ei bolnav, şi era foarte mâhnită gândindu-se că s-ar putea să-l piardă. Iar el era aşa de firav, şi sufla aşa de greu, încât fiecare suflare părea un oftat adânc; şi mama era din ce în ce mai îngrijorată de dragul ei odor.

Dar iată că bătu cineva la uşă. Intră un bătrân sărac, înfăşurat într-o pătură mare de cal, ce şi-o strângea bine pe trup, ca să-i țină cald, că era iarnă şi ger amarnic. Afară îngheţase bocnă, totul era acoperit de zăpadă şi vântul bătea de-ţi tăia obrazul.

Bătrânul tremura de frig.

Aţipind o clipă copilăşul, mama se duse să aducă moşneagului o ulcică plină cu bere, până s-o mai încălzi el lângă sobă.

Bătrânul se așezase lângă copil și-l legăna; veni apoi și mama și se așează de cealaltă parte, luă mânuța copilului, și se uită la dânsul cum sufla din ce în ce mai greu.

- Nu te înduri tu, Doamne, să mi-l lași?... Poate însă că Dumnezeu vrea să mi-l ia.

Iar bătrânul, care era chiar Moartea, clătină din cap într-un chip ciudat, ce putea să însemne și da, și nu.

Mama își plecă fruntea, și lacrimile curgeau șiroaie din ochii ei. Capul îi căzu greu în jos, și cum de trei zile și trei nopți nu închisese ochii ațipi, dar numai o clipă; deodată se trezi tremurând ca de frig: - Ce-i asta? zise ea, uitându-se aiurită în toate părțile; dar bătrânul era departe, și copilașul ei era departe, îl luase bătrânul cu dânsul; și în colț vechiul ceasornic de perete făcea tic-tac, tic-tac; deodată limba lui de plumb desprinzându-se, căzu cu zgomot, și ceasul tăcu.

Biata mamă ieși repede din casă, strigându-și copilul.

Afară, pe zăpadă era o femeie îmbrăcată într-o haină lungă, neagră, care-i spuse: "A fost Moartea la tine acasă, am văzut-o eu; a

plecat grăbită cu copilul tău în brațe; ea fuge mai iute ca vântul, și niciodată nu mai aduce înapoi ce-a luat".

- Spune-mi, te rog, în ce parte a apucat! întrebă mama; arată-mi numai drumul, și voi ajunge-o eu.

- De știut... îl știu eu, răspunse femeia îmbrăcată în negru, dar nu ți-l pot spune până când nu-mi vei cânta toate cântecele cu care ți-ai legănat copilul; îmi plac mult, că le-am auzit adesea. Eu sunt Noaptea, și am văzut lacrimile ce curgeau din ochii tăi, pe când le cântai.

- Ți le cânt pe toate, pe toate, zise mama, dar nu mă zăbovi; căci vreau să-i ajung, și să-mi iau copilul.

Noaptea însă stătea liniștită și tăcută; mama atunci frângându-și mâinile, cântă și plânse amar. Toate cântecele și-le-a cântat și multe lacrimi a vărsat.

În sfârșit Noaptea îi spuse:

- Du-te în sus prin pădurea cea neagră de brad, pe-acolo am văzut că a apucat Moartea cu copilul tău.

Iată că în adâncul pădurii, drumurile se

încrucișau. Mama nu știa încotro s-a-puce; zări mai la o parte o tufă de mă-răcine, fără flori și fără frunze, îmbră-cată toată în haină de iarnă, ciucuri de gheață îi atârnav de pe crengi.

-N-ai văzut tu tre-când pe-aici Moar-tea cu copilașul meu?

- Ba da, răspunse spinul, dar nu-ți pot spune ce drum au apucat până nu mă vei încălzi cu focul inimii tale. Eu mor de frig, sunt un sloi - de gheață.

Atunci ea strânse la piept spinul, și așa de tare-l strângea ca să-l încălzească, încât ghimpii intrară în carnea ei, și sângele-i

curgea... pic, pic, în stropi mari. Deodată spinul se acoperi de frunze verzi, ba chiar și de flori. Atât de mare-i și făcătoare de minuni căldura unei inimi de mamă îndurerată. Și spinul înflorit îi arată drumul pe unde trebuia să urmeze.

Ajunse ea acum la marginea unui lac. Dar nu era nici o luntre pe care să treacă dincolo. Lacul nu era destul de înghețat ca să o poată ține pe deasupra, și era prea adânc ca să-l poată trece cu piciorul; și cu toate astea trebuia să-l treacă, pentru ca să-și găsească odorul. Se culcă la pământ, ar fi vrut să soarbă toată apa din lac; asta însă era cu neputință pentru o făptură omenească. Dar nenorocita mamă tot credea, că trebuie să se facă vreo minune pentru ea.

- Nu, răspunse lacul, nu te mai osteni în zadar. Mai bine să facem amândoi o învoială. Mie-mi plac mult mărgăritarele, ochii tăi sunt izvorul celor mai limpezi și frumoase mărgăritare ce-am văzut eu: dacă mi-i dai mie cu lacrimi cu tot, eu te voi duce până la marea grădină unde stă Moartea și își ține florile și copacii ei, căci în copaci și flori preface ea viețile oamenilor.

- O, ce n-aș da, numai să-mi pot găsi copilul! zise amărâta mamă.

Și ea plânse iarăși mult, așa de mult, încât o dată cu lacrimile îi picară și ochii în fundul lacului, unde se schimbară numaidecât în două mărgăritare scumpe. Lacul atunci o ridică și, ca și cum ar fi stat într-un leagăn plutitor, cu o lunecare ușoară o trecu de pe un mal pe celălalt. Acolo era un fel de locuință ciudată și mare cât cuprindeai cu ochii; nu știai ce-i: munte cu păduri și peșteri, sau grămezi de bolovani și lemnării; biata mamă însă nu putea vedea nimic, ea își dăduse ochii cu lacrimi cu tot.

- Unde-i oare Moartea, care a luat copilășul meu?

- Stăpânul nu s-a întors încă, îi spuse o femeie bătrână care păzea locuința Morții. Dar cum ai răzbătut până aici, și cine te-a ajutat?

- Dumnezeu m-a ajutat, zise ea, că e bun și milostiv. Fie-ți milă și d-tale și spune-mi unde e copilășul meu?

- Bucuros, dar eu nu știu care este, zise bătrâna, și dumneata nu poți vedea! - Multe flori și copaci sau uscat astă noapte; Moartea

o să vină în curând ca să le resădească. Trebuie să știi că fiecare om își are copacul sau floarea lui, după cum a fost în viață; și astea de-aici sunt întocmai ca și cele de pe pământ, cu deosebire numai că au o inimă care bate; inimile copiilor bat și ele. Du-te și caută de poți cunoaște inima copilului tău; dar ce-mi dai să-ți spun ce va mai trebui să faci pe urmă?

- Nu mai am nimic, zise îndurerata mamă; dar m-aș duce pentru tine și la capătul lumii.

- Nu, n-am nevoie de asta, zise bătrâna, însă ai putea să-mi dai părul tău lung și negru, să mă gătesc cu el: În schimb îl vei lua pe al meu; e alb și scurt, dar tot e ceva.

- Numai atâta-mi ceri? zise mama, ți-l dau bucuroasă!

Și numaidecât dădu bătrânei frumosul ei păr negru și lung, luând în schimb pe cel alb.

Intrară apoi amândouă în grădina cea mare a Morții; flori și copaci creșteau laolaltă, amestecate. Erau gingașe zambile; sub clopote de sticlă, alături de mari și puternici bujori; creșteau la un loc și plante de apă, unele strălucitoare, altele tânjind, ofilite; șerpi de mare stăteau tolăniți, raci negri sunau din

cozile lor. Acolo mai erau palmieri frumoși, stejari și castani, și la umbra lor se vedea și pătrunjel și cimbrisor înflorit. Fiecare copac și fiecare floare avea un nume, care era numele omului din viață: erau nume de oameni de pretutindeni, din China, din Groenlanda, din toate țările lumii. Erau unii copaci mari în ciubere mici, mici de credeai că au să se desfacă; și-n multe locuri vedeai câte-o florică neînsemnată răsfățându-se-n pământ gras cu mușchi împrejur, îngrijită bine și alintată. Biata mamă se apleca tot la cele mai mici și smerite și asculta cum bătea într-nsele inima omenească, și printre milioanele de flori de-acolo o cunoscă pe aceea a copilului ei.

- Asta-i! strigă ea, îmbrățișând o floare de cicoare mică, albastră, care stătea culcată ofilită pe pământ.

- Nu te-atinge de floare, zise bătrâna, ci stai acolo liniștită, și când o sosi Moartea ieși înaintea ei și n-o lăsa să smulgă floarea; ameninț-o că dacă face ea asta, și tu ai să-i smulgi toate celelalte flori. Ei are să-i fie frică de una ca asta, că răspunde de dânsule înaintea lui Dumnezeu; și fără voia Lui nu se poate

smulge nici o floare, oricât ar fi de uscată.

Deodată suflă un vânt de gheață, care înștiință pe oarbă, că Moartea sosise.

- Cum ai venit tu aici? Și cum ai putut să ajungi mai iute ca mine? întrebă Moartea.

- Eu sunt mamă! răspunse femeia.

Moartea întinse mâna ei lungă deasupra gingașei floricele; iar mama o acoperi cu mâinile ei amândouă, ținându-le strâns deasupra, și ferind-o să nu-i vatăme vreo frunzișoară. Dar Moartea suflă peste mâinile femeii, care simți o răceală mai grozavă ca cel mai aspru crivăț, și mâinile-i amorțite căzură în jos.

- Tu nu poți lupta împotriva mea, zise Moartea.

- Numai Dumnezeu poate asta! răspunse femeia.

- Eu nu fac decât ce vrea el, îi zise Moartea. Eu sunt grădinarul lui. Iau și aduc aici toate florile și toți copacii lui, pentru a-i resădi apoi în grădina cea mare a raiului, pe tărâmul celălalt; dar cum trăiesc ele acolo, și ce se mai întâmplă pe urmă... astea-s lucruri pe care nu ți le pot spune.

- Dă-mi înapoi copilul! zise mama, nebună

de durere; și luând în mâini două din cele mai frumoase flori, le strânse și răcni disperată: Îți smulg toate florile dacă nu mi-l dai... Nu înțelegi că nu mai sunt în mințile mele?

- Nu te-atinge de ele! zise Moartea; spui că ești nenorocită, vrei să mai faci și pe altă mamă tot așa de nenorocită, ca și tine?!...

- Pe altă mamă!... și oftând biata femeie lăsă florile din mână.

- Iată ochii aceștia, zise Moartea, i-am luat din lac unde luceau ca două stele; nu știam că sunt ai tăi; ia-ți-i înapoi, sunt mai limpezi ca înainte, uită-te cu ei în adâncul acestei fântâni, eu nu-ți voi spune numele celor două flori pe care vroiai tu să le rupi, dar te voi face să vezi întreg viitorul lor, toată viața lor omenescă, și ce-ai vrut tu să zdrobești și să nimicești.

Și femeia se uită în fântână; văzu întâi numai fericire, bucurie și mulțumire; apoi i se arătă și cealaltă viață, unde numai griji erau, și necazuri, și groază și mâhnire.

- Amândouă aceste ursite sunt cu voia lui Dumnezeu.

- Și cine-i floarea cea fără de noroc, și cine-i aceea binecuvântată? întrebă ea.

- Asta nu-ți pot spune, răspunse Moartea, trebuie să știi însă de la mine că în una din florile acestea era soarta copilului tău.

Atunci mama strigă îngrozită:

- Care din ele era a copilului meu? Spune-mi! Fericirea, sau nenorocirea era ursita copilașului meu?... O, du-l departe, du-l în împărăția cerului!

Uită lacrimile mele, uită rugăciunile mele toate, și tot ce-am spus, și tot ce-am suferit!

- Dar eu nu te mai înțeleg! zise Moartea. Vrei să-ți iei copilul înapoi, sau vrei să-l duc acolo unde niciodată n-ai să-l mai vezi?...

Mama frângându-și mâinile, căzu în genunchi și strigă către Domnul:

- Nu m-asculta, când mă rog împotriva voinței tale, Doamne! Tu știi ce faci! Nu m-asculta, nu m-asculta!

Și capul greu îi căzu pe piept.

Și Moartea duse pe copilaș în lumea îngerilor.

CUFĂRUL ZBURĂTOR

A fost odată un negustor așa de bogat, încât ar fi putu acoperi o stradă întreagă din cele mari și încă una mai mică, numai cu bani de argint; dar el nu se gândi niciodată să facă așa ceva; știa omul să-și întrebuinteze banii mai bine. El nu cheltuia un bănuț de aramă, decât cu încredințarea că va câștiga altul de argint. Era un negustor foarte iscusit și așa a rămas până a murit.

Feciorul lui moșteni toată averea asta; el se dădu la o viață numai de chefuri, se ducea în toate serile la baluri mascate, își făcea zmeie din hârtii de sute de franci, și, de jucărie, ca să facă cercuri în apă arunca bani de aur, cum aruncă alții pietre. Nu trebuie să se mire nimeni, că el cu măsura asta își risipi toată averea, din care nu-i mai rămase decât patru

bani, iar ca îmbrăcămintă o pereche de papuci și o haină lungă veche. Prietenii se făceau că nu-l mai cunosc, când îl întâlneau pe stradă; unul singur, care-i rămăsese credincios, îi trimise un cufăr vechi, și-i spuse: "Strânge-ți aici tot ce ai". Sfatul, negreșit, că era bun; dar bietul băiat nu mai avea ce să mai strângă, atunci se ghemui el însuși în cufăr.

Lada asta însă era fermecată: cum apăsai pe broască se ridica în văzduh și zbura întocmai ca o pasăre.

Cum pricepu fiul negustorului însușirea asta minunată a lăzii, zbură cu dânsa ieșind pe horn afară, și, ridicându-se în nori, o luă drept înaintea. Dar lundul lăzii începu a trosni, atunci lui îi fu frică să nu se spargă lada în două, ceea ce l-ar fi silit să facă o săritură cam primejdioasă. Ajunse însă zdravăn și sănătos în țara Turcească.

După ce-și ascunse lada în pădure sub o grămăjoară de frunze uscate, intră în oraș, unde nu se miră nimeni de îmbrăcămintea lui, pentru că toți turcii umblau îmbrăcați tot ca și el, în papuci și în haine lungi. Mergând el așa pe stradă, întâlni o doică ce avea un copil mic.

- Ascultă, doică turcoaică, o întrebă el, ce-i palatul ăsta mare, lângă oraș, unde se văd ferestrele acelea așa de înalte?

- Acolo-i locuința fetei împăratului, răspunse doica. I s-a proorocit că logodnicul ei are s-o facă nenorocită; de-aceea nimeni nu se poate apropia de dânsa, decât numai cu împăratul și împărăteasa de față.

- Mulțumesc, zise fiul negustorului. Apoi întorcându-se în pădure, se așează în ladă și își luă zborul. În curând ajunse deasupra acoperișului palatului, și lunecă pe fereastră în odaia prințesei.

Ea dormea pe-o sofa, și atât era de frumoasă, încât fiul negustorului nu se putu ține să n-o sărute. Ea se trezi, speriată; dar el o încredință că-i Dumnezeuul turcilor care s-a coborât din cer pentru ea. Încredințarea asta o liniști îndată.

Șezând lângă ea, începu a-i spune povești minunate; pe aceea a privighetoarei care cântă la marginea mării, pe aceea a micuței sirene; îi povesti despre munții de gheață, despre regina zăpezilor și despre cei unsprezece cocori.

Prințesa era încântată auzind toate poveștile

astea, și așa de mult se împrietenii cu dânsul, încât îi spuse că numai cu el vrea să se mărite.

- Vino te rog, sâmbăta viitoare, îi zise ea. Am poftit pe împăratul și pe împărăteasa la ceai; ei se vor simți foarte mândri că voi lua de soț pe Dumnezeuul turcilor. Dar să ai grijă să le spui câteva povești frumoase. Mamei îi plac mai mult cele morale și serioase, iar tatei cele mai ușurele și de haz.

- Fii liniștită! Lada mea de zestre va fi plină numai cu povești.

La despărțire prințesa îi dăruie o sabie împodobită toată cu bani de aur; aceștia-i soseau foarte la vreme.

Zbură apoi departe; și după ce-și cumpără o haină nouă, se așează în pădure și se gândi să scornească povestea. Îi veni întâi cam greu, căci nu e lucru ușor să faci povești; dar în sfârșit izbuti, și când sosi sâmbăta, și povestea era gata.

Împăratul, împărăteasa și toată curtea veniseră să ia ceaiul la prințesă; fiul negustorului fu primit cu cea mai mare bucurie.

- Vreți să ne spuneți o poveste, zise împă-

răteasa; aş vrea ceva de folos şi de învăţătură.

- Sau ceva care să te facă să râzi, adaugă împăratul.

- Cu plăcere, răspunse tânărul.

Şi el povesti ceea ce o să auziţi şi D-voastră:

"A fost odată un pachet de chibrituri, care erau straşnic de mândre de înalta lor obârşie. Trunchiul lor, adică măreţul brad din care orice beţişor de chibrit înfăţişa o bucăţică, fusese unul din cei mai falnici şi mai bătrâni copaci din pădure. Chibriturile stăteau în bucătărie, între un amnar şi o oală de tuci veche, şi le povesteau din copilăria lor.

- Da, ziceau ele, când eram noi crenguţe verzi, eram fericite ca în rai. În fiecare dimineaţă şi seară ni se dădea ceaiul de diamant; era roua. Toată ziua aveam soare, şi când lucea soarele, păsărelele ne cântau poveşti. Dar eram şi foarte bogaţi: toţi ceilalţi copaci nu purtau haine decât în timpul verii; părinţii noştri însă aveau mijloace să ne dea haine verzi, iarna ca şi vara. Veni apoi o mare răskoală, şi tot neamul nostru fu împrăştiat de tăietori. Trunchiul nostru căpătă un rang de mare catarg pe-o corabie frumoasă care făcea

ocolul lumii; alte ramuri căpătară alte slujbe, iar partea noastră fu să luminăm mulțimea. Și astfel s-a făcut ca noi, cu toate că ne tragem dintr-o viță așa de aleasă, să ne aflăm la bucătărie.

- Cât despre mine, zise oala de tuci, soarta mea e cu totul alta. De când am venit pe lume, mereu m-au curățat, m-au pus pe foc, și iar m-au curățat... Eu sunt de cea mai mare trebuință la casa omului și nu-s făcută decât pentru slujbă. Singura mea plăcere e după masă, când, curată și lustruită, îmi iau locul pe poliță, și stau de vorbă pendelete cu tovară-

șele mele. Din nenorocire, noi stăm întotdeauna închise aici, afară de găleata de apă, care se coboară din când în când în curte. E adevărat însă că coșul de piață ne-aduce destule noutăți de pe-afară, dar el vorbește cu prea mare patimă de cârmuire și de popor. Așa că alaltăieri, o oală veche a fost așa de tulburată, încât a căzut pe jos și s-a spart în bucăți. Dacă nu mă înșel, coșul, cu părerile lui prea înaintate, face parte din opoziție.

- Vorbești prea mult! rosti amnarul; și oțelul, lovindu-se de-o piatră, făcu să scapere scânteii. Nu vreți să petrecem puțin în astă seară.

- Ba da, răspunseră chibriturile, să stăm de vorbă, și să hotărâm care e cel mai nobil dintre noi toți.

- Mie nu-mi place să vorbesc de mine, zise oala de pământ. Sunt atâtea lucruri mult mai însemnate de spus. Voi începe însă prin a vă povesti viața mea, și fiecare la rândul lui să facă la fel. Nu-i nimic mai plăcut! Nu se poate petrece mai frumoasă. Așadar, pe marginea Mării Baltice, nu departe de codrii de fag care îmbracă pământul țării noastre.

- Iată un început frumos, strigară farfuriile, asta făgăduiește o adevărată poveste!

- Acolo, urmă oala de pământ, mi-am petrecut tinerețea, într-o familie liniștită. Mobilele erau frecate, podelele spălate și perdelele scuturate la fiecare cincisprezece zile.

- Ce frumos știi să istorisești! zise mătura; ai zice că vorbește o bună gospodină, așa miroase a curat tot ce spui.

- Negreșit, adăugă găleata; și, nebună de bucurie, făcu o săritură; o parte din apă se vărsă pe jos.

Și oala își urmă povestirea, al cărei sfârșit era tot așa de frumos ca și începutul.

Toate farfuriile se mișcau vesele, și mătura luă câteva fire de pătrunjel ca să încoroneze oala. Cinstea asta o fi cam supărat pe ceilalți, dar se gândi: o încoronez eu azi, o să mă încoroneze și ea mâine.

- Să jucăm, zise cleștele; și începu a juca. Era foarte caraghios cum țopăia el ridicând când un picior când altul! Vechea învelitoare de pe scaun plesni de mult ce râse uitându-se la el.

- Încoronați-mă și pe mine, zise cleștele; și fu și el încoronat.

.. - Ce lipsă de creștere! își ziseră în gând chibriturile.

Apoi ceainicul fu rugat să cante, dar el spuse că nu poate, fiind răcit. Acestea erau curat mofturi, pentru că el cânta totdeauna când era lume în salon.

Pe fereastră era o pană veche de găscă, cu care servitoarea se sluzea ca să scrie. Pana asta nu avea nimic deosebit, decât doar că era prea îmbâcsită de cerneală. Ea însă se mândrea foarte mult de asta.

- Dacă ceainicul nu vrea să cante, zise ea, atâta pagubă. Afară, în colivie, este privighetoarea care va cânta fără să fie rugată, cu toate că n-a învățat-o nimeni. Vom fi și noi îngăduitori în astă seară.

- Propunerea asta-mi pare destul de necuviincioasă, răspunse cratița de fierț apa, și care era soră cu ceainicul, și cântăreața obișnuită a bucătăriei; de ce să primim printre noi o pasăre străină? Țsta-i patriotic lucru? Fac judecătoare pe coșnița de piață.

- Drept vorbind, răspunse coșnița, mă simt foarte jignită că-mi petrec astfel seara. Găsesc că ar fi mult mai bine să facem puțină rânduială; fiecare să stea la locul lui, și eu să

întocmesc toate jocurile. Ar fi cu totul altceva.

- Nu, lasă-ne mai bine să facem gălăgie, ziseră împreună toate uneltele.

Dar în clipa aceea ușa se deschise. Era servitoarea; nimeni nu se mai mișcă, nimeni nu mai suflă un cuvânt; și când te gândești că nu era printre ele nici cea mai mică ulcicuță, care să nu se creadă ea cea mai grozavă.

- Da, gândea fiecare, dacă m-ar fi ascultat pe mine, ce mai petrecere am fi avut în astă seară.

Servitoarea luă chibriturile ca să-și aprindă focul. Doamne! Cum mai trosniră și s-aprinsă cu zgomot!

- Acum, își ziceau ele, toată lumea e silită să recunoască strălucirea noastră! Ce lumină! Ce... Și nu mai era decât puțină cenușă.

- Iată o poveste minunată! zise împărăteasa; adineaori mă credeam în mijlocul bucătăriei, lângă chibrituri. Da, vei lua de soție pe fata noastră.

- Da, negreșit, adăugă împăratul, tu vei avea pe fata noastră, și chiar luni facem nunta!

Împăratul, zicându-i "tu", fiul negustorului fu privit acum de toți ca făcând parte din neamul lui.

În ajunul nunții tot orașul fu luminat. Cozonaci și pesmeți zburau pe străzi; ștengarii se urcau prin copaci strigând: ura! și şuierau din deget. Era într-adevăr foarte frumos de văzut.

- Acum, își zise fiul negustorului, trebuie ca și eu să fac ceva mai minunat.

Cumpără o mulțime de rachete, de stele și de tot felul de artificii, apoi le puse în ladă și se înălță în văzduh.

Ruici! Rici! Ruici! Ce bucurie! Ce trosnet! Ce lumină! Ce culori!

La vederea asta toți turcii începură a sări de bucurie, și așa de tare, încât le zburau papucii până la urechi. Niciodată nu mai văzuseră ei astfel de minune. Acum erau într-adevăr încredințați că dumnezeul lor în ființă era cel care se însura cu prințesa.

După ce se întoarse în pădure, fiul negustorului își zise: "Trebuie să mă duc acum în oraș să aflu cum li s-au părut artificiile". Dorința asta era foarte firească.

Ce de năzdrăvăanii mai auzi. Fiecare-l văzuse într-un chip deosebit, dar toți erau încântați.

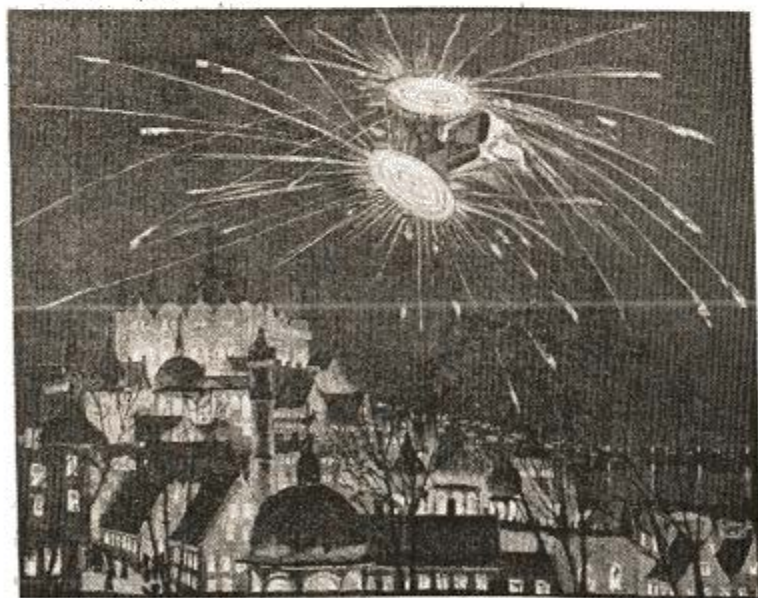
- Am văzut pe Dumnezeu turcilor, zicea unul; avea ochii strălucitori ca stelele, și o

barbă întocmai ca spuma mării.

- Zbura învăluit într-o mantie de foc, zicea altul; și prin cutele mantiei fâlfâiau o mulțime de îngerăși drăguți.

Și-n toată seara aceea care era în ajunul nunții lui, tânărul n-auzi decât tot lucruri frumoase.

În sfârșit se întoarse în pădure ca să se așeze în lada lui - dar unde oare? Cufărul arsese. O scânteie de la focul de artificii o aprinsese și acum lada nu mai era decât cenușă. Bietul băiat nu mai putea acum să zboare și nici să se mai ducă la logodnica lui.

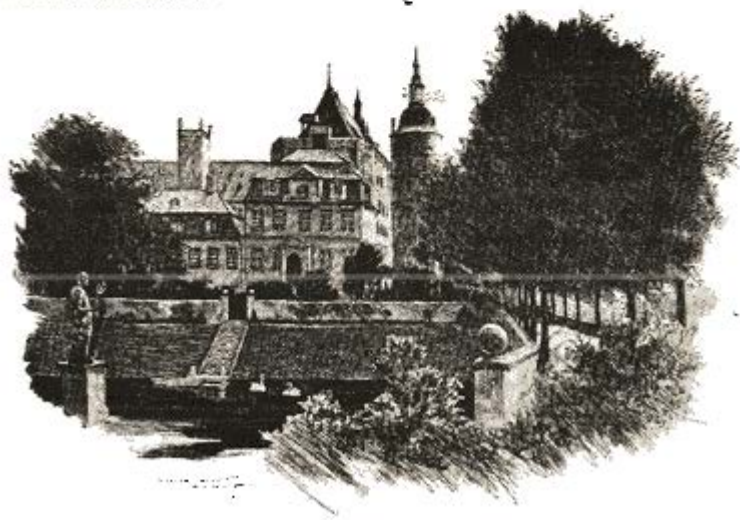

Ea îl așteaptă toată ziua pe acoperișul casei; îl așteaptă încă. El însă umblă-n toată lumea spunând tot felul de povești; dar nici una dintre ele nu e așa de veselă ca aceea a chibriturilor.

BOBOCUL DE RAȚĂ CEL URÂT

Ce frumos era la țară! Era în mijlocul verii; grâul își legăna spicele-i galbene, ovăzul era încă verde, și prin livezi fânul era așezat în căpițe mirositoare; barza se plimba de colo-colo cu lungile-i picioare roșii, vorbind în limba egipteană, limbă pe care o învățase de la mama ei. În jurul câmpiilor și livezilor se ridicau păduri mari, în lăuntrul cărora erau lacuri adânci.

Da, cu adevărat, era nespus de frumos la țară! Razele soarelui se revărsau asupra unui castel vechi împrejmuit cu șanțuri adânci; foi mari de lipan se înclinau de pe ziduri deasupra apei; și erau așa de late, încât copiii se puteau ascunde sub ele; acolo te găseai într-o singurătate ca în adâncul unei păduri. Într-o astfel de ascunzătoare își făcuse cuibul o rață, și își clocea ouăle; era foarte nerăbdătoare să-și vadă puii. Nimeni nu venea pe la ea să-i facă vizită, pentru că celorlalte rațe le plăcea mai mult să înoate de-a lungul șanțurilor, decât să vină să bleotocărească sub frunzele de lipan cu dânsa.

În sfârșit începură a ciocni ouăle unul după altul; se auzea: "piu! piu!". Șopteau puișorii care erau toți vii și scoteau ciocul din găoace.

"Mac! Mac!" ziseră ei mai pe urmă, făcând o gălăgie de-ți lua auzul.

Se uitau în toate părțile pe sub frunzele verzi, și mama îi lăsa în voia lor, căci culoarea verde e foarte bună pentru ochi.

- Ce mare e lumea! ziseră puișorii, cum ieșiră din ou.

- Voi credeți că lumea e numai cât vedeți aici? zise mama. O! Nu, hotarele ei se întind mult mai departe, dincolo de cealaltă parte a grădinii, până în livada preotului; însă eu n-am

fost niciodată pe-acolo. Sunteți toți aici? adăugă ea ridicându-se. Ați ieșit toți? Nu, nu-i am încă pe toți, oul cel mai mare nici nu s-a clintit, stă neciocnit; Doamne! Că mult mai ține. Spun drept, m-am săturat.

Și se așeză iar să clocească, dar cu un aer foarte plictisit.

- Ei bine, cum merge? întrebă o rață bătrână, care venise să-i facă o vizită.

- Mai am numai un ou, și nu știu ce să mă mai fac, că uite nu iese puiul. Ia privește puțin pe cei scoși, nu găsești că sunt cei mai drăguți boboci care s-au văzut vreodată? Seamănă toți leit cu tatăl lor, și el nici măcar nu vine să mă vadă.

- Arată-mi puțin oul care nu vrea să ciocnească, zise rața cea bătrână... A, să știi de la mine, ăsta-i un ou de curcă. Și eu am fost o dată păcălită ca și d-ta, și am avut mare grijă, și mult necaz am mai tras cu puiul, că toate jigăniile astea se tem grozav de apă. Nu puteam deloc să-l fac să intre în apă. Degeaba voiam eu să-l înhaț, și bleotocăream și mă răstearm la el, toate erau în zadar! Lasă-mă să mă mai uit o dată la ou; da, așa e, e un ou de curcă. Dă-l încolo, și mai bine învață pe ceilalți pui să înoate.

- Ba nu; tot am pierdut eu atâta vreme, am să mai stau o zi-două, răspunse rața.

- Cum vei vrea, zise bătrâna, și plecă.

În sfârșit ciocni și oul cel mare. Piu! Piu! făcu puiul, și ieși din ou. Ce mare și ce urât era! Rața îl privi lung și zise:

- Ce fel de boboc, așa mare! Nu seamănă cu nimeni de-ai noștri. Oare să fie într-adevăr pui de curcă! Asta-i ușor de văzut: am să-l duc la apă, chiar de-ar trebui să-l târăsc cu de-a-sila.

A doua zi era o vreme de toată frumusețea; soarele strălucea pe frunzele verzi de lipan; mama rățuștilor, se duse cu toată familia la șanț; huștiuliuc, și sări în apă.

- "Mac-mac", zise ea pe urmă, și puișorii se scufundară : i ei unul după altul și apa se închise la loc deasupra capetelor lor. Dar îndată ieșiră la suprafața apei și începură a înota repede, repede. Piciorușele lor umblau ca niște lopețele, și toți se bucurau de apă, chiar și bobocul cel mare cenușiu și urât.

- Nu, ăsta nu-i pui de curcă, zise mama. Ce bine știe să se slujească de picioarele lui, și ce drept se ține! E în adevăr tot copilul meu, și... nu-i așa de urât, când te uiți mai de aproape la el.

- Mac-mac! Veniți cu mine, să vă faceți

intrarea în lume, hai să vă prezint la curtea rațelor. Numai luați seama să nu vă depărtați de mine, să nu vă calce cineva, și să vă păziți bine de pisică.

Intrară cu toții în curtea rațelor. Ce gălăgie era acolo! Două familii se certau pe un cap de țipar, și la urmă îl luă pisica.

- Vedeți cum se petrec lucrurile în lume, zise rața, ascuțindu-și ciocul pe iarbă, căci și ea ar fi vrut să aibă capul de țipar. Acum, mișcați picioarele, urmă ea; țineți-vă toți la un loc și salutați pe rața cea bătrână de acolo. Este cea mai de seamă dintre toate câte sunt aici. E de rasă spaniolă, de aceea e așa de mare, și băgați de seamă panglicuța roșie legată la piciorul ei; asta-i ceva foarte frumos, și cea mai mare cinste ce se poate face unei rațe. Asta înseamnă că stăpânul ei nu vrea s-o piardă, și ea trebuie să fie băgată în seamă nu numai de dobitoace, dar chiar și de oameni. Haide, țineți-vă bine; nu, nu așa, nu trebuie să vă țineți labele prea apropiate: o rață bine crescută își depărtează picioarele cu grijă; uitați-vă la mine cum țin eu labele în afară. Plecați capul și ziceți: Mac! Mac!

Ei ascultară, și celelalte rațe din jurul lor îi priveau, și ziceau tare:

- Ia uită-te aici; mai vin alții acum, parcă n-am fi noi destule aici. Pfi! Dar ce boboc e acela? Nu, nu-l primim între noi, Doamne ferește!

Și deodată o rață mai mare zbură lângă el, s-aruncă asupra lui și-l mușcă de gât.

- Lasă-l în pace, strigă mama, nu face rău nimănui.

- Se poate, dar e așa de mare și de pocit, zise rața care începuse gâlceava, că are nevoie să fie puțin muștruluit.

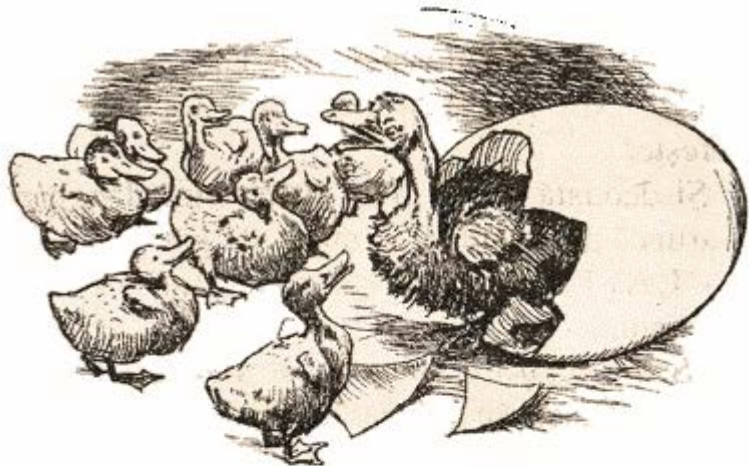
- Frumoși copii mai are mama, zise rața cu panglica roșie. Toți sunt drăguți afară de acela; n-a ieșit bine; aș vrea să ți-l mai cioplești puțin.

- Asta nu-i cu puțință, răspunse mama lui. Adevărat că nu-i frumos; dar are o fire așa de bună, și înoată de minune; aș îndrăzni chiar să spun că înoată mai bine decât toți ceilalți. Cred c-o să crească frumos, și cu vremea s-o mai potrivești el. A stat prea mult în ou, din pricina asta nu-i așa de bine făcut.

Pe când vorbea așa, îl trăgea binișor de gât și-i netezea pușișorul.

- Și apoi, la urma urmei e un rățoi, și nu-i pasă așa mult de frumusețe. Cred c-o să fie voinic, și o să-și facă el drumul în lume.

- Dar ceilalți sunt foarte drăguți, adăugă bă-

trâna; acum copii, fiți ca la voi acasă, și de găsiți vreun cap de țipar puteți să mi-l aduceți.

Și porniră să se joace, ca și cum într-adevăr ar fi fost la ei acasă.

Dar bietul boboc, cel ieșit mai în urmă din ou, din pricina urâteniei lui, se văzu mușcat, lovit, batjocorit, nu numai de rațe, dar și de pui de găină.

- Prea e mare, ziceau toți; și curcanul, care venise pe lume cu pinteni la picioare și se credea împărat, se umflă, ca o corabie când își întinde pânzele, și merse țintă spre el, înfuriat grozav, că i se înroșise tot capul. Bietul boboc nu mai știa ce să facă: să se oprească, sau să

meargă înainte; se simțea destul de mâhnit că era așa de urât, și că era râsul și batjocura tuturor rațelor din curte.

Așa s-a petrecut în ziua dintâi, și lucrurile merseă din ce în ce mai rău. Bietul boboc fu izgonit de pretutindeni; surorile lui chiar erau foarte răutăcioase cu el, și mereu îi spuneau:

"- Bine ar fi să te ia pisica, uricioasă dihanie ce ești!" Până și mama lui îi spunea uneori:

"- Aș vrea să fii departe de aici". Rațele îl mușcau, puii de găină îl băteau și femeia care dădea de mâncare la păsări îl împingea cu piciorul.

Atunci o porni el și ieși afară din curte. Păsărelele de prin tufișuri văzându-l zburară speriate. "Și toate astea pentru că sunt urât", se gândi bobocul; închise ochii și merse mai departe. Ajunse la un iaz mare, unde trăiau rațele sălbatice. Se culcă acolo în noaptea aceea, că era tare amărât și cădea de osteneală.

A doua zi, când se treziră rațele sălbatice, dădură cu ochii de tovarășul lor cel nou.

- Ce-i asta? se întrebau ele; bobocul se întoarce în toate părțile și salută cât putu mai frumos.

- Te poți fâli, că ești groaznic de urât! ziseră rațele sălbatice; dar de asta puțin ne pasă nouă,

numai să nu cumva să te însori cu cineva din neamul nostru.

Sărmanul, parcă se mai gândea el să se însoare, el care nu cerea altceva decât voia de a se culca în stuf și de a bea apă din iaz!

Petrecu astfel două zile. Iată că veniră în locurile acelea doi gânsaci sălbatici. Ei nu trăiseră încă prin lume, așa că erau foarte obraznici.

- Ascultă camarade, ziseră noii veniți, ești așa de urât că te-am lua bucuros cu noi. Vrei tu să ne întovărășești? Aici, în apropiere, în cealaltă baltă sunt gâște sălbaticе foarte drăguțe, mai toate domnișoare, și știu să cânte frumos. Cine știe dacă nu ți-oi găsi norocul, cu toată urâtenia ta.

Deodată se auzi: poc, poc! Și cei doi gânsaci sălbatici căzură morți în desișul de trestii, și apa se roși de sângele lor.

Poc! Poc! Și stoluri de gâște sălbaticе zburară din stuf. Și iar se mai auziră pocnături de puști. Era vânătoare mare; toți vânătorii stăteau culcați de jur-împrejurul iazului: câțiva stăteau la pândă cățărați pe crengile copacilor, ce se îndoiu deasupra trestiilor. O abureală albăstrie, ca mici norișori, se rupea de pe copacii întunecoși și se împânzea deasupra

apei; apoi sosiră în bătaie și câinii de vânătoare: Chiau, chiau... și trestiile și loziile se aplecau în toate părțile. Ce groază pe bietul boboc! Își îndoi capul că să și-l ascundă sub aripă; dar în aceeași clipă văzu în fața lui un câine mare, înfiorător: limba-i atârna afară și ochii lui sălbatici scânteiau de cruzime. Câinele se întoarse spre boboc, îi arătă colții ascuțiți și plecă fără să-l atingă.

- Slavă Domnului! suspină bobocul; sunt așa de urât încât nici câinele nu vrea să mă mănânce.

Și rămase așa, în tăcere, în vreme ce gloanțele șuierau prin trestii și pocniturele puștilor nu mai conteneau.

Abia pe sub seară zgomotul încetă; dar bietul

boboc tot nu îndrăznea să se miște. Mai aștepta câțva timp, se uită de jur-împrejur, și luându-și inima în dinți, o rupse la fugă. Străbătu el câmpii, livezi, când iată că o vijelie năprasnică îl împiedică de-a merge mai departe.

Nimeri la o cocioabă așa de veche și dărăpănată, de parcă nu știa nici ea în ce parte să se prăbușească: și atunci rămânea tot în picioare. Furtuna era în toiul ei, și bietul boboc fu nevoit să se oprească și să se adăpostească lângă cocioabă; toate-i mergeau din ce în ce mai rău.

Atunci băgă el de seamă că o ușă era ieșită din țâțâni; putea deci să intre înăuntru; ceea ce și făcu.

Acolo locuia o femeie bătrână, cu motanul și cu găina ei; și motanul, "nepotul ei" fiindcă așa-i zicea ea, știa să-și rotunjească spinarea și să toarcă frumos; știa chiar să scapere scânteii, dacă-i frecai bine spinarea în răspăr. Găina avea niște picioare foarte scurte, și-i zicea "Patica". Ea făcea ouă minunate, și bătrâna o iubea ca pe copilul ei.

A doua zi văzură pe bobocul cel străin. Motanul începu a morâi și găina a cârâi.

- Dar ce este? Întrebă femeia uitându-se în jurul ei. Și cum ea nu prea vedea tocmai bine, crezu că-i vreo rață mare care se rătăcise.

crezu că-i vreo rață mare care se rătăcise.

- Iaca un noroc pe noi, zise bătrâna, o să avem de-acu ouă de rață. Numai de n-ar fi rățoi! În sfârșit, o să vedem.

Așteptă ea vreo trei săptămâni, dar nu văzu nici un ou. Motanul era stăpânul în casa aceea, iar găina era stăpâna; așa că aveau obiceiul să spună: "Noi și lumea"; ei amândoi credeau că fac jumătate și chiar cea mai bună jumătate din lume. Bobocul îndrăzni să gândească și el că ar putea să mai încapă și alte păreri; dar aceasta supără foc pe găină.

- Nu.

- Ei bine, atunci să faci bine să-ți ții gura închisă; ai auzit?

Și motanul îl întreabă și el:

- Tu știi să-ți faci spatele rotund? Știi tu să torci și să scaperi scânteii?

- Nu.

- Atunci n-ai dreptul să-ți dai părerea, când oamenii înțelepți vorbesc între ei.

Și bobocul se culcă și el amărât într-un colț; dar deodată răcoare și lumină pătrunseră în odaie și asta-i dădu o așa mare poftă de a înota, încât nu-și putu ține gura și spuse găinii dorința aceasta a lui.

- Ce-i asta? zise ea. N-ai nici o treabă, și de aceea îți vin tot felul de gărgăuni. Fă ouă sau toarce, și toate astea au să-ți treacă.

- Totuși, e un farmec nespus să plutești pe apă, zise bobocul; e așa de plăcut să simți apa cum se-nchide deasupra capului tău și să te dai la fund!

- Da, trebuie să fie o mare fericire, într-adevăr, răspunse găina; îmi pare însă că nu prea ești în toate mințile. Întreabă puțin pe motan, care-i făptura cea mai înțeleaptă din câte cunosc eu, dacă-i place să înoate sau să se dea la fund; despre mine nu-ți mai vorbesc. Întrea-

la fund; despre mine nu-ți mai vorbesc. Întrebă și pe stăpâna noastră: nimeni pe lume nu-i mai priceput; crezi tu că ea ar avea poftă să înoate sau să simtă cum se-nchide apa deasupra capului ei?

- Nu mă înțelegi, zise bobocul.

- Noi? Nu te înțelegem noi? Dar cine te-ar înțelege atunci? Te crezi tu mai învățat decât motanul și decât stăpâna noastră? De mine nu mai spun nimic. Nu te crede prea mult, copile, mai bine mulțumește lui Dumnezeu pentru tot binele ce ți-a dat. Ai poposit colea, la căldurică, ai găsit o societate de la care ai putea folosi mult, și în loc de asta tu te pui să judeci și să te faci nesuferit. Nu-i deloc o plăcere să trăiască cineva cu tine. Crede-mă, eu îți vreau binele; îți spun poate lucruri neplăcute; dar tocmai după asta se cunosc adevărații prieteni. Urmează sfaturile mele și încearcă să faci ouă, sau învață să torci.

- Mie-mi pare că mi-ar fi mai de folos să dau o raită prin lume, răspunse bobocul.

- Cum vei vrea, zise găina.

Și bobocul porni; lunecă pe apă, se dete la fund; dar toate lighioanele-l disprețuiau din pricina urâteniei lui. Sosi toamna, frunzele din pădure se îngălbeniră, vântul le făcea să zboa-

re, cerul se posomorî; nori grei se bolovăneau încărcăți de gheață și de zăpadă. Pe gard ciorile zgriburite de frig croncăneau; numai cât te gândeai și te apuca tremurul. Bietului boboc numai bine nu-i era.

Într-o seară, pe când soarele apunea frumos după deal, un stol de păsări mari și falnice ieșiră de prin tufișuri; bobocul nu mai văzuse niciodată asemenea păsări; erau de-o albeață strălucitoare și aveau gâtul lung și mlădios. Erau lebede. Glasul lor era cu totul deosebit; își desfăcură aripile lor lungi și sclipitoare, pentru a se duce departe de locurile acestea, departe, în țările calde, să caute lacuri care nu îngheață niciodată. Se înălțau în sus, așa de sus încât bietul boboc se simți grozav de umilit, se învârti în apă ca o roată, ridică gâtul, și-l întinse în sus spre lebedele călătore, și dădu un țipăt așa de ascuțit și de ciudat, încât se sperie el singur de glasul lui. Nu mai putea uita frumoasele păsări, fericitele păsări din slăvi, și când nu le mai zări deloc se dete la fund; iar când ieși la fața apei, parcă nu mai era el. Habar n-avea ce păsări erau acelea, și unde se duceau ele; și cu toate astea le iubea, îi erau dragi cum nimeni nu-i fusese așa drag pe lume. N-avea nici un necaz pe ele; cum i-ar fi venit în

Ar fi fost prea fericit dacă rațele l-ar fi îngăduit și pe el, biată ființă urâtă, să stea cu ele.

Și iarna era așa de frig; bobocul înota mereu în fața apei ca s-o împiedice de-a îngheța de tot; dar în fiecare noapte copca în care înota se făcea tot mai mică. Era un ger așa de cumplit, că se auzea gheața trosnind; bietul boboc era silit să-și miște picioarele, pentru ca să nu se închidă copca în jurul lui. Dar, în sfârșit, se simți istovit; osteneala-l doborî; nu se mai putu mișca și fu prins de gheață.

A doua zi de dimineată, veni pe-acolo un țaran și-l văzu; s-apropie, sparse gheața, luă bobocul și-l duse femeii lui. Acolo bobocul își veni în simțire.

Copiii dăcură să se joace cu dânsul, dar bobocul crezând că vor să-l omoare, de frică s-aruncă huștiuliuc în oala cu lapte, încât tot laptele se împrăstie în odaie. Femeia strigă și bătu din palme de mânie; el, nebun de spaimă, sări în putinei, de-acolo în covata cu făină și pe urmă își luă zborul afară. Acum era frumos de văzut! Femeia răcnea, alerga după el și voia să-l bată cu cleștele; copiii se repeziră pe grămada de gunoi, ca să prindă rățoiul. Ei râdeau și țipau; noroc pentru bietul boboc, că poarta era deschisă; se strecură binișor printre crengi

era deschisă, se strecură binișor printre crengi și se ghemui în zăpadă, prăpădit de osteneală.

Ar fi prea jalnic de povestit toate necazurile și suferințele ce-a avut, bietul, de îndurat în iarna aceea strașnică.

Stătea rebegit, culcat în marginea iazului, printre trestii, când într-o zi începu soarele a străluci și-l dezmoști cu razele lui. Ciocârliile cântau. Era o primăvară fermecătoare.

Atunci, deodată bobocul îndrăzni să se lase aripilor lui, care - minune - băteau aerul cu mult mai multă putere ca altă dată și erau în stare acum să-l ducă departe, oriunde... În curând se pomeni într-o grădină mare, unde merii erau înfloriți și socul răspândea miresme dulci aplecându-și crengile lui lungi și verzi până deasupra șanțurilor. Ce frumoase erau toate în locurile acelea. Și cum se cunoștea că era primăvară!

Din adâncimea tufișurilor ieșiră trei lebede albe și mândre, de toată frumusețea. Ele băteau din aripi și lunecau lin pe luciul apei. Bobocul cunoștea păsările acestea minunate; el fu cuprins deodată de-o neliniște ciudată:

- Vreau să mă duc la ele, la păsările acestea împăratești; au să mă ucidă că am îndrăznit eu, așa de urât, să mă apropii de ele; dar ce-mi pasă? La urma urmei, e mai bine să mă omoare

împins cu piciorul de servitoare și să îndur toate necazurile iernii.

Se aruncă în apă și vâsli înaintea lebedelor. Acestea-l văzură și veniră spre el cu penele zburlete:

- Omorâți-mă, zise bietul boboc și aplecându-și capul pe fața apei, își aștepta moartea. Dar ce văzu în oglinda apei! Își văzu, acolo sub el, însuși chipul lui; nu mai era însă o pasăre slută, cu pene cenușii, închise, o pasăre urâtă, de care fugeau toți, era și el acum *lebădă*! Da, era lebădă.

Nu-i nici un rău să te naști într-o curte de păsări, când ieși dintr-un ou de lebădă.

Și acum parcă-i părea bine de toate suferințele și necazurile ce îndurase; acum pentru întâia oară gusta el toată fericirea, văzând frumusețea care-l înconjura, și lebedele cele mari înotau în jurul lui și-l mângâiau cu ciocurile lor.

În grădină veniră copii, care aruncau pâine și grăunțe în apă; și cel mai mic dintre ei strigă:

- Iată una nouă! Și ceilalți copii țipau și ei de bucurie:

- Da, da, adevărat, a venit una nouă! Și băteau din mâini și jucau pe mal; alergară apoi la părinții lor și veniră iar să arunce pâine și prăjituri zicând cu toții:

- Cea nouă a cea mai frumoasă! E tânără și ce lin plutește...

Și lebedele mai bătrâne plecau gâtul în fața ei.

Atunci ea se simți rușinată, și își ascunse capul sub aripă; nu știa singură cum să mai stea, că era prea mare fericire pentru ea. Dar nu era îngâmfată deloc. O inimă bună nu e niciodată îngâmfată. Se gândea cum fusese oropsită și batjocorită pretutindeni și iată că acum auzea pe toți zicându-i că-i cea mai frumoasă pasăre dintre toate păsările frumoase. Și socul își îndoia crengile lui spre dânsa, și soarele răspândea asupra-i o lumină caldă și binefăcătoare! Atunci își umflă și ea penele, își

binefăcătoare! Atunci își umflă și ea penele, își înalță gâtul frumos și strigă din toată inima:

- Atâta fericire niciodată n-am visat. Cum aș fi putut eu visa atâta fericire! Eu care eram "bobocul de rață cel urât"!

FLORILE MICUȚEI IDA

- **B**ietele mele flori au murit, zise micuța Ida. Erau așa de frumoase aseară, și acum uite cum ele atârnă veștejite! Cum se face asta? întrebă ea pe studentul care stătea pe sofă, și la care ținea foarte mult. El știa să-i spună cele mai minunate povești, să-i taie cadre frumoase, inimioare străpunse de săgeți și flori, și palate mari cu uși care se puteau deschide; era un student foarte vesel.

- De ce sunt azi așa de ofilite florile mele? îl întrebă ea din nou, arătându-i un buchet veștejit de tot.

- Să-ți spun ce au ele, zise studentul. Florile tale au fost astă noapte la bal, și din pricina asta, stau acum așa cu capetele plecate.

- Dar florile nu știu să joace, zise fetița.

- Ba da, răspunse studentul; când înnoptează și noi dormim, ele sar și joacă din toată inima; mai în toate nopțile fac bal.

- Dar copiii nu pot să meargă la balul lor?

- Ba merg, răspunse studentul; merg copiii grădinii, părăluțele și lăcrămioarele.

- Și unde joacă florile? întrebă micuța.

- N-ai fost tu niciodată afară din oraș, spre palatul cel mare, unde stă regele vara, și unde-i o grădină frumoasă, plină toată de flori? Cred că ai văzut lebedele înotând spre tine când le dădeai firimituri de pâine. Acolo se face balul.

- Am fost chiar ieri în grădină cu mama, zise fetița; dar copacii nu aveau frunze deloc, și nici o floare nu mai era pe jos. Unde sunt ele oare? Astă vară am văzut așa de multe.

- Sunt înăuntrul palatului, zise studentul. Trebuie să știi că, îndată ce regele și curtenii pleacă la oraș, florile părăsesc numaidecât grădina, intră în palat și petrec acolo. Dacă ai vedea asta! Cei doi trandafiri mai frumoși se așează pe tron, ei sunt rege și regină. Crestele cocoșului stacojii se pun în rând deoparte și de alta și se închină, sunt ofițerii curții. Apoi vin celelalte flori și se face bal mare!... Viorelele albastrii înfățișează pe elevii din școala de marină; ele joacă împreună cu zambilele, cărora le spun domnișoare. Lalelele și crinii mari roșii, sunt doamnele în vârstă, care îngrijesc să se joace cum trebuie, și să petreacă după buna-cuviință.

- Dar, întrebă Ida, nu e nimeni care să pedepsească florile că joacă în palatul regelui?

- Nu știe mai nimeni de asta, răspunse

bătrânul păzitor, când face de strajă. Are un teanc mare de chei la dânsul, și cum aud florile zdrăngănitul lor, se astâmpără și se ascund în dosul perdelelor lungi, scoțând numai capul. "Îmi miroase a flori aici", zice bătrânul păzitor; dar el nu le poate vedea.

dar el nu le poate vedea.

- Asta-i minunat, zice mititica, bătând din palme. Dar oare eu n-aș putea să le văd jucând?

- Poate! Încearcă odată când te vei mai duce pe-acolo; uită-te pe fereastră, și o să le vezi. Eu m-am uitat chiar azi, era un crin lung, galben, întins pe o sofa și se odihnea; părea că-i o doamnă de la curte.

- Dar florile de la Grădina botanică pot și ele să vină acolo? Cum pot să facă un drum așa de lung?

- Da, dacă vor, pot să zboare. N-ai mai văzut tu fluturi frumoși roșii, galbeni, albi? Nu seamănă ei întocmai cu florile? Mai înainte ei n-au fost altceva. Florile au părăsit tulpina lor și s-au ridicat în văzduh; acolo au încercat a-și mișca foițele întocmai ca mici aripioare, și au început a zbura. Și fiindcă s-au purtat frumos, au căpătat voie să zboare toată ziua, și nu mai au nevoie să stea prinse de tulpină; așa că la urmă foițele s-au schimbat în aripi adevărate. Asta ai văzut-o și tu. De altfel se poate ca florile de la Grădina botanică să nu fi fost niciodată în grădina regelui și chiar nici să nu știe ce se petrece acolo noaptea. De-asta am să-ți spun ceva, care o să facă pe vecinul nostru, profesorul de botanică, să rămână cu gura căscată. Când te vei duce în grădină.

spune la o floare că e mare bal la palat: ea are
—s-o spună tuturor celorlalte flori și-atunci au să
zboare. Îți închipui ușor uimirea profesorului
când s-o duce să-și vadă grădina și n-o mai găsi
nici o floare; de unde să priceapă el ce i s-au
făcut florile!

- Dar cum o să poată floarea să le spună
celorlalte? Florile nu vorbesc.

- Adevărat, ele nu pot vorbi, dar sunt foarte
meștere în semne. N-ai văzut tu, când bate
puțin vântul, cum se apleacă florile, și-și fac
semne din cap? N-ai băgat de seamă cum se
mișcă toate frunzele lor verzi? Toate mișcările
astea au pentru ele tot atâta înțeles, cum au
vorbele pentru noi.

- Dar profesorul înțelege el limba lor?
întrebă Ida.

- Negreșit că da. Într-o zi, când era el în
grădină, a zărit o urzică mare care făcea semne
cu frunzele ei unei garoafe roșii. Ea zicea: "Tu
ești așa de frumoasă și eu țin așa de mult la
tine!" Atunci profesorul se necăji și lovi urzica
peste frunze, care la ea țin loc de degete. El fu
înțepat și de atunci, aducându-și aminte ce tare
l-a usturat, nu mai îndrăznește să se atingă de-o
urzică.

- Asta-i foarte caraghios, zise fetița pufnind
în râs.

- Cum poți băga asemenea lucruri în capul unui copil? zise un domn bătrân și plicticos, care venise în vizită și se așezase pe canapea.

Nu-i plăcea deloc studentul; se uită încruntat, urmărindu-l cum tăia de jur-împrejur cădrițele caraghioase. Pe una se vedea un om spânzurat care ținea în mână o inimă, o inimă furată; apoi o vrăjitoare bătrână care mergea călare pe o mătură și își ținea bărbatul cocoțat pe nas. Domnul cel bătrân nu mai putu răbda să vadă astfel de fleacuri și spuse din nou:

- Cum se poate băga asemenea bazaconii în capul unui copil? Asta-i curată prostie!

Pentru mica Ida însă, tot ce-i spunea studentul avea un farmec nespus, ea îl asculta cu toată luarea aminte. Florile țineau capul plecat de osteneală pentru că jucaseră toată noaptea, și negreșit că erau bolnave acum. Ea le duse lângă jucăriile ei înșirate pe o masă, al cărei sertar era plin cu tot felul de lucruri frumoase.

Într-un pătuț mic păpușa ei Sofia era culcată și dormea; fetița îi zise:

- Trebuie să te scoli Sofio, și să te mulțumești în noaptea asta să dormi în sertar. Bietele flori sunt bolnave și au nevoie să se odihnească în patul tău. Poate că așa s-or îndrepta.

Și luă păpușa din pat. Aceasta avu aerul

foarte nemulțumit, dar nu zise nici cârc, de supărată ce era că o sculase din patul ei.

Ida puse florile în locul păpușii, le înveli cu plapuma ei, și le spuse să stea frumos; ea are să le facă ceaiul, și a doua zi de dimineată or să se scoale voioase. Apoi trase perdelele de la micul pătuț, ca să nu bată lumina soarelui drept în ochii lor.

Toată seara ea nu se mai gândi la altceva decât la cele ce-i povestise studentul, și când se duse la culcare, trecu întâi pe lângă ferestre unde erau florile mamei ei, zambile și lalele de toată frumusețea, și le șopti încetișor:

- Eu știu c-o să vă duceți la bal în noaptea asta. Dar florile stătură neclintite ca și cum n-ar fi înțeles nimic, o frunză nu se mișcă; mica Ida însă știa ea ce știa.

După ce se culcă, se gândi multă vreme ce frumos trebuie să fie când joacă florile în palatul regelui. Oare într-adevăr s-or fi dus și florile mele acolo?

Și adormi. Peste noapte se trezi. Văzuse în vis florile jucând, văzuse pe student, pe domnul cel bătrân care-l certase. Era tăcere în odaia unde dormea Ida. Candela ardea pe masă și părinții Idei dormeau și ei.

Aș vrea să știu dacă florile mele sunt acum tot în patul Sofiei, își zise fetița în gând.

Se ridică încetișor și se uită prin ușa întredeschisă. Ascultă și i se păru că aude cântând la pian în salon, dar așa de încet și de ușor, cum nu mai auzise ea niciodată cântând astfel.

De bună seamă florile joacă în vremea asta, își zise ea. Doamne! Cum aş vrea să le văd!

Dar nu îndrăzni să se scoale de tot, de frică să nu se deștepte părinții ei.

Dacă ar vrea ele să vină aici! se gândi ea.

Dar florile nu veniră și muzica se auzea mereu cântând așa de frumos, încât fetița nu se mai putu abține. Se ridică binișor din pat și în vârful picioarelor păși tiptil până la ușă, ca să se uite în salon. Ce minunății văzu fetița!

Nu ardea nici măcar o candelă acolo, cu toate astea se vedea bine, aproape ca ziua. Razele lunii străbătând prin fereastră umpleau odaia de lumină. Toate zambilele și lalelele stăteau drept înșirate pe două rânduri lungi; nici una nu mai rămăsese la fereastră, toate glastrele erau goale. Pe jos, toate florile jucau frumușel, făcând tot felul de figuri și ținându-se de lungile lor frunze verzi, ca să facă hora mare. La pian cânta un crin mare galben, cu care Ida făcuse cunoștință în vara trecută; își aducea bine aminte că-i spusese studentul: "Uite cum seamănă crinul ăsta cu domnișoara Lina!"

seamă crinul ăsta cu domnișoara Lina!" Toată lumea răsese atunci de dânsul, dar Ida văzu cum într-adevăr floarea aceea galbenă, semăna grozav cu acea domnișoară; tot așa se ținea la pian ca și dânsa, apleca fața ei lungă și galbenă când într-o parte, când într-alta și bătea ritmul muzicii cu capul.

Nimeni nu o băgă de seamă pe mica Ida. Văzu o cicoare albastră, care sări pe masa unde erau jucăriile ei și dete la o parte perdelele de la patul păpușii. Acolo erau culcate florile bolnave: ele se sculară îndată și spuseră celorlalte, printr-un semn din cap, că au și ele poftă să joace. Un moșneguț de pe un vas de porțelan, care-și pierduse buza de jos, se sculă și se închină în fața frumoaselor flori. Ele acum nu mai erau bolnave deloc, și amestecându-se cu celelalte se prinseră vesele în joc.

Deodată căzu ceva de pe masă; era o vargă care sărise jos, vroia să ia și dânsa parte la petrecerea florilor. În vârful ei era o păpușică de ceară cu o pălărie mare, întocmai ca aceea a domnului bătrân. Varga sări în mijlocul florilor, și începu să tropăie tare jucând o mazurcă; dansul ăsta numai el îl putea juca, pentru că florile erau prea ușoare și nu puteau tropăi așa.

Dar deodată păpușica de pe vargă se lungi și creșcu mare de tot, și întorcându-se către flori le spuse tare:

- Cum puteți băga asemenea lucruri în capul unui copil? Asta-i curată prostie! Și păpușica de ceară întocmai ca domnul cel bătrân cu pălărie mare, avea fața galbenă și aerul posomorât ca și el. Atunci florile începură a o lovi peste picioare, și ea se zgârci din ce în ce și se făcu iar păpușică mică de ceară. Ce frumos era de văzut toate astea! Ida nu se mai putu ține de răs. Varga juca mereu și domnul cel bătrân era silit să joace cu ea, cu toată împotrivirea lui, și, aici se făcea mare și lung, aici era iar o păpușică de ceară cu o pălărie neagră. În sfârșit florile, mai ales cele care fuseseră în patul păpușii, mijlociră pentru el; varga, atinsă de rugămințile lor, se potoli.

Apoi ciocăni cineva în sertarul unde era Sofia, păpușa Idei, culcată printre alte jucării; moșneguțul de porțelan alergă până la marginea moșiei, se întinse cu fața în jos, și izbuti să tragă puțin sertarul. Îndată Sofia se sculă și se uită mirată în jurul ei.

- A, bag seamă că aici e bal! zise ea, de ce nu mi-a spus nimeni asta?

- Nu vrei tu să joci cu mine? îi zise moșneguțul.

- Auzi vorbă, ce mai dănțuitor! Și-i întoarse spatele. Se așeză în sertar, așteptând să vină

vreo floare să o poștească. Dar nu veni niciuna. Începu a tuși: hm, hm, hm; degeaba însă: una nu se apropie. Moșneguțul începu să joace singur și jucă destul de frumos.

Sofia, necăjită că nici o floare nu o băga în seamă, se aruncă din sertar pe jos, făcând mare zgomot. Toate florile alergară și o întrebară dacă nu cumva s-a lovit rău, și se arătară foarte drăguțe cu dânsa, mai ales acelea care dormiseră în patul ei. Ea însă nu se lovise deloc; atunci florile Idei îi mulțumiră pentru patul ei cel bun, o duseră în sala unde lucea luna, și începură a juca împreună cu dânsa. Toate celelalte flori stăteau împrejur și priveau. Sofia veselă, le spuse că pot să-și păstreze pentru totdeauna patul ei, că ea e foarte mulțumită să doarmă și în sertar.

Florile îi răspunseră:

- Îți mulțumim din toată inima, dar noi nu putem trăi așa de mult. Măine o să fim moarte. Spune-i Idei să ne îngroape în grădină, alături de locul unde se odihnește canarul. Vom învia din nou la vară și vom fi mult mai frumoase.

- Nu, nu trebuie să muriți! zise Sofia, sărutând florile.

În clipa aceea ușa de la salonul cel mare se deschide și o mulțime de flori intrară jucând.

Ida nu putea să înțeleagă de unde vin, dar fără îndoială că erau florile din grădina regelui!

În fruntea lor mergeau doi trandafiri strălucitori, purtând cununițe de aur; erau regele și regina. În urmă veneau cele mai frumoase micșunele și garoafe, care salutau în toate părțile. Erau cu muzica lor: maci și bujori care suflau în păstăi de mazăre așa de tare, că li se roșise toată fața. Clopoței albaștri și micii ghiociei albi zornăiau, parcă ar fi avut clopoței adevărați. Era o muzică, cum nu se poate mai frumoasă; toate celelalte flori se amestecară cu cele noi venite, și începură a juca împreună; viorelele albastre cu crestele cocoșului stacojii, părăluțele cu mărgăritărelul. Se îmbrățișau

toate florile, era așa de frumos de văzut!

Pe urmă își ziseră "noapte bună" florile între ele, și Ida se duse repede în patul ei, unde visă iar tot ce văzuse.

A doua zi dimineată, veni repede la masă, ca să vadă dacă florile erau acolo. Trase perdelele de la patul păpușii; erau acolo toate, dar mai veștejite ca în ajun.

Sofia era culcată în sertar unde o pusese și părea foarte somnoroasă.

- Ți-aduci aminte ce ai să-mi spui! îi zise Ida, dar Sofia o privea mirată, și nu scoase-un cuvânt.

- Tu nu ești deloc drăguță cu florile, îi spuse Ida și ele toate au jucat cu tine.

Apoi luă o cutiuță de carton, pe care erau desenate păsări frumoase și așeză înlăuntru florile ei moarte.

Iată micul vostru coșciug, zise ea, și când vor veni verii mei, au să-mi ajute să vă îngrop în grădină, ca să înviați la vară și să vă întoarceți mai frumoase.

Verișorii Idei erau doi băieți veseli; îi chema Ionas și Adolf. Tatăl lor le dăduse două arcuri noi, și ei le aduseseră ca să le arate Idei. Fetița le povesti istoria florilor, moarte acum, și-i rugă să-i ajute ca să le îngroape. Băieții mergeau înainte cu arcurile pe umăr, fetița venea în urmă cu florile ei. Făcură o groapă mică în grădină iar Ida după ce mai sărută o dată florile, le puse în pământ. Adolf și Ionas traseră câte o săgeată pe deasupra, căci ei nu aveau nici puști, nici tunuri.

MICA SIRENĂ

Departe, departe în largul mării, apa-i albastră ca floarea albăstrelelor, limpede ca cel mai curat cristal, și așa de adâncă, încât niciodată vreo ancoră nu i-a dat de fund, și ar trebui să pui nenumărate turnuri de biserici unele peste altele, ca să poți ajunge din fund până la suprafața apei.

Acolo locuiește poporul mării. Să nu credeți însă că pe fundul acela ar fi numai nisip; nu, - acolo cresc niște plante și niște copaci foarte ciudați, și care-s așa de mlădioși, încât cea mai mică mișcare din apă, îi face să se-ndoaie parcă ar fi vii. Toți peștii mari și mici umblă printre crengile lor, cum zboară păsările printre ramurile copacilor. În locul cel mai adânc se află palatul regelui mării; zidurile-i sunt de mărgean, ferestrele din chihlimbarul cel mai străveziu, și acoperișul de scoici care se deschid și se închid, aici umplându-se, aici golindu-se de apă. Fiecare din aceste scoici are înăuntru mărgăritare așa de strălucitoare, încât cel mai mic dintre ele ar face podoaba cea mai de preț a unei coroane împărătești.

De multă vreme regele mării era văduv, și mama lui bătrână îngrijea de casă. Era femeie deșteaptă, dar așa de mândră de rangul ei, că își purta de coadă aninate douăsprezece stridii, pe câtă vreme celelalte doamne de la Curte n-aveau voie să poarte mai mult de șase. Era însă vrednică de toată lauda pentru grija ce purta față de cele șase prințese, nepoatele ei, care de care mai frumoasă. Cea mai mică însă era mai drăgălașă decât toate; avea fața albă și rumenă cum e foaia de trandafir, și ochii albaștri ca albastrul cerului; dar n-avea picioare: trupușorul ei ca și al celorlalte surori se sfârșea printr-o coadă de pește.

Toată ziua prințesele se jucau prin odăile mari ale palatului, unde flori vii creșteau pe pereți. Când se deschideau ferestrele de chihlimbar, pești intrau înăuntru, cum intră la noi rândunelele, și prințesele îi mângâiau și le dădeau să mănânce din mână. În fața palatului era o grădină mare, cu pomi albaștri-închis și roșii ca focul. Roadele pomilor străluceau ca aurul, și florile, când se legănau, păreau că-s flăcări. Pe jos era nisip alb și curat, și de jur împrejur, de pretutindeni se revărsa o lumină albastră ciudată, încât ai fi crezut că te afli în aer, sub albastrul cerului, iar nu în adânc de

ape. Când marea era liniștită, puteai să zărești soarele, ce părea o floare de purpură vărsând lumină din potirul ei.

Fiecare prințesă avea în grădină câte-un locșor, pe care-l îngrijea după cum voia. Una-i da forma unei balene, alta pe cea a unei sirene; cea mai mică însă își făcu grădinița rotundă ca

soarele, și sădi numai flori roșii ca și el. Era o copilă ciudată, gânditoare și tăcută. Pe când surorile ei se jucau cu lucruri de tot felul, găsite de la corăbii scufundate, ei îi plăcea să împodobească o statuie mică de marmură care înfățișa un prea frumos băiat. O așezase sub o salcie trandafirie care-o învelea într-o umbră violetă.

Cea mai mare plăcere a ei era să asculte povestiri despre lumea unde trăiesc oamenii. Și mereu puneă pe bunica ei să-i vorbească de corăbii, de cetăți, de oameni, de viețuitoare. Se mira mai ales, auzind că pe pământ florile răspândesc miresme cum nu se pomenesc în apă, și că pădurile erau verzi. Nu-și putea închipui cum peștii cântau și săreau prin copaci. Bunica zicea *pești* la păsărele că altfel n-ar fi putut-o pricepe.

- Când vei împlini cincisprezece ani, zicea bunica, o să-ți dau voie să te ridici la suprafața mării, și să stai pe stâncă la lumina lunii, să vezi trecând corăbiile mari, și să cunoști pădurile și orașele.

Peste un an, cea mai mare dintre surori împlinea cincisprezece ani, și cum nu era decât un an între fiecare, cea mai mică trebuia să mai aștepte încă cinci ani, până să iasă și ea din fundul mării. Și își făgăduiau una alteia să-și

povestească toate minunile ce-au să vadă; căci bunica nu le spunea nicio-dată îndeajuns; și erau atâtea lucruri, pe care ele ardeau de dorință să le afle.

Cea mai nerăbdătoare era tocmai cea mai mică; noaptea, adesea, stătea la fereastra ei deschisă, încercând să străbată cu privirea tot noianul acela de apă albăstrie, pe care peștii îl puneau în tremur când vâsleau din coadă și din aripioare. Zări într-adevăr luna și stelele, dar ele se străvedeau șterse și foarte mult mărite de apă.

Când le-acoperea vreun nor negru, ea credea că era sau vreo balenă sau vreo corabie încărcată cu oameni, care plutea deasupra ei. Aceștia negreșit nici nu bănuiau că o sirenă drăgălașă întindea din fundul mării mânuțele-i albe spre corabia lor.

Sosi ziua când prințesa cea mare împlini cincisprezece ani, și ea se ridică deasupra apei.

Când se-ntoarse, avea o mulțime de lucruri de povestit.

- O! E așa de fermecător, zicea ea, să stai tolănită pe o stâncă, la lumina lunii, în mijlocul

mării, și să privești pe țărm marea cetate unde
licăresc luminile ca mii de stele; să asculți
muzicile armonioase, sunetul clopotelor de la
biserici, și tot zgomotul acela de oameni și de
trăsuri.

Și cum o mai asculta sora cea mică! În toate
serile, în picioare, lângă fereastra deschisă,
căutând să străbată cu privirea uriașul strat de
apă, ea visa la cetatea mare, la zgomotul și la
luminile ei, și i se părea că aude sunând clopote
în juru-i.

În anul următor, a doua dintre surori căpătă
voia de-a se ridica la suprafața apei. Ea scoase
capul tocmai când soarele apunea; și frumu-
sețea acestei priveliști nespus de mult o
fermecă.

- Tot cerul, spunea ea, când se-ntoarse, părea
de aur, și frumusețea norilor nu se poate
închipui. Lunecau prin fața mea unii roșii, alții
viorii, și printre ei, zburând spre soare, ca un
văl alb și lung, trecea un stol de lebede
sălbaticе. Am vrut și eu să înot spre marele
glob de foc; dar deodată el dispăru, și lumina
trandafirie, care colora fața apei ca și norii, se
stinse și ea curând.

Apoi veni rândul celei de-a treia. Ea era cea
mai îndrăzneată, și apucă în susul unui râu

mare. Văzu dealuri frumoase îmbrăcate cu vii, văzu castele mândre în mijlocul codrilor. Auzi cântecul păsărelelor și căldura soarelui o sili de mai multe ori să se scufunde-n apă ca să se răcorească. Într-un loc întâlni o mulțime de mici ființe omenesti, care se jucau scăldându-se. Vru să se joace și ea cu dânsule, dar ele fugiră speriate, și o lighioană neagră - era un câine - începu a lătra așa de grozav, încât se sperie și dânsa și porni repede spre largul mării. Dar niciodată nu va putea să uite

pădurile mărețe, dealurile verzi și copiii drăguți care știau să înoate, cu toate că n-aveau coadă de pește.

Sora a patra care era mai puțin îndrăzneată, rămase în mijlocul mării, unde vederea se pierdea în nesfârșitul zărilor, și unde cerul se boltea deasupra apei ca un clopot mare de cristal. Din depărtare, corăbiile i se păreau ca niște păsări, delfinii zburdalnici făceau tumbe,

și balenele uriașe aruncau apă pe nări.

Sosi și rândul celei de-a cincea: și se întâmplă ca ziua ei să cadă tocmai iarna: așa că ea văzu ceea ce nu văzuseră celelalte. Marea era verzuie și pe deasupra ei pluteau niște munți de gheață care aveau forme ciudate și străluceau ca diamantele. Fiecare, spunea dânsa, părea un mărgăritar mare, mai mare decât turlele bisericilor pe care le clădesc oamenii. Ea se așezase pe unul din cei mai mari, și toți marinarii se depărtau speriați de locul unde se vedea fâlfâind, în bătaia vântului, părul ei despletit și lung. Pe seară, cerul se acoperi de nori; fulgerele spintecau văzduhul, tunetul bubuia, și marea furioasă și întunecată ridica munții de gheață și-i făcea să strălucească-n lumina roșie a fulgerelor. Corăbierii își strânseseră pânzele, și groază era peste tot cuprinsul; ea însă stătea liniștită pe muntele ei de gheață, și văzu trăsnetul ca un șarpe de foc, căzând în apa lucitoare.

Când una dintre surori ieșea pentru întâia oară la suprafața apei, ea rămânea totdeauna fermecată de lucrurile noi ce vedea; dar după ce se făcea mare și putea oricând să iasă în lumina de afară, nu mai simțea nimic din farmecul dintâi; așa că, după o lună de zile,

găsea că-i mult mai frumos în fundul mării, și
că palat ca al lor nu-i nicăieri.

Adeseori seara câteși cinci surorile ți-
nându-se de mâini, se ridicau astfel la suprafața
apei. Aveau glas fermecător, ca nici o altă
ființă de pe lume. Când cerul se acoperea de
nori și vreo furtună prevestea pieirea unei
corăbii, ele înotau înaintea corabiei cântând

cele mai ademenitoare cântece, lăudând frumusețea fundului mării, și chemând pe călători să vină la dânsule. Aceștia însă nu puteau înțelege cuvintele sirenelor, și niciodată nu vedeau minunățiile ce cântau ele; când se scufunda corabia, oamenii se înecau, și numai leșurile lor ajungeau până la palatul regelui mării.

Când plecau cele cinci surori, cea mai mică rămânea singură lângă fereastră, le urmărea cu privirea și-i venea să plângă. Dar sirenele n-au lacrimi, și pentru asta inima lor suferă și mai mult.

- O! De-aș împlini și eu cincisprezece ani, zicea ea, simt de pe-acum ce mult am să iubesc lumea de sus și oamenii care sunt pe-acolo.

Sosi în sfârșit și ziua aceea: împlini și ea cincisprezece ani.

- Acum o să pleci și tu, îi zise bunica, vino să te gătesc ca și pe surorile tale.

Și-i puse pe cap o coroană de crini albi, ale căror foi erau din jumătăți de perle, și-i atârna de coadă opt stridii mari, ca să se știe din ce viță mare se trage.

- Mă doare! zise mica sirenă.

- Ca să fii gătită frumos trebuie să suferi puțin, răspunse bunica.

Cum ar mai fi aruncat ea toate podoabele

astea, și coroana grea care-i apăsa capul. Florile roșii din grădina ei i-ar fi stat mult mai bine, dar nu-ndrăznea să spună nimic.

- Adio, zise ea, și ușoară ca spuma se-nălță prin noianul de apă. -

Când scoase capul din mare, soarele tocmai asfințise; norii erau încă rumeniți, tiviți cu aur, și luceafărul serii scânteia pe cer. Aerul era plăcut și răcoros, și marea liniștită. Aproape de mica sirenă plutea o corabie mare cu trei catarge; n-avea însă decât o singură pânză întinsă; pentru că nu bătea vântul, și marinarii stăteau rezemați de frânghii. Cântecele răsunau fără întrerupere, și când înnoptă se aprinseră sute de felinare de toate culorile, agățate de frânghii; ai ți crezut că-s steagurile tuturor țărilor. Sirena înotă până-n dreptul ferestrei de la odaia cea mare, și de câte ori o sălta apa, vedea prin geam o mulțime de oameni foarte frumos îmbrăcați. Cel mai mândru dintre ei era un tânăr prinț de vreo șaisprezece ani, cu părul lung și negru; pentru serbarea zilei lui se făcuseră toate pregătirile astea.

Marinarii jucau pe punte, și când tânărul prinț se arătă, o sută de artificii se înălțară în văzduh, împrăștiind o lumină ca ziua. Sirenei însă îi fu frică și se dădu la fund: dar curând

ieși iar și i se păru că stelele cerului cădeau ca ploaia asupra ei. Niciodată ea nu văzuse focuri de artificii; sori mari se-nvârtteau, pești de aur săgetau noaptea; și toată marea limpede și potolită strălucea. Pe corabie se vedeau lămurit nu numai oamenii, dar și frânghiile. O, ce frumos era tânărul prinț! Strângea mâna tuturor, vorbea și zâmbea fiecăruia, pe când muzica umplea noaptea de cântecele-i armonioase.

Era târziu acum, dar sirena nu-și mai putea

lua ochii de la corabie și de la tânărul prinț. Luminile se stinseseră și tunurile amuțiseră; toate pânzele fură întinse și corabia porni repede înainte. Sirena o urmări fără a-și abate privirile de la fereastră. Dar deodată marea începu a se tulbura, valurile creșteau, și nori groși, negri se grămădeau pe cer. În depărtare fulgera, o furtună îngrozitoare se apropia. Corabia, în fuga-i amețitoare, se legăna pe marea-nvolburată. Valurile ridicându-se ca munții înalți, aici o făceau să lunece între ele ca o lebadă, aici o înălțau pe culmea lor. La început îi plăcu foarte mult micii sirene această călătorie zbuciumată; dar când corabia, izbită cu furie, începu a trosni, când văzu cătargul cel mare frângându-se ca o trestie, și corabia lăsându-se pe o parte, în vreme ce apa năpădea în fundul vasului, numai atunci își dădu seama de primejdie, și trebui să se ferească de grinzile și de sfărâmăturile corabiei prăpăstuite.

Câteodată se făcea așa de întuneric, că nu se mai vedea nimic; numai la lumina fulgerelor i se înfățișau toate amănuntele acestei grozave nenorociri. Pe corabie era o învălmășală de neînchipuit; încă o zguduitură, și vasul se desfăcu în bucăți. Sirena văzu pe tânărul prinț pierind în valuri. În culmea fericirii, crezu că el

se coboară la locuința ei; dar numaidecât își aduse aminte că oamenii nu pot să trăiască în apă, și că el o să ajungă mort la palatul tatălui ei. Atunci ea, ca să-l scape, se repezi înot printre grinzile și sfărâăturile ce pluteau deasupra apei, negândind c-ar fi putut și ea să fie zdrobită de vreuna din ele; se coborî în adâncuri de mai multe ori, și astfel putu ajunge până la tânărul prinț, tocmai în clipa când, părăsit de puteri, el închidea ochii, gata să moară. Mica sirenă îl prinse și susținându-i capul deasupra apei, se lăsă cu el în voia valurilor.

A doua zi vremea se îndreptase, din corabie însă nu mai rămăsese nimic. Soarele, cu razele-i pătrunzătoare, părea că vrea să readucă viața pe fața tânărului prinț, dar ochii lui stăteau tot închiși. Sirena îl sărută pe frunte, și dându-i la o parte părul ud, găsi o asemănare uimitoare cu mica statuie de marmură din grădinița ei. Zări în sfârșit pământul, și-n depărtare munții înalți albaștri, cu coamele sclipitoare de zăpadă albă. La poalele dealului, într-o pădure de toată frumusețea, era o biserică sau o mănăstire. La poartă erau palmieri uriași și-n grădină portocali și lămâi; în apropiere de locul ăsta, marea făcea o cotitură

până-n dreptul unei stânci, acoperită cu nisip alb și mărunț. Acolo sirena duse pe prinț, având grijă să-i țină capul tot în sus și-n bătaia razelor soarelui.

Deodată începură a suna clopotele de la biserică, și o mulțime de fete tinere intrară-n grădină. Sirena atunci se depărtă înotând, și se ascunse în dosul unor stânci, ca să vadă ce-o să i se întâmple bietului prinț.

În curând una din fete trecu pe lângă el; întâi se sperie, dar venindu-și repede în fire, alergă să cheme și pe celelalte, care dădură prințului toate îngrijirile. Sirena îl văzu cum își venea în simțire și zâmbea celor ce-l înconjurau; numai ei nu-i zâmbea, fiindcă nu știa el cine-l scăpase de la moarte. Iar când tânărul prinț fu luat și dus într-o clădire mare, sirena, mâhnită, coborî în adâncuri și se întoarse la palatul tatălui ei.

Ea fusese întotdeauna tăcută și gânditoare; dar din ziua aceea fu și mai tăcută și mai

gânditoare. Surorile ei o întrebară despre cele ce văzuse ea sus, dar nu le povesti nimic.

Adeseori seara și dimineța, se urca spre locul unde lăsase ea pe prinț. Văzu roadele din grădină cum se coceau, văzu zăpada topindu-se pe munții cei înalți, dar pe frumosul prinț nu-l mai văzu; și din ce în ce mai mâhnită se întorcea în fundul mării. Acolo, singura ei mângâiere era să stea în grădinița ei, îmbrățișând mica statuie de marmură, care semăna cu prințul; în vremea asta florile ei neglijate, uitate, se întindeau prin alee ca într-un loc sălbatic, încolăcind tulpinile lor printre ramurile copacilor, făcând astfel bolți stufoase, unde lumina nu mai putea pătrunde.

După câțva timp însă, mica sirenă nu mai putu suferi astfel de viață, și își dezvălui taina uneia dintre surori; aceasta la rândul ei o povesti celorlalte, dar numai lor și la vreo câteva sirene, care și ele nu o spuseră decât la prietenele lor cele mai bune. Se-ntâmplă, că una dintre acestea văzuse și ea serbarea de pe corabie, cunoștea pe prinț, și știa locul unde era împărăția lui.

- Vino, surioară, ziseră celelalte prințese; și ținându-se de mâini, în șir, se ridicară deasupra apei în dreptul palatului prințului.

Palatul acesta era clădit din pietre galbene,

lustruite; scări mari de marmură duceau înlăuntru și-n grădină; mai multe turnuri aurite străluceau pe acoperiș, și printre stâlpii gale-riilor erau statui de marmură care păreau vii. Sălile mărețe erau împodobite cu perdele și co-voare de-o uimitoare bogăție, și pereții aco-periți cu minunate zugrăveli. În sala cea mare soarele, străbătând printr-un tavan de cristal, încălzea florile cele mai rare care creșteau sub o veșnică ploaie de picături strălucitoare.

De-atunci mica sirenă venea adeseori în locul acesta, și noaptea, ca și ziua; se apropia de țărm și îndrăzneă chiar să se așeze sub marele balcon de marmură, a cărui umbră se-ntindea departe deasupra apelor. De acolo vedea pe tânărul prinț, care se plimba singur la lumina lunii; de multe ori, în cântecul muzicii, el trecu prin fața ei într-o luntre frumos împodobită cu steaguri și stoffe scumpe, și cei care zăreau vâlul ei alb prin trestiile verzi o luau drept o lebedă cu aripile-ntinse.

Ea îi auzea pe pescari spunând mult bine de tânărul prinț, și atunci se bucura că-i scăpase viața, cu toate că el nici nu știa de dânsa. Iubirea ei pentru oameni creștea din zi în zi, și din zi în zi tot mai mult dorea să se apropie de ei. Lumea lor îi părea mult mai întinsă decât a ei; apoi oamenii știau să străbată marea cu

corăbiile lor, să se urce pe munți, deasupra, până dincolo de nori; ei aveau câmpii verzi și păduri nemărginite. Surorile ei nu știau să-i spună despre toate câte ar fi vrut ea să afle; întrebă atunci pe bunica ei care cunoștea bine lumea de sus, aceea pe care, cu drept cuvânt, o numea ea "cuprinsul de pe deasupra apelor".

- Dar dacă oamenii nu se îneacă, întreabă tânăra prințesă, trăiesc ei veșnic? Nu mor și ei ca noi?

- Fără-ndoială, răspunse bătrâna, mor și ei; și viața lor e chiar mai scurtă decât a noastră. Noi trăim uneori și trei sute de ani; și când încetăm de a mai fi, ne prefacem în spumă, căci în fundul mării nu sunt morminte pentru corpuri neînsuflețite. Sufletul nostru nu e nemuritor: cu moartea totul e sfârșit. Noi suntem ca trestiiile verzi; odată tăiate, ele nu mai înverzesc niciodată. Oamenii însă au suflet care trăiește veșnic, care trăiește și după ce corpul lor s-a prefăcut în țărână; sufletul acesta se înalță în văzduh până la stelele care lucesc, și, precum ne ridicăm noi din fundul apelor, ca să vedem locurile unde trăiesc oamenii, așa și ei se înalță în lumi încântătoare, unde niciodată nu pot ajunge noroadele mării.

- Dar de ce n-avem și noi suflet nemuritor? zise mica sirenă mânănită; aș da bucuros sutele

de ani ce mai am de trăit ca să fiu și eu ființă omenească, o zi, numai o zi, și să mă pot ridica pe urmă în împărăția cerurilor.

- Nu te mai gânde la asemenea lucruri, zise bătrâna; noi suntem mult mai fericiți aici în

fundul mării, decât sunt oamenii acolo sus.

- Va trebui dar să mor într-o zi, și să mă prefac în spumă; pentru mine n-au să mai fie nici șoapte de valuri, nici flori, nici soare. Dar nu-i oare un mijloc ca să dobândesc suflet nemuritor?

- Unul singur, zise bunica, dar e aproape cu neputință. Ar trebui ca un om să simtă pentru tine o iubire fără margini, să-i fii mai scumpă decât tatăl și mama lui. Atunci când, fiind astfel legat de tine cu tot sufletul și inima lui, un preot i-ar pune mâna lui dreaptă în mâna ta și el ți-ar făgădui credință veșnică, numai atunci sufletul lui s-ar împărtăși corpului tău, și ai putea și tu să iei parte la fericirea oamenilor. Dar niciodată lucrul acesta nu se va putea întâmpla: ceea ce la noi, în mare, trece drept o frumusețe, cum e coada ta de pește, la ei pe pământ e ceva foarte urât. Săracii oameni! Ca să fie frumoși ei își închipuiau c-au nevoie de două proptele grosolane, pe care le numesc *picioare!*

Mica sirenă oftă cu amar, uitându-se la coada ei de pește.

- Să fim vesele! zise bătrâna, să jucăm și să petrecem cât mai mult în cei trei sute de ani cât avem de trăit; asta e o bucățică bună de timp, o

să ne odihnim cu-atât mai bine pe urmă. În astă seară e bal la curte.

Nu se poate închipui pe pământ minunățiile de pe-acolo. Sala cea mare de joc era toată de cristal; mii de scoici mari așezate de-o parte și de alta, umpleau sala c-o lumină albăstruie, și prin pereții străvezii împrăstiau lumina asta și-n mare de jur-împrejur. Se vedeau înotând nenumărați pești, mari și mici, cu solzi care luceau ca purpura, ca aurul și ca argintul.

În mijlocul sălii curgea un râu larg, în care jucau delfinii și sirenele în sunetul glasului lor fermecător. Nimeni însă nu cânta mai frumos ca mica sirenă, și toată lumea o lăuda așa de mult, că, pentru o clipă, bucuria asta o făcu să uite minunile de pe pământ. Curând însă își întoarse gândul iar la vechile-i amărăciuni, la frumosul prinț și la sufletul lui nemuritor. Ieși binișor din palat, depărtându-se de cântece și de veselie, și se duse-n grădinița ei. De-acolo auzi strigătul de corn, ce străbătea prin apă:

- Acum plutește-acolo sus, acel pe care-l iubesc din tot sufletul și din toată inima mea, acel spre care-mi sunt îndreptate toate gândurile mele, și căruia aş vrea să-i încredințez fericirea vieții mele. Aș face orice, numai să fiu cu el și să pot căpăta suflet nemuritor. Pe când

—joacă și petrec surorile mele aici în palat, eu am să mă duc la vrăjitoarea mării, de care-am avut atâta groază până azi. Ea va ști poate să-mi dea sfaturi și să-mi vină în ajutor.

Și ieșind din grădinița ei, mica sirenă se îndreptă spre vâltorile zgomotoase îndărătul cărora locuia vrăjitoarea. Niciodată nu mai fusese pe drumul acesta. Nici o floare, nici un fir de iarbă nu creștea pe-acolo. Fundul, numai de nisip cenușiu, se întindea până la o cotitură unde apa se învârtea repede în loc, ca pietrele morii, și înghițea în adâncul ei tot ce putea prinde. Sirena se văzu silită să străbată aceste groaznice vâltori, ca să ajungă în ținuturile vrăjitoarei, a cărei casă se afla în mijlocul unei păduri ciudate. Toți copacii și toate tufișurile nu erau decât polipi, jumătate animale, jumătate plante: păreau că-s șerpi cu sute de capete, ce ieșeau din pământ. Ramurile erau niște brațe lungi și lipicioase, și în loc de degete aveau viermi care mișcau mereu. Brațele acestea se încolăceau peste tot ce puteau apuca, și nimic nu mai scăpa.

Mica sirenă, îngrozită, ar fi vrut să se întoarcă; dar gândindu-se la prinț și la sufletul omenesc, își luă inima în dinți. Își strânse în jurul capului părul ei lung, ca să n-o poată

apuca polipii, își încrucișă brațele pe piept și înotă astfel repede ca un pește, printre urâteniiile acelea, ce fiecare ținea câte o pradă în brațe, ca în clește de fier, fie schelete albe de înecați, fie vâsle, lăzi, sau oase de animale. Și prințesa înlemni de groază când văzu și o mică sirenă sugrumată în încleștarea brațelor acestora.

În sfârșit ajunse la un loc deschis în pădurea aceasta, unde șerpi uriași se încolăceau, înfiorând privirea cu pânțele lor gălbui. În mijlocul deschizăturii acesteia era casa vrăjitoarei, făcută toată numai din oasele înecaților; acolo vrăjitoarea, stând pe-o piatră mare, dădea să mănânce din mână unui broscoi, cum dau oamenii la canari să mănânce zahăr. Ea zicea că șerpii aceia scârboși sunt puișorii ei, și-i plăcea să și-i încolăcească peste pieptul ei, care semăna cu un burete de mare.

- Știu ce vrei, zise ea, văzând pe mica sirenă; dorința ta e o nebunie; totuși voi face să ți se împlinească, dar știu că asta are să-ți aducă nenorocire. Tu vrei să scapi de coada ta de pește, și s-o înlocuiești cu cele două proptele cu care umblă oamenii, și asta, pentru că să te iubească prințul, să te ia de soție și să-ți dea suflet nemuritor.

Rostind vorbele astea, izbucni într-un hohot de râs înspăimântător, care făcu să cadă și broscoiul și șerpii.

- În sfârșit, bine-ai făcut c-ai venit; mâine, la răsăritul soarelui, ar fi fost prea târziu, și ar fi trebui să mai aștepti încă un an. Am să-ți pregătesc o băutură pe care o s-o duci pe pământ înainte de revărsatul zorilor. Te-așezi pe țarm, și o bei. Îndată coada ta o să se subțieze și o să se desfacă în două, în ceea ce numesc oamenii "frumoase picioare". Dar să știi că asta are să te doară, ca și cum te-ar tăia cineva c-o sabie ascuțită. Toată lumea se va minuna de frumusețea ta, vei păstra mersul tău ușor și lin, dar fiecare pas te va sângera și îți va pricinui dureri, ca și cum ai călca pe vârfuri de ace. Dacă tu vrei să înduri toate suferințele astea, mă învoiesc să-ți dau ajutor.

- Le voi îndura, zise sirena cu glas tremurat, gândindu-se la prinț și la sufletul nemuritor.

- Dar ține bine minte, urmă vrăjitoarea, că odată schimbată în ființă omenească, nu te vei mai putea face iar sirenă! Niciodată nu vei mai revedea palatul tatălui tău; și dacă prințul, uitând de tatăl și mama lui, nu te va iubi din tot sufletul și inima lui, și nu te va lua de soție în fața unui preot, atunci, suflet nemuritor nicio-

dată nu vei putea dobândi. În ziua când el se va însura cu alta, inima ta se va zdrobi, și tu nu vei mai fi decât puțină spumă pe culmea valurilor.

- Mă învoiesc, zise prințesa, albă ca de ceară.

- Atunci, dacă-i așa, răspunse vrăjitoarea, află că trebuie să mă plătești; și eu nu-ți cer puțin lucru. Glasul tău e cel mai frumos dintre toate cele din fundul mării: tu crezi că farmeci pe prinț cu el, dar eu tocmai *glasul* tău ți-l cer ca plată. Vreau ceea ce ai tu mai frumos, în schimbul acestei băuturi de preț; căci pentru ca să aibă leac, trebuie să pun în ea sânge de-al meu.

- Dar dacă tu îmi iei glasul, întrebă mica sirenă, ce-mi va mai rămâne?

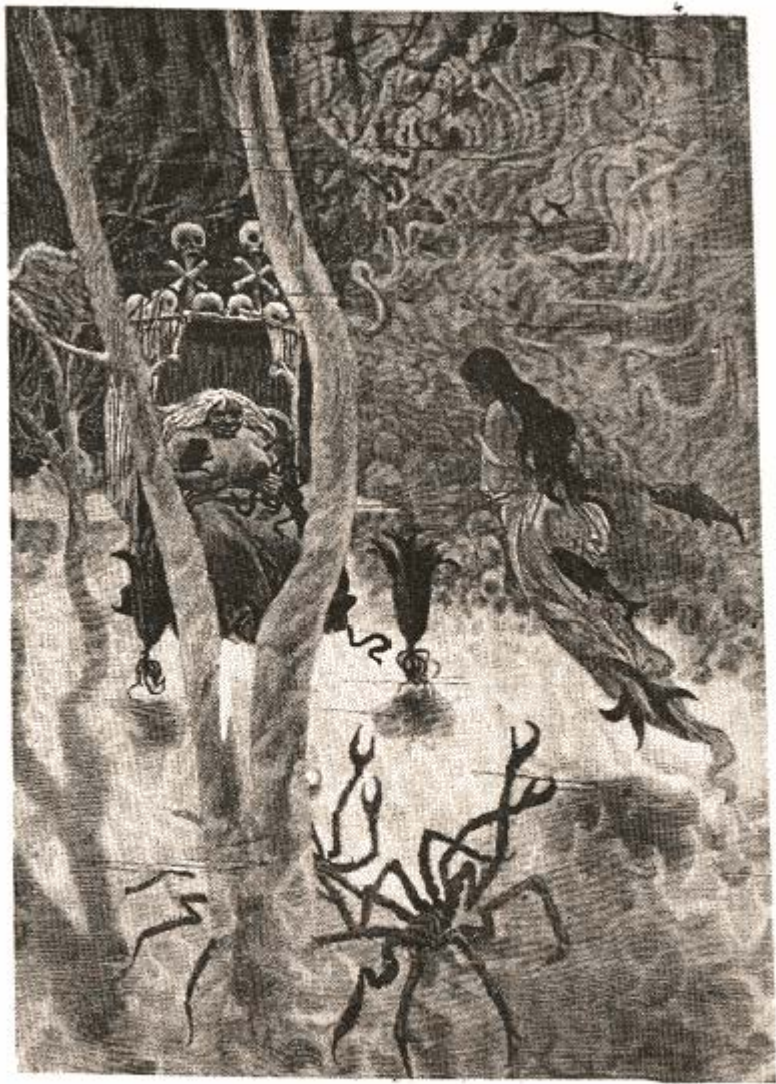
- Fața ta frumoasă, răspunse vrăjitoarea, mersul tău ușor și lin, și ochii tăi fermecători; asta-i de-ajuns ca să răpești inima unui om. Haide! Fă-ți curaj! Scoate limba să ți-o tai, și îți voi da băutura.

- Fie! răspunse prințesa.

Vrăjitoarea îi tăie limba și biata copilă rămase mută.

Apoi vrăjitoarea puse căldarea pe foc, ca să fiarbă băutura fermecată.

- Bun lucru e curățenia, zise ea luând un mănunchi de vipere ca să curețe căldarea. Și

făcându-și o tăietură pe piept, lăsă sângele ei negru să curgă în căldare.

Ieși un fum gros, făcând fel de fel de figuri ciudate, îngrozitoare. În fiecare clipă, bătrâna aruncă mereu câte ceva în căldare, și când amestecul acesta începu a clocoti, se auzi un sunet întocmai ca gemetele de crocodil. Când fu gata băutura, părea că-i apă limpede.

- Iat-o, zise vrăjitoarea, după ce-o turnă într-o sticlură. Dacă polipii ar umbla să te înhațe când vei trece prin pădurea mea, n-ai decât să le arunci o picătură din băutura asta, și brațele și degetele lor vor sări în mii de bucăți.

Sfatul acesta era zadarnic; căci polipii, numai zărind băutura ce lucea ca o stea în mâna sirenei, se dădeau în lături speriați. Astfel trecu ea prin pădure și peste vâltorile zgomotoase.

Când ajunse la palatul tatălui ei, luminile din sala cea mare erau stinse; de bună seamă că toată lumea dormea și ea nu îndrăzni să intre. Nu le mai putea vorbi. Și în curând trebuia să-i părăsească pentru totdeauna. I se frângea inima de durere; se strecură în grădină, culese câte o floare din fiecare brazdă a surorilor ei, trimise, din vârful degetelor, mii de sărutări palatului, și se ridică deasupra apei.

Nu răsărise încă soarele când ea văzu palatul

prințului. Luna lucea pe cerul senin. Se așeză pe mal și sorbi băutura; simți ca și cum o sabie tăioasă i-ar fi despicat trupul, leșină și rămase ca moartă. Soarele se ridicase mult deasupra mării, când ea se deșteptă în junghiurile unei dureri cumplite. Dar înaintea ei stătea frumosul prinț, care-o privea uimit cu ochii lui negri. Mica sirenă își plecă ochii în jos, și văzu că nu mai avea coadă de pește, ci în locul ei erau două picioare albe și frumoase.

Prințul o întreabă, cine e și de unde vine; ea îl privi cu un aer blând și trist, fără a putea scoate un cuvânt. Tânărul atunci o luă de mână și o duse la palat. Fiecare pas, după cum îi spusese vrăjitoarea, îi pricinuia dureri cumplite, totuși fiind la brațul prințului, ea urca, ușoară ca un fulg, scara cea de marmură, și toată lumea se minuna de mersul ei lin și mlădios. Fu îmbrăcată în mătase și în zăbranic scump și ochii tuturor o sorbeau și nu se mai săturau privind frumusețea ei; cu toate acestea ea tot mută rămânea. Roabe, îmbrăcate în aur și mătase, cântau în fața prințului vitejiile strămoșilor lui, ele cântau frumos, și prințul le lăuda, zâmbind gingașei copile.

"Dac-ar ști, își zicea ea în gând, ce glas cu mult mai frumos mi-am jertfit eu pentru el!"

Când tăcură cântările, roabele jucară în

sunetul unei muzici fermecătoare. Dar când începu a juca mica sirenă, ridicând brațele-i albe și ținându-se numai în vârful picioarelor, aproape fără să atingă pământul, pe când ochii ei vorbeau inimii mai bine decât cântecul roabelor, toți fură deodată răpiți de farmecul acesta nespus; prințul porunci ca ea să nu-l mai părăsească niciodată, și-o îngădui să doarmă la ușa lui, pe o pernă de catifea. Lumea însă nici nu bănuia suferințele ce îndurase ea jucând.

A doua zi prințul o îmbracă într-un costum de paj, pentru ca ea să-l poată urma călare. Străbătură astfel împreună pădurile îmbălsămate și se urcară în munții înalți; sirena râdea, deși numai ea știa cât suferea.

Noaptea când toată lumea dormea, ea cobora pe ascuns, pe scara de marmură până la malul mării, unde-și răcorea în apa rece, picioarele ce-i ardeau; și toate amintirile copilăriei o împresurau atunci.

Într-o noapte, zări pe surorile ei ținându-se de mână; ele cântau cu atâta întristare, pe când înotau, că mica sirenă nu se putu opri de-a le face semn. Recunoscând-o, ele îi povestiră câtă amărăciune le pricinuisse ea. De-atunci ele veneau în toate nopțile, și o dată aduseră și pe bunica lor bătrână, care de mulți ani nu mai scosese capul din mare, și pe tatăl lor, regele

mării, cu coroana lui de mărgearan pe cap. Amândoi întinseră mâinile spre fata lor; dar nu îndrăzneau să se apropie de mal, cum făceau surorile ei.

Din zi în zi prințul iubea mai mult pe mica sirenă, dar o iubea ca pe un copil drăguț și bun, fără a se gândi s-o ia de soție. Și pentru ca ea să poată dobândi suflet nemuritor, și să nu fie într-o zi numai puțină spumă de mare, trebuia ca neapărat prințul să o ia de nevastă.

- Nu mă iubești tu mai mult decât pe celelalte? iată ce păreau a-l întreba ochii bietei copile.

- Negreșit, răspundea prințul, care îi înțelegea întrebarea, tu ai inimă mai bună ca toate celelalte; tu îmi ești mai apropiată, și semeni cu o fată pe care am văzut-o într-o zi, dar pe care nu cred s-o mai revăd vreodată. Aflându-mă pe-o corabie care s-a scufundat, am fost dus de valuri la țărm, lângă o mănăstire unde erau mai multe fete. Una dintre ele, cea mai tânără, mă găsi pe mal și îmi scăpă viața, dar n-am văzut-o decât de două ori, și niciodată nu voi putea iubi pe alta decât pe dânsa; ei bine, tu îi semeni aidoma, și uneori înlocuiești chipul fetei acesteia în sufletul meu.

"Doamne, își zise în gând mica sirenă, el nici nu bănuiește că eu l-am purtat pe valuri până la

mănăstire și l-am salvat. Alta-i aceea pe care o iubește. Dar fata aceea e la mănăstire, nu iese niciodată de-acolo; poate că o va uita pentru mine, pentru mine care-l voi iubi și-i voi închina lui toată viața mea".

- Prințul se însoară cu frumoasa fată a împăratului vecin, auzi ea într-o zi; el pregătește o corabie strălucitoare sub cuvânt că vrea numai să se ducă să vadă pe împăratul, dar adevărul e că el o să ia pe fata lui de soție.

Aceste vorbe făcură pe mica sirenă să zâmbească: ea știa mai bine ca oricine gândurile prințului, deoarece el îi spusese: "Fiindcă doresc părinții mei, mă voi duce să văd pe frumoasa prințesă, dar niciodată ei nu mă vor putea sili s-o iau de soție. Nu pot s-o iubesc; ea nu seamănă, ca tine, cu tânăra fată de la mănăstire, mai degrabă te-aș lua pe tine de soție, sărman copil găsit, cu ochi fermecători, cu toate că ești mută".

Și sărutând-o pe frunte prințul plecă.

- Cred că n-ai teamă de mare, scumpă copilă, îi zise el când erau pe corabia care-i ducea.

Apoi el îi vorbi de furtuni și de mare când e înfuriată, de peștii ciudați și de tot ce găseau scafandrii în fundul apei. Vorbele acestea o făceau să zâmbească.

Cine cunoștea fundul mării mai bine decât ea?

La lumina lunii, pe când dormeau ceilalți, ea, șezând pe marginea corabiei, își adâncea privirea în apa străvezie, și i se părea că vede palatul tatălui ei, și pe bătrâna bunică având ochii ațintiți spre corabie. Într-o noapte îi apărură surorile ei: ele priveau cu mâhnire și își frângeau mâinile. Mica sirenă le chemă făcându-le semne, și își dădu silință să le facă a înțelege că totul mergea bine: dar în clipa aceea se apropie un marinăr, și ele coborâră în adâncuri, lăsându-l să creadă că n-a văzut decât spumă de mare.

A doua zi, corabia sosea la cetatea unde locuia împăratul vecin. Toate clopotele începură a suna, muzici cântau din înălțimile turnurilor, și soldații se puseră-n rânduri cu steagurile desfășurate și cu armele strălucitoare în bătaia soarelui. Fiecare zi era o sărbătoare: balurile și petrecerile se țineau lanț; numai prințesa nu venise încă de la mănăstire, unde se zicea că a fost trimisă ca să învețe toate îndatoririle împărătești. În sfârșit sosi și ea.

Mica sirenă era foarte nerăbdătoare de a vedea cât de frumoasă era prințesa; i se împlini în sfârșit dorința asta: trebui să recunoască și ea că niciodată nu văzuse chip mai frumos, față mai albă și mai curată, și ochi mai adânc-întu-

necați, un fel de albastru închis, - ochi într-a-devăr fermecători.

- Tu ești! strigă prințul când o zări, tu ești cea care m-ai scăpat de la moarte acolo pe țărm. Și strânse în brațe pe logodnica lui, care se înroșise toată. E prea multă fericire! urmă el, întorcându-se spre mica sirenă. Dorința mea cea mai vie s-a împlinit! Tu vei împărtăși fericirea mea, căci tu ții la mine mai mult ca toți.

Copila mării sărută mâna prințului, cu toate că-și simțea inima zdrobită.

În ziua nunții aceuia pe care-l iubea, ea trebuia să moară și să se prefacă în spumă.

Veselia domnea în tot ținutul; crainici vestiră logodna pretutindeni în sunet de trâmbițe. În biserica cea mare miresme ardeau în cățui de argint, preoții legăneau cădelnițele; cei doi logodnici ținându-se de mână, primiră binecuvântarea marelui preot. Îmbrăcată în aur și mătase; mica sirenă era de față la cununie; dar urechile ei n-auzeau cântările, ochii ei nu vedeau sfânta slujbă, nu se gândea decât la moartea ei apropiată și la tot ce pierduse ea în lumea asta.

În aceeași seară cei doi tineri plecară pe o corabie. Tunurile bubuiau. Toate steagurile fâlfâiau, în mijlocul corabiei se așezase un cort

împărătesc de purpură și de aur, unde se pregătise un păt mare; Pânzele se umflară, și corabia luneca ușor pe marea liniștită.

Când noaptea se apropie, se aprinseră felinare de toate culorile, și marinarii începură a juca pe punte cu veselie. Mica sirenă își aminti atunci de seara când, pentru întâia oară, a văzut ea lumea oamenilor. Se prinse și ea în joc zburând cum zboară rândunica, încât uimi pe toți cu jocul ei nemaivăzut vreodată. E cu neputință însă a spune ce se petrecea în inima ei. Pe când juca, ea se gândea la acela pentru care părăsise rudele și lumea ei, își jertfise glasul fermecător, și suferise chinuri nemai-pomenite. Aceasta era cea din urmă noapte când mai respira același aer cu el, când mai privea marea adâncă și cerul înstelat. Noapte veșnică, noapte fără vise o aștepta, fiindcă n-avea suflet nemuritor. Până la miezul nopții ținură jocul și veselia pe corabie, și ea juca și râdea, cu moartea-n suflet.

Apoi prințul și prințesa se retraseră în cortul lor; totul intră în tăcere, și rămase în picioare numai marinarul care era la cârmă. Mica sirenă, rezemată cu brațele-i albe pe "bordul" corabiei se uita spre răsărit unde se iveau zorile; ea știa că prima rază de soare o va ucide.

Deodată surorile ei ieșiră din mare, albe ca și dânsa; părul lor lung nu mai fâlfâia în vânt; fusese tăiat.

- L-am dat vrăjitoarei, ziseră ele, pentru ca să-ți vină în ajutor și să nu mori în dimineața asta. Ea ne-a dat cuțitul acesta; vezi ce ascuțit e. Înainte de a răsări soarele, trebuie să-l împlânți în inima prințului, și când sângele lui cald va curge pe picioarele tale, atunci ele se vor uni și se vor schimba într-o coadă de pește. Te vei face iarăși sirenă; te vei coborî în apă cu noi, și numai peste trei sute de ani vei muri și te vei preface în spumă de mare. Dar grăbește-te, căci în clipa când soarele va răsări, trebuie ca unul din voi să moară. Ucide-l și vino cu noi! Vezi tu dunga aceea roșie în fața noastră? Peste câteva clipe soarele se va ivi, și totul va fi sfârșit pentru tine.

Apoi, oftând adânc, se cufundară în valuri. Mica sirenă dădu la o parte perdeaua de la cort și văzu pe tinerii prinți adormiți. Ea se apropie încetisor de dânsii, se aplecă și puse o sărutare pe fruntea celui pe care-l iubise atât de mult. Apoi întorcându-și privirile spre răsăritul, care se înroșea din ce în ce, se uită când la cuțitul tăios, când la frumosul prinț, ce rostea în vis numele soției lui, ridică arma cu o mână tre-

căzu cuțitul, stropi de sânge înroșiră apa. Mica sirenă se mai uită o dată la prinț și se aruncă în mare, unde-și simți corpul topindu-se în spumă.

În clipa aceea soarele ieși din valuri; razele-i calde și binefăcătoare cădeau pe spuma rece, și mica sirenă nu se simțea încă nimicită; ea văzu soarele strălucind, norii de purpură și pe deasupra ei plutind mii de ființe străvezii din lumile cerești. Glasurile lor cântau așa de dulce și așa de tainic, că nici o ureche omenească n-ar fi fost în stare să le-audă, cum nici de văzut ochiul pământesc nu le-ar fi putut vedea. Copila mării băgă de seamă că și ea avea trup la fel ca ființele acelea și că încet, încet, se lămurea din spumă.

- Unde sunt? întrebă ea cu un glas în care nu mai era nimic pământesc.

- La Fetele cerului, răspunseră celelalte. Sirenele n-au suflet nemuritor și nici nu-l pot dobândi decât prin iubirea unui om, veșnicia vieții lor atârnă de puterea altuia. Ca și sirenele, suflet nemuritor n-au nici Fetele cerului, dar ele îl pot dobândi prin faptele lor bune. Noi zburăm în țările calde, unde aerul otrăvit omoară pe oameni, le ducem răcoarea binefăcătoare și răspândim în aer miresmele florilor; pretutindeni pe unde trecem, ducem sănătate și voie bună. Și numai după ce facem bine vreme de trei sute de ani, dobândim suflet nemuritor și putem să ne bucurăm și noi de

veșnica fericire omenească. Biată mică sirenă, tu ai făcut din toată inima aceleași sfortări, ca și noi; ca și noi ai suferit și ai ieșit învingătoare din toate încercările, tu te-ai ridicat până la lumea Duhurilor cerului, unde nu mai depinde decât de tine ca să poți, după trei sute de ani, dobândi suflet nemuritor prin faptele tale bune.

Și mica sirenă, ridicându-și brațele spre cer, simți pentru întâia oară că i se umple ochii de lacrimi.

Zgomote de veselie se auziră din nou pe corabie; sirena văzu pe prinț și pe frumoasa lui soție cum se uitau cu înduioșare la clocotul de spumă, ca și cum ar fi știut că ea se aruncase în valuri. Nevăzută, ea sărută fruntea prințesei, îl mângâie pe prinț, și apoi se înalță cu Fetele cerului în norul trandafiriu, care trecea pe cer.

HAINELE NOI ALE ÎMPĂRATULUI

A fost odată un împărat, căruia îi plăceau așa de mult hainele noi, încât el își cheltuia averea numai pe îmbrăcăminte. Când mergea la o paradă sau când se ducea la teatru ori la plimbare, nu avea alt gând decât să-și arate hainele noi.

În fiecare ceas al zilei își schimba hainele, și cum se zice de-un rege: *"E la sfat"*, astfel se spunea despre el: *"Împăratul e la dulapul cu haine"*.

În cetate era mare veselie: treceau pe-acolo tot felul de străini; într-o zi iată că veniră doi pungași care se dădură drept mari meșteri țesători și spuseră că ei știau a țese cea mai minunată stofă din lume. Nu numai culorile și desenele erau nemaipomenit de frumoase, dar

hainele făcute din această stofă aveau o însușire ciudată: se făceau nevăzute pentru orice om care nu-și îndeplinea bine slujba, sau care era mărginit la minte.

"Astea-s haine strașnice, se gândi împăratul; cu ele am să pot cunoaște destoinicia oamenilor mei; am să pot deosebi pe cei deștepți dintre proști. Da, îmi trebuie numaidecât această stofă".

Și dădu îndată o mare sumă de bani celor doi pungași, ca ei să-și înceapă lucrarea cât mai repede.

Ei întinseră două războaie și se făceau că lucrează de zor, cu toate că nu era nimic pe țevile lor. Mereu cereau să li se dea mătase subțire și fir de aur; dar ei le puneau de-o parte, în sacul lor și lucrau până la miezul nopții pe războaiele goale.

"Trebuie să știu acum unde au ajuns ei cu țesutul stofei", își zise împăratul.

Și i se umplea inima de grijă, gândindu-se că cei proști și nedestoinici pentru slujba lor nu vor putea să vadă stofa. Nu doar că se îndoia de dânsul, dar totuși chibzui că ar fi bine să trimită întâi pe altcineva, care să vadă lucrul înaintea lui. Toți locuitorii din cetate știau de însușirea minunată a stofei și fiecare ardea acum de

nerăbdare să afle cât de prost și netrebnic e vecinul lui.

"O să trimit pe cel mai vechi și mai bun ministru al meu, se gândi împăratul, să vadă ce-au lucrat țesătorii; el poate mai bine ca oricine să judece lucrul; el se deosebește dintre toți și prin deșteptăciunea și prin vrednicia lui".

Cinstitul și bătrânul ministru merse în sala unde lucrau cei doi pungași la războaiele lor goale.

"Dumnezeule! se gândi el deschizând ochii mari, eu nu văd nimic". Dar nu zise nici un cuvânt.

Cei doi țesători îl poftiră să vină să se uite mai de aproape, și-l întrebă cum i se par culorile și desenul, și-n același timp îi arătară războaiele lor; bătrânul ministru își aținti ochii, dar nu vedea nimic, prin faptul că nici nu era nimic.

„Doamne! se gândi el, sunt eu într-adevăr așa de mărginit? Nu trebuie ca cineva să bănuiască una ca asta. Dar eu sunt oare așa de nevrednic? Nici nu îndrăznesc să spun, că stofa e nevăzută pentru mine.”

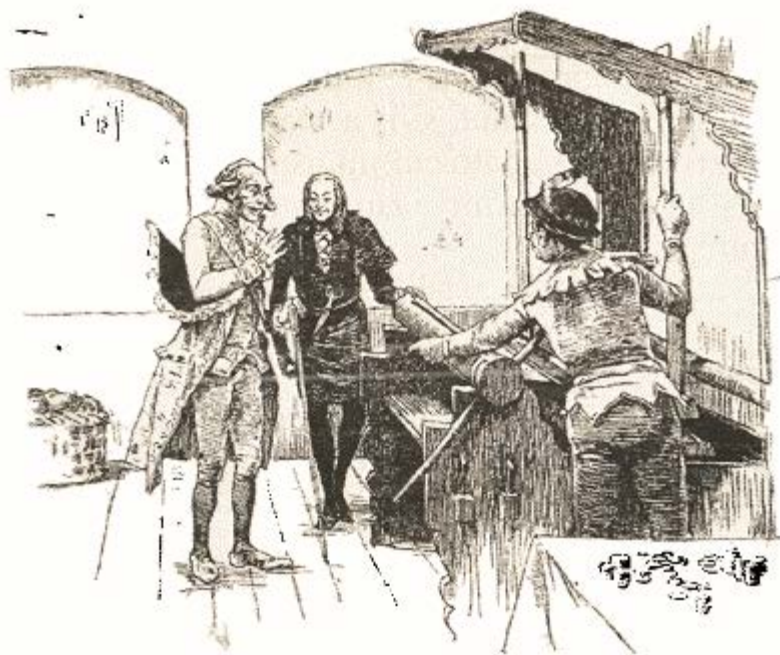
- Ei bine, cum vi se pare? întrebă unul din cei doi țesători.

- O, e frumoasă, nici nu se poate o stofă mai frumoasă! răspunse bătrânul ministru, punân-

du-și ochelarii. Ce desen și ce culori!... Da, pot spune împăratului că sunt foarte mulțumit.

- Asta ne bucură grozav, ziseră amândoi țesătorii, și ei, începură a-i arăta desene și culori închipuite, dându-le fel de fel de nume. Bătrânul ministru îi ascultă cu cea mai mare luare-aminte, ca să poată spune împăratului toate deslușirile lor.

Cei doi șarlatani cereau mereu bani, mătase și fir de aur; le trebuia foarte mult pentru stofa asta. Bineînțeles că ei puneau toate astea de-o

parte: războaiele lor rămâneau tot goale și ei lucrau de zor.-

Câtva timp după asta împăratul trimise un alt slujitor credincios să vadă stofa și dacă țesătorii mai au mult până s-o isprăvească.

Acestuia i se întâmplă același lucru ca și ministrului: se uită și iar se uită, dar nu văzu nimic.

- Nu-i așa că-i minunată stofa asta? îl întrebară cei doi șarlatani, arătându-i frumosul desen și culorile strălucite care nu se vedeau deloc.

"Cu toate astea prost nu sunt! se gânde omul. Pesemne că nu sunt vrednic de locul meu? Asta-i cam ciudat, să iau bine seama să nu mi-l pierd".

Apoi laudă și el stofa, și își arată admirația pentru alegerea culorilor și mai ales a desenului.

- E de-o frumusețe neînchipuită, spuse el împăratului; și tot orașul nu mai vorbea decât de stofa cea minunată.

În sfârșit vru și împăratul s-o vadă, cât era încă pe război. Însoțit de-o mulțime de oameni aleși, printre care erau și cei doi credincioși ai lui care văzuseră stofa, se duse în sala unde cei doi pungeși țesau mereu, dar fără fir de aur nici de mătase.

- Nu-i așa că-i de toată frumusețea! ziseră cei doi credincioși. Desenul și culorile sunt demne de Mărita ta.

Și ei arătară cu degetul războaiele goale, ca și cum ceilalți ar fi văzut ceva.

"Ce-i asta, se gândi împăratul, eu nu văd nimic. Asta-i îngrozitor. Sunt eu oare un prost? Ori sunt nevrednic de-a împărății? Niciodată nu mi-aș fi putut închipui, ca tocmai mie să mi se întâmple o asemenea nenorocire". Apoi deodată strigă:

- E de toată frumusețea! Vă mărturisesc deplina mea mulțumire.

Clătină din cap cu un aer satisfăcut și privi spre războaie fără a îndrăzni să spună adevărul.

Toți curtenii se uitară unii după alții și iar se mai uitară, fără însă a vedea nimic și ziseră și ei ca împăratul.

- Într-adevăr e de toată frumusețea!

Ei îl sfătuiră chiar să îmbrace hainele din stofa asta la cea dintâi mare paradă.

- E neînchipuit de frumos, e fermecător, e admirabil! strigau toate gurile și mulțumirea era pe fețele tuturor.

Cei doi șarlatani fură decorați și primiră rangul de Mari Țesători ai curții.

Toată noaptea în ajunul mării parăzi ei ve-

gheară și lucrare la lumina a șaisprezece lumânări. Lumea toată văzu ce osteneală își dădeau să gătească hainele noi ale împăratului. În sfârșit se făcură că scot stofa din război, tăiară în aer cu niște foarfeci mari, cusură cu un ac fără fir, apoi spuseră că haina-i gata.

Împăratul, urmat de aghiotanții lui, se duse s-o vadă și pungașii, ridicând un braț în aer ca și cum ar fi ținut ceva, ziseră:

- Iată pantalonii, iată haina, iată și mantia. Totul e ușor ca pânza de păianjen. Nici o grijă să n-aveți c-o să vă fie vreodată grea o asemenea haină; asta-i și cea mai minunată însușire a acestei stofe.

- Negreșit, răspunseră aghiotanții; dar ei nu vedeau nimic, pentru că nici nu era nimic.

- Dacă Măria Ta binevoiește să se dezbrace, noi îi vom încerca hainele, în fața oglinzii celei mari.

Împăratul se dezbracă și pungașii se făcură că-i dau hainele una după alta.

Îl învârtiră ca și cum l-ar fi îmbrăcat. Iar el, se suci, se răsuci în fața oglinzii.

- Doamne! Ce bine vine, parcă-i turnată! Ce croială frumoasă! strigară curtenii. Ce desen! Ce culori! Ce haină neprețuită!

Marele maestru de ceremonii intră.

-Vă așteaptă la ușă baldachinul, sub care Măria Voastră va merge la paradă, zise el.

- Bine, sunt gata, răspunse împăratul. Cred că nu sunt rău îmbrăcat.

Și se mai întoarse încă o dată în fața oglinzii, ca să-și privească bine înfățișarea lui măreață.

Curtenii, care trebuiau să-i ducă din urmă trena, se făcură că ridică ceva de jos; apoi ținură mâinile în sus, nevoind a lăsa să se bage de seamă că ei nu văd nimic.

Pe când împăratul mergea mândru sub baldachinu-i măreț, toți oamenii, în ulițe și pe la ferestre strigau: "Ce mai haină strălucită! Ce frumoasă trenă are! Și ce croială minunată!

Fiecare se ferea, ca nu cumva să se bage de seamă că el nu vede nimic; s-ar fi dat de gol numaidecât că-i prost și că-i nevrednic de slujba lui. Niciodată hainele împăratului nu stârniseră o mai mare admirație.

- Dar eu văd că n-are haine deloc, zise un copil mic.

- Doamne, ascultă glasul nevinovăției! șopti tatăl lui.

Și îndată rosti și mulțimea cuvintele copilului.

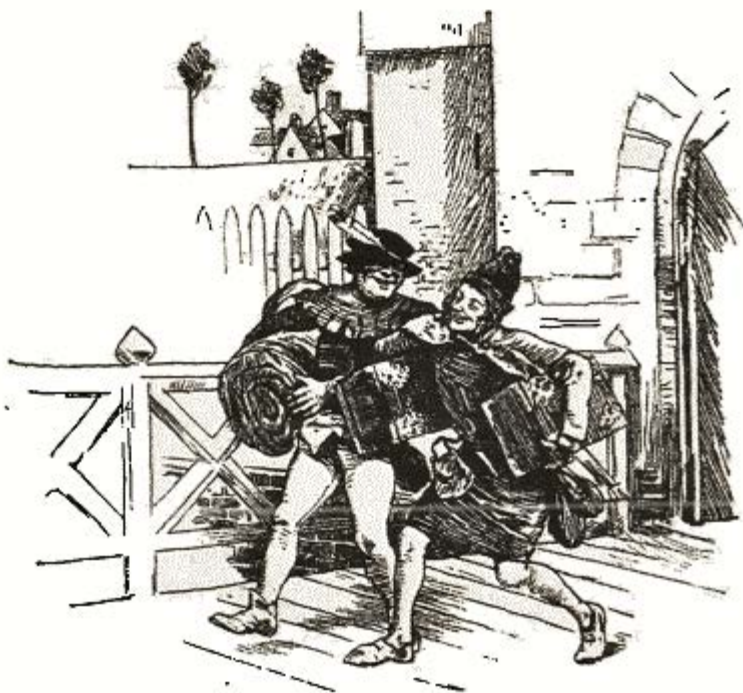
- Este un copilaș care spune că împăratul n-are haine deloc.

- N-are haine deloc! strigă în sfârșit norodul.

Împăratul fu grozav de jignit, căci i se păru că avea dreptate. Așa era. Totuși se socoti în gând și își luă hotărârea:

"Orice-o fi, trebuie s-o duc de-acum până la sfârșit!

Și își ridică apoi cu mai multă mândrie, capul; și curtenii țineau înaintea, cu respect, trena care nu era.

CRĂIASA ZĂPEZILOR

Când vom ajunge la sfârșitul povestirii, o să știm mai mult, căci printre cei despre care se povestește, este și unul rău, nesuferit și respingător — diavolul.

Într-o zi, era dracul în toane bune. De ce? Fiindcă mântuise de făcut o oglindă, pe care tot el o descântase așa: Să nu se vadă niciodată, binele și frumosul, întrânsa. Să se arate, dimpotrivă, numai ce este rău și neplăcut și nu numai atâta, cât este, ci însutit și înmiit. În felul acesta, cele mai frumoase peisaje păreau niște spanacuri, iar oamenii cei mai buni și cei mai cinstiți se arătau ca niște monștri.

Unii păreau pe dos, cu picioarele în sus și cu capul în jos, alții nici nu mai aveau trup, atât erau de subțiați. Chipurile erau strâmbe, și de nerecunoscut. Un singur pistrui părea că se întinde cuprinzând și nasul și obraji.

— Știi că-mi place? spunea dracul privind-și opera.

Dacă un gând cuminte și pios scăpăra prin mintea omului, oglinda se încrețea și tremura.

Diavolul încântat râdea și făcea haz de născocirea lui. Drăcușorii care veneau la școala lui, fiindcă era profesor de îndrăcire, alergară să împrăstie zvonul în lume că un progres nemaiauzit, nemaipomenit, nemaigândit se săvârșise în sfârșit; că numai din ziua aceea înainte, se putea ști cu adevărat, ce înseamnă

lumea și oamenii dintrânsa. Alergară pământul în lung și în lat cu vestita oglindă, și în scurtă vreme n-a mai rămas om, care să nu se fi văzut în oglindă schimonosit.

Mai pe urmă, au îndrăznit să zboare și mai departe, să ajungă la cer, să-și bată joc de îngeri și de Dumnezeu, și cu cât urcau și se apropiau de locuințele cerului, cu atât oglinda se zgâria și tremura, din pricina lucrurilor sfinte, care se vedeau întrânsa. Și nici că se lăsau. Tot mai sus urcau, tot mai aproape de îngeri și de Dumnezeu. Și, numai deodată, oglinda prinse a se cutremura așa de tare, încât scăpă din mâinile nerușinaților de draci, căzu pe jos și se făcu țândări.

Erau mii și milioane și miliarde de țândări; și câte țândări, atâtea nenorociri pe lume. Sfărâ-măturile de oglindă erau mărunte ca nisipul. Vântul le luă și le împrăștie în întreaga lume. La mulți inși le-a dat praf de acela în ochi, și odată intrat în ochi, acolo rămânea, așa că ei vedeau totul urât, rău și pe de-a-ntoarselea.

Nu mai aveau ochi să vadă decât cusurul oricărei ființe, și lipsurile tuturor lucrurilor, căci fiecare ciob mic de oglindă, avea aceeași putere, ca și oglinda întreagă. Nenorocirea cea mare însă a fost că unele bucățele au ajuns la unii tocmai în inimă și acest lucru a fost îngrozitor, căci inimile acelora se făceau reci și

nesimțitoare ca gheața. Au rămas totuși și bucăți de oglindă mai mari, unele cât un ochi de geam: să nu-ți fi privit prietenii prin bucățile acelea de oglindă. Unele bucăți au fost întrebuințate la ocheane. Cei răi își făceau și ochelari, ca să arate că ei văd bine și aleg lucrurile. Când își puneau ochelarii pe nas, râdeau și rânjeau, întocmai cum făcea Dracul, când se privea în oglinda lui. Parcă se bucurau atunci când găseau câte ceva urât, spiritul lor era oarecum mângâiat.

Și vântul împrăstia mereu praful de oglindă. Și, numai, să vedeți...

UN BĂIEȚEL ȘI O FETIȚĂ

Într-un oraș mare, sunt așa de multe case, atâtă lume, atâtea familii, încât nu-și poate avea fiecare grădina lui. Cei mai mulți se mulțumesc să aibă și ei la fereastră, câteva glastre cu flori. Doi copii de oameni nevoiași și-au dat ei cu mintea cum să aibă ceva mai mult decât o glastră cu flori: aproape o grădiniță. Părinții lor locuiau într-o stradă foarte îngustă, în două mansarde care veneau față în față. Streșinile celor două case aproape se atingeau: fără nici o primejdie, se putea trece de pe una, pe cealaltă.

În fața fiecărei ferestre se afla câte-o ladă plină cu pământ, în care creșteau câte-un trandafir, iar la umbra trandafirului, răsăreau în voie pătrunjel, mărar, cimbru și leuștean. Părinții s-au gândit să pună lăzile așa fel, încât să unească cele două mansarde. Era o frumusețe, cum își împreunau trandafirii crengile lor. Copiii nu mai puteau de bucurie când se jucau sub trandafiri ca pe-un pod aerian. Se iubeau mai mult chiar, decât dacă ar fi fost frate și soră.

În vreme de iarnă, joaca lor se întrerupea. Geamurile erau de cele mai multe ori înghețate,

iar pe cercevele se așeza un strat de zăpadă. Copiii atunci înfierbântau la sobă câte un gologan, și lipindu-l de geam, se topea gheața pe locul lui, rămânând ca un ochi rotund, prin care ei se vedeau unul pe altul, și mureau de râs.

Pe băiat îl chema Key, pe fetiță Gerda.

Vara, dintr-o singură săritură, treceau de la unul la altul. Iarna, erau siliți să coboare întâi

un rând de scări, ca să urce altele.

Era într-o iarnă. Afară ningeă strașnic.

"Sunt albinele albe", zise bunica.

— Au și ele o regină? întrebă Key, care știa că albinele trebuie să aibă o crăiasă.

— De bună seamă, răspunse bunica. Uite-o cea care zboară pe colo, pe unde stau ele grămadă. E cea mai mare dintre toate. Niciodată nu se mai astâmpără pe loc, veșnic zboară. Acum, o vezi pe pământ, acum țâșnește tocmai în nori. În nopțile de iarnă, ea este aceea, care cutreieră străzile, și se uită prin ferestre, care atunci îngheață și se acoperă cu flori stranii.

"Da, da, și noi am văzut", ziseră copiii, amândoi într-un glas; acum se încredințau și ei, că tot ce spunea bunica era foarte adevărat.

Dar, oare crăiasa zăpezilor poate să intre și aici? întrebă fetița.

— Să poștească, zise Key, că o pun pe sobă, și îndată se topește și arde.

Bunica însă îi netezi părul și începu a spune alte povești.

În seara aceea, micul Key se dezbrăcase și era gata să se culce. A pus un scaun lângă fereastră, s-a suit pe el și a început să se uite prin roticica făcută cu gologanul cel încălzit.

Câțiva fulgi de zăpadă cădeau alene, și unul din ei, cel mai mare, s-a așezat pe marginea

lădiței de lemn. Și cum s-a așezat acolo, a început să crească, să crească, până s-a prefăcut într-o fetiță mai mare decât Gerda, îmbrăcată în vâl alb și cu tul brodat cu fulgi de zăpadă în forma stelelor. Era frumoasă, grațioasă, dar toată numai gheață. Cu toate acestea, era vie; ochii ei luminau ca luceferii în nopțile de iarnă și nu se mai astâmpărau.

S-a întors cu fața spre fereastră și a făcut un semn cu mâna. Băiețelul s-a speriat și a sărit jos de pe scaun. S-a auzit un zgomot mare afară, ca și cum ar fi trecut o pasăre pe la fereastră, atingând geamul cu aripa ei.

A doua zi, era cea mai frumoasă promo-roacă.

Curând după aceea, a sosit primăvara; soarele era cald, verdeța încolțea, rândunelele își făcură cuiburi, ferestrele se deschiseră, și cei doi copii s-au găsit iar alături, în grădinița lor de pe casă. Și cât de frumos au înflorit atunci trandafirii!

Fetița învățase pe de rost o poezie, în care era vorba despre roze, și când o spunea, se gândea la cele din grădinița ei. I-a spus-o și lui Key, au învățat amândoi s-o cânte, și glasurile lor cântau într-un ton:

*Rozele se trec și se usucă, dar curând
Vom revedea Crăciunul, și pe copilul Iisus.
Și amândoi copiii sărutară florile în semn de*

rămas bun. Se bucurau de lumina soarelui, dar fără să-și dea seama, doreau să-l vadă trecând mai repede, ca să vină Iisus Hristos. Totuși, ce frumoase zile erau acelea, când se jucau ei la umbra trandafirilor încărcăți de flori!

Într-o zi, Key și Gerda se găseau acolo, și răsfoiau o carte cu poze, unde erau tot felul de animale, păsări și fluturi. Ceasul sună ora cinci la biserica cea mare, și numai iată că Key începe a striga: "Vai, mi-a intrat ceva în ochi!... Vai, vai, m-a înțepat ceva la inimă!..." Fetița îi luă capul între mâini, se uită în ochii lui care clipeau, și nu văzu nimic, nimic.

"Poate că a ieșit gunoiul care intrase", zise el. Dar vai, ceea ce intrase în ochiul lui, era o fărâmitură de oglindă, oglinda blestemată care făcea mic și uita tot ce era mare și frumos; care scotea la iveală numai părțile rele de la oameni și de la lucruri, și arăta numai cusururi, ascunzând calitățile. Și tocmai lui Key să-i dea în ochi o țandără de oglindă! Ba încă, de la ochi, i s-a coborât drept la inimă, făcând-o să se scorojească și să se răcească asemenea unui sloi de gheață. Nu-l mai durea nimic pe Key; dar e vorba că intrase în dânsul lucrul iadului.

"Ei, și-acum, de ce plângi? zise el către fetiță; nu vezi că lacrimile te urătesc? Nu mă mai doare nimic." Și doar de mila lui plângea fetița.

— Ih!... zise el, privind împrejur. Roza aceea e mâncată de viermi; cealaltă e strâmbă; toate sunt vulgare și fără grație, ca și lada în care au crescut!"

Izbi cu piciorul disprețuitor în ladă, și rupse cele două flori care nu-i plăcuseră.

"Key! Ce faci?" strigă fetița, îngrozită de asemenea sacrilegiu.

Văzând-o așa de speriată, Key mai rupse o roză, și apoi plecă în mansardă, fără să spună un cuvânt fetei. Aceasta era isprava bucăței de oglindă.

A doua zi, iarăși s-au apucat să răsfoiască în cartea cu poze. Pentru Key, toate erau niște ființe caraghioase și urâte.

Când începea bunica să mai spună câte-o poveste, el îndată întrerupea cu câte un *dar*, ori se așeza la spatele bătrânei, își punea ochelarii și se strâmba, în tot felul, făcând și pe ceilalți să râdă de biata bătrână.

Și gustul ăsta, de a-și bate joc de oameni, îi venise numai de puțină vreme. În adevăr, cu toții râdeau și spuneau: "Băiețelul ăsta are haz, și e plin de duh".

Își bătea joc și de mica Gerda, care îi era credincioasă din toată inima ei. Și toate, toate erau numai din pricina bucăților de oglindă, care-i răzbiseră la inimă.

Nici jocurile lui n-au mai fost cele de până

atunci. Căuta jocuri de minte, de socoteli.

Cum ningeă într-o zi (căci venise iarna), el luă un ochean, și adunând în poala tunicii câțiva fulgi de zăpadă, chemă pe Gerda să privească fulgii prin ochean. Văzuți astfel, fulgii păreau mult mai mari. Formau hexagoane, octogoane și tot felul de figuri geometrice.

— Ia, vin de te uită, zise Key, cu ce meșteșug sunt alcătuite figurile! Spune tu, nu sunt ele mai interesante decât florile? Cea mai desăvârșită simetrie, nici un colțișor nu-i mai ieșit decât celălalt. Numai păcat, că se topesc așa de repede! Dacă nu s-ar topi, n-ar fi nimic mai frumos pe lume, decât un fulg de zăpadă.

A doua zi, s-a înființat cu mânușile de blană în mână, și cu săniuța în spinare. Strigă în urechile Gerdei, cu bucurie parcă, fiindcă avea s-o lase singură.

— Mi-au dat voie să mă duc în piața cea mare, unde se joacă toți băieții!

Și, zicând acestea, s-a făcut nevăzut.

Acolo, în piața mare, băieții cei mai îndrăzneți își atârnavu săniuțele de căruțele țăranilor și erau trași astfel o bucată de drum. Cel mai bun fel de-a călători.

Key și cu tovarășii lui erau în toiul jocului, când sosește o sanie vopsită în alb. În ea era cineva încotoșmănat numai cu blănuri albe,

chiar și în cap. Sania dădu ocol pieții de două ori. Key își agățase săniuța lui, așa că se plimba și el.

Sania cea mare își luă vânt, din ce în ce mai iute. Ființa care era acolo în sanie, se întoarse către Key, îi făcu un semn din cap ca unei vechi cunoștințe. De câte ori, Key vroia să-și desprindă sania, i se făcea semn din nou, așa că rămânea pe loc.

Și iată-i ieșind pe poarta orașului. Da ninsoarea se întetea. Bietul băiat nu mai vedea nici la doi pași înaintea lui, săniile însă zburau.

Îl cuprinse frica. Încercă să deznoade funia de care era legată săniuța lui, însă degeaba: săniuța zbura înainte. Din când în când, mai întâlneau un hop... un șanț, dar nu era timp să se oprească pentru ele.

Key era îngrozit. Ar fi vrut să se închine, să zică: "Tatăl nostru", dar nu și-l mai aducea aminte. În loc de "Tatăl nostru", se trezea spunând tabla înmulțirii, și bietul copil era înspăimântat. Fulgii cădeau tot mai deși și tot mai mari, până la urmă, păreau cât găina.

Numai, iată, că sania cârmii într-un loc, și se opri. Blănurile, care toate erau numai din zăpadă, se desfăcură și din ele ieși o doamnă cu aerul cel mai distins: era "Crăiasa Zăpezilor".

— Dar știi că am mers, zise ea. Văd însă că tu ai să îngheți, dragă Key. Vin să te bag în blănuri de urs. Și îl trase lângă dânsa, acoperindu-l cu blănurile ei. Lui Key i se păru că se cufundă în zăpadă.

— Îți mai este frig? întrebă ea, și îl sărută pe frunte. Sărutul era mai rece decât gheața, și îl pătrunse până la inima lui care era pe jumătate înghețată. Se simți pe punctul de a-și da sufletul. N-a fost însă decât teama unui moment. Îndată după aceea, s-a simțit înviorat, și nu i-a mai fost frig deloc.

— Săniuța mea, zise el, nu uita, săniuța mea! Săniuța a fost primul lucru la care s-a gândit,

când și-a venit în fire. Una din găinile albe care zburau pe sus, a fost înhămată la săniuța copilului, și ea se ținea fără greutate de sania cea mare, care-și urma drumul.

Crăiasa zăpezilor mai sărută o dată pe Key. Atunci, i-a pierit lui din minte orice amintire despre Gerda, despre bunica și toți ai lui.

— De-acum, nu te mai sărut, zise ea, căci încă o sărutare ar însemna moartea ta.

Key o privi în față. Ce frumoasă era crăiasa! Nu se putea închipui o făptură mai grațioasă și mai ispititoare. Nici nu i s-a mai părut lui Key că e făcută numai din gheață, ca întâia oară, când a văzut-o la fereastra mansardei, făcându-i semn prietenește. Nu-i mai inspira nici o teamă. El îi spuse atunci, că știa tabla înmulțirii, că știa să facă socoteli cu fracții și că știa numărul tuturor locuitorilor și kilometrilor pătrați ai țării.

Crăiasa zâmbea, ascultându-l. Key și-a închipuit că poate el tot nu era destul de învățat, ca să-i placă.

Și, privind în largul văzduhului, se văzu dus de ea înspre norii negri. Furtuna șuiera, urla: era o melodie sălbatică, așa cum e a cântecelor din războaie.

Zburară pe deasupra pădurilor, lacurilor, mărilor și continentelor. Auzeau cum sub dâșșii, urlă lupii, suflă uraganele, se rostogolesc

avalanșele. Pe deasupra croncăneau ciorile. Departe, răsărea luna strălucitoare. Key nu se mai sătura privind.

În zori de zi, adormi la picioarele Crăiesei zăpezilor.

GRĂDINA VRĂJITOAREI

Dar ce s-a făcut oare Gerda, când și-a dat seama că Key nu se mai întoarce? Unde era el? Cine putea să știe? Nimeni nu-l văzuse. Un singur ștrengar de băiat povestea că-l văzuse, cum își lega el săniuța de o sanie mare, care ieșise din oraș. S-au plâns multe lacrimi pe urma lui, Gerda însă le-a plâns pe cele mai multe.

— A murit, suspina ea, frecându-și mâinile. Trebuie să se fi înecat în râul de lângă școală.

Și iar pornea pe plâns. Oh! Zilele iernii lungi și întunecate!

Dar, s-a întors primăvara, cu soarele și voia bună. Gerda însă a rămas nemângâiată.

"Key a murit, spunea ea, Key nu se mai întoarce".

— Eu nu cred, răspunse raza de soare.

— E mort, și n-o să-l mai văd niciodată, spunea ea către rândunele.

— Noi nu credem că a murit, răspunseră ele.

Până la urmă, nici Gerda n-a mai crezut că Key murise.

— Am să-mi încălț pantofiorii mei cei roșii care sunt noi-nouți, își zise ea într-o dimineață, cei pe care Key nici măcar n-a apucat să-i vadă,

și-am să mă duc la râu, să întreb, dacă apa lui nu știe, ce s-a întâmplat cu Key.

Era de dimineață de tot. S-a dus la bunică-sa, care dormea dusă, o sărută pe frunte, și după aceea își puse pantofiorii roșii.

A pornit apoi singurică așa. A ieșit pe poarta orașului, și a ajuns la malul râului.

"Este adevărat că tu l-ai răpit pe Key al meu? Să știi, că dacă-mi spui adevărat, eu îți dau pantofiorii mei ăștia noi, de marochin roșu".

I se păru însă că valurile i-au răspuns printr-o ciudată legănare. Fără să mai aștepte și alt răspuns, Gerda și-a aruncat pantofiorii în apă. Cum însă nu avea putere mare, pantofiorii au căzut lângă mal, și valurile i-au aruncat înapoi.

Gerda ar fi trebuit să înțeleagă de-aici că râului nu-i trebuiau pantofiorii ei, mai ales, că nu avea pe micul Key, pe care să i-l dea în schimb. Dar, Gerda și-a închipuit că nu aruncase ea pantofiorii cu destulă putere, și cum acolo chiar lângă mal, în tufele de trestii, era o luntre, ea s-a suit pe capătul luntrei, și de-acolo, cu toate puterile, a făcut vânt pantofiorilor.

Barca însă nu era legată de țărm, și a pornit pe apă atunci când Gerda a mișcat-o făcând vânt pantofiorilor. Când s-a văzut fetița singură în barcă, și barca pornită în voia apei, s-a

apucat de plâns. Numai vrăbiile o auzeau, încolo nimeni, nimeni. Vrăbiile însă nu aveau nici o putere. Ca s-o mai mângâie, zburau pe lângă dânsa și tot ciripeau: "her ere vi! her ere vi!..." ceea ce în limba vrăbiilor înseamnă: iată-ne aici! iată-ne aici!

Și barca se tot ducea înainte. Gerda nici nu mai putea să plângă de la o vreme, și acum stătea liniștită. N-avea în picioare decât ciorapii. Pantofiorii cei roșii pluteau și ei pe deasupra apei, însă barca fugea prea repede și ei n-o puteau ajunge.

Pe amândouă malurile erau copaci, flori și iarbă deasă, în care pășteau oile: frumoasă priveliște! Dar n-ai fi zărit țipenie de om.

"Cine știe? gândea Gerda, poate că râul ăsta mă duce la Key." Și se tot uita împrejur. Trecu pe lângă o livadă, unde erau numai cireși. Printre pomi, se ivii o căsuță mică ale cărei ferestruici aveau ochiurile de la geam vopsite în roșu, albastru, galben, iar acoperișul era de stuf. Pe prag stăteau țăntoși doi soldați de lemn, care aveau aerul că prezintă armele trecătorilor. Gerda închipuindu-și că aceia erau niște oameni vii, îi strigă să-i vină în ajutor. Bineînțeles, că ei nici nu s-au clintit din loc. Totuși, barca se apropia de țărm. Gerda strigă și mai tare. Atunci, ieși din casă o femeie bătrână, bătrână, care se sprijinea în cârjă; avea

pe cap o pălărie de paie împodobită cu cele mai frumoase flori.

— Sărmană fetiță, îi zise ea, dar cum de-ai ajuns tocmai aici, pe fluviul ăsta repede? Cum de-ai plecat așa, în largul lumii?

Bătrâna intră în apă, întinse cârjele și trase barca. A luat pe Gerda în brațe. Copila, când s-a văzut iarăși cu picioarele pe pământ, nu mai putea de bucurie. Simțea totuși un fel de frică lângă femeia aceea așa de bătrână.

"Ia spune-mi acum, a întrebat-o bătrâna, cine ești, și de unde vii?"

Gerda povesti cu de-amănuntul tot ce i se întâmplase. Bătrâna dădea din cap și tot zicea: "Hm! Hm!". Fetița, dacă a isprăvit de povestit, întrebă pe bătrână, dacă nu văzuse pe micul Key. Bătrâna răspunse că nu-l văzuse trecând prin fața casei sale, dar își închipuie că nu va întârzia să vină. Sfătui pe Gerda să nu mai facă atâta inimă rea, îndemnând-o să mănânce din toate felurile de cireșe și să privească la flori.

"Astea-s mai frumoase decât cele din cărțile cu poze, și unde mai pui, că eu am învățat-o pe fiecare dintre ele să spună o poveste frumoasă".

Luă pe fetița de mână și o duse în casă, închizând ușa în urmă. Ferestrele erau sus, departe de pământ, și cum am spus, aveau geamuri roșii, galbene și albastre, așa că lumina trecând prin ele colora în chip ciudat lucrurile toate din casă. Pe masă, erau niște cireșe de-o frumusețe rară, și Gerda a mâncat cât a putut, căci îi era îngăduit.

Și, în vreme ce fetița mânca cireșile, bătrâna îi netezea părul cu un pieptene de aur și i-l răsucea în bucle care îi împodobeau chipul ca o aureolă. Și ce chip drăguț avea fetița, rotund și roz ca un boboc de trandafir.

"De câtă vreme doream eu, zise bătrâna, să am pe lângă mine o fetiță așa cum ești tu. Ai să vezi, ce bine avem s-o ducem amândouă."

Și pe când bătrâna îi pieptăna părul, fetița uita tot mai mult pe Key. Vezi că bătrâna era o vrăjitoare, însă nu o vrăjitoare de cele rele; ea făcea vrăji numai așa, ca să-i mai treacă de urât. Gerda îi era foarte dragă, și ar fi dat mult s-o țină lângă dânsa.

S-a dus în grădină și a atins cu cârja toți trandafirii; și toți, chiar aceia care erau plini de viață, și încărcăți cu cele mai frumoase flori, au dispărut sub pământ. N-a mai rămas nici urmă. Se temea bătrâna, ca nu cumva, Gerda văzând rozele, să-și aducă aminte de cele din lădița de la mansardă, și atunci s-o apuce dorul de Key și să pornească în căutarea lui. După ce fermecă trandafirii, a dus pe fetiță în grădină. Ce minunată era grădina! Ce parfumuri amețitoare pluteau pe acolo. Străluceau acolo florile cele mai frumoase ale tuturor anotimpurilor. În adevăr, în nici o carte cu poze nu văzuse Gerda atâtea frumuseți. Sărea în sus de bucurie, alerga printre straturi și în vremea asta, soarele a asfințit. Bătrâna o duse în casă, și o culcă într-un pătuc cu perne de mătase roșie brodate cu violet. Gerda adormi și visă cele mai frumoase visuri. A doua zi de dimineață, s-a și dus la florile ei, în ploaia razelor de soare. În felul acesta, au trecut multe zile.

Gerda cunoștea acum toate florile din grădină. Erau cu miile. Uneori însă, își dădea

ea oarecum cu mintea, că un soi lipsea de-acolo. Dar, care anume? Nu-i venea în gând.

Într-o zi se uită ea lung la pălăria bătrânei, cea cu coroane de flori. Printre flori, cea mai frumoasă era o roză. Bătrâna scăpase din vedere s-o scoată de acolo. Nu te poți gândi chiar la toate, întotdeauna.

— Dar ce? se trezi Gerda strigând fără de veste. Aici în grădină să nu fie trandafiri? Ia, să caut.

Și începu să alerge prin toate colțurile grădinii. Dar nu găsi nimic. Se trânti jos și plânse cu amărăciune. Lacrimile ei însă căzură drept pe locul, unde era îngropat un trandafir. Când pământul s-a udat cu lacrimile fetei, copăcelul țâșni deodată, tot așa de împodobit, cum fusese atunci când l-a îngropat vrăjitoarea. Strângea la piept florile și le săruta pe rând, pe toate. Dar, vai! Și-a adus aminte de trandafirul ei de la mansardă, și-a adus aminte și de micul Key.

"Dumnezeule, câtă vreme am pierdut aici! a suspinat ea. Și eu plecasem să-l caut pe Key, pe tovarășul meu! Nu cumva, știți, unde-ar putea să fie, întrebă ea pe roze. Voi știți poate că Key a murit?"

— Nu, n-a murit, răspunseră rozele. Noi doar de sub pământ venim. Acolo, sunt toți

morții la un loc, și el nu se află printre dânșii.

— Vă mulțumesc, vă mulțumesc din suflet, zise Gerda. Alergă apoi la toate celelalte flori; se opri lângă fiecare, întrebând:

"Unde-i, unde-i Key?"

Florile răspundeau câte ceva. Vorbeau așa, ca prin vis, dar pe Key niciuna nu-l cunoștea.

Și, ce spunea crinul roșu?

— Auzi tu, cum sună tamburul? Bum, bum!

Atât. Două sunete: bum, bum!

Auzi tu cum se bocesc femeile, și cum poruncesc preoții? Îmbrăcată cu marea ei mantie roșie, văduva Indiei se află pe rug. Flăcările încep să se înalțe în jurul ei, și în jurul trupului soțului ei. Văduva nu simte nimic, ea se gândește numai la cel ai cărui ochi aveau străluciri mai puternice decât flăcările incendiului care îi va preface în cenușă. Oare flacăra sufletului să poată pieri asemeni cu flăcările incendiului?

— De unde vrei să știu eu? zise Gerda.

— Atât am avut de spus, zise crinul roșu. Ce-a povestit zoreaua:

— Pe coasta dealului, se află un vechi castel: iedera crește pletoasă și îmbracă zidurile, ajungând până sus, la balcon. Acolo, o tânără fată sta în picioare. Ea se apleacă peste cerdac și privește în lung cărarea îngustă. Ce frumoasă-i fata! Roza nu poate fi mai proaspătă, și nu se

leagănă mai plină de grație pe tulpina ei, nici floarea mărilor nu-i mai străvezie. Cum sună ca mătasea frunza ei, zicând:

— Nu vine? Nu mai vine?"

— Vorbești de Key? o întrebă mica Gerda.

— O, nu, astfel de nume n-am pomenit în povestea mea. Ce zice ghiocelul?

— Printre crengi, atârna scrânciobul de frânghie. Două fetițe se dădeau "huța". Rochițele lor sunt albe ca zăpada. De pălării, le atârna lungi cordele verzi. Fratele lor mai mare le dă în leagăn. El are o cupă într-o mână, în cealaltă o țevișoară, și face clăbuci de săpun; și în vreme ce leagănul saltă, clăbucii zboară în aer. Iată o bășică la capătul paiului, pe care o clatină vântul. Câinele cel mic negru aleargă, și se sprijină pe picioarele de dinapoi; tare-ar vrea să se urce și el în leagăn, dar leagănul nu se oprește, se mânia și latră. Copiii îl asmut, în timp ce clăbucii pier în aer.

— E drăguț, ce spui tu, zise Gerda către Ghiocel. Dar, de ce, tonul tău este așa de trist? Și, despre micul Key nu știi nimic?

Ghiocelul a tăcut.

Ce povestesc zambilele?

— Erau trei surori, toate îmbrăcate în voal: una în roz, alta în albastru, cealaltă în alb. Dansau în horă, la lumina lunii, pe malul lacului. Nu erau zâne, ci fiice de-ale oamenilor.

În aer pluteau miresme amețitoare. Fetele se făcură nevăzute în pădure. Ce s-a întâmplat? Ce nenorocire le-a lovit? Priviți barca alunecând pe lac: se află în ea trei sicrie, cu trupurile fetelor moarte. Pe înserate, trage clopotul pentru morți.

— Zambile triste, zise Gerda, prea întunecată e povestea voastră! Mă îndurerează. Ia spuneți, nu cumva, micul meu Key a murit ca și fetițele voastre? Rozele spun că nu, dar voi, voi ce știți?

— Cling, clang, răspunseră zambilele. Clopotul nu sună pentru micul Key. Nu-l cunoaștem. Noi zicem cântecul nostru, căci pe altul nu-l știm.

Gerda întrebă pe gura leului, care înflorește în iarbă:

— Străluciști acolo, ca un soare mic, îi zise ea; dar nu cumva știi, unde aș putea eu să-mi regăsesc tovarășul de jocuri?

Gura leului cântă un cântec, în care nu era nici pomeneală de Key:

— Într-o curte mică, zise ea, soarele primăverii scâlde în lumină pereții albi, și jos lângă pereți creștea floarea galbenă a primăverii, ca o fărâmă de aur. Bătrâna bunică ședea într-un fotoliu. Nepoata ei veni fuga și o sărută. Sărutul ei prețuia mai mult decât toate comorile din lume, fiindcă își pusese inima

toată în el. Atâta e povestea mea. Mai mult, nu știu.

— Sărmana bunică! suspină Gerda; mă caută, și pentru mine e amărâtă, așa cum sunt și eu pentru Key. Dar, în curând, mă voi întoarce, și-l voi aduce și pe dânsul. Ia, să las eu florile în pace! Niște egoiste, nu au decât grija lor!

Își ridică rochița în brâu, și alege în goană la capătul grădinii.

Poarta era încuiată. Dar ea trase, trase de zăvor din toate puterile, și îl făcu să sară. Poarta s-a deschis și ea s-a repezit, cum era, cu picioarele goale, și porni așa în neștire, să străbată lumea largă.

În drumul ei s-a oprit de trei ori ca să privească înapoi; nimeni n-o urmărea. Când s-a simțit sfârșită de oboseală, s-a așezat pe un bolovan; când își roti ochii împrejur, își dădu seama că toamna era pe sfârșite.

În grădina cea frumoasă, ea nu-și putuse da seama că vremea fugea. Acolo, în grădină, soarele era veșnic cald, și toate anotimpurile se amestecau.

— Ce mult am întârziat! zise ea.

Va să zică, și toamna e pe trecute! Ia, s-o pornesc mai departe, căci nu e vreme de odihnă!

Când se ridică însă, picioarele îi erau înțepenite de oboseală. Și vremea se cam

zburlea. În jurul ei, nimic atrăgător. Cerul era închis și rece. Prin sălcii mai spânzurau câteva frunze pălite care erau gata să cadă.

Prin pomi, nici o fructă; afară de câteva prune, care erau înțepenite, și nu se mai copseseră. Când mușcai din ele, îți făceau gura pungă. Și ce tristă părea lumea întreagă! Totul era întunecat, posomorât!...

PRINȚUL ȘI PRINȚESA

De la o vreme, Gerda iarăși a trebuit să se odihnească, fiindcă n-o ajutau puterile să meargă mai departe. Și, în vreme ce ea se odihnea, o cioară cum stătea pe-o creangă, se uita la fetiță, minunându-se. Dădu din cap de la dreapta la stânga, apoi de la stânga la dreapta, și prinse a cârâi: "Crah, crah!... Kâr, kâr!..." Cam așa se spune "bună ziua" pe limba lor, dar cioara avea un glas neplăcut. Așa cum era glasul ei însă, se înduioșă de fetiță, și începu s-o ispitească, prin tot felul de întrebări, căci vroia să știe încotro se ducea fetița, așa singură prin lumea largă.

Gerda nu înțelese din spusele ciorii decât cuvântul "singurică", dar avea destulă experiență, ca să-și dea seama cât cuprindea în el acest cuvânt. Îi povesti și ciorii toate întâmplările ei, și la urmă, o întrebă: nu cumva văzuse pe micul Key? Pasărea scuturând din cap, îi răspunse:

— De, s-ar cam putea întâmpla...

— Cum! Tu crezi că poate l-ai văzut? strigă Gerda în culmea fericirii. Și cum cioara venise aproape de ea, Gerda o luă, o strânse la piept cu

dragoste și o sărută așa de tare, încât era s-o înăbușe.

— Mai domol, fii mai liniștită, îi zise cioara. Cred, adică îmi închipui, că s-ar putea ști ceva. Da, da, se poate foarte bine, să fie însuși Key. Mai mult, nu pot spune. Să știi de la mine însă, că el te-a uitat, fiindcă acum, nu se mai gândește decât la prințesa lui.

— Cum? O prințesă? întrebă Gerda; el stă acum la o prințesă?

— Ei, da, uite, cum... Dar, vezi că tare mi-e greu să vorbesc în limba ta; nu cumva știi tu să croncănești ca noi, ciorile?

— Nu, eu nu știu. Bunica știa, și rău a făcut că nu m-a învățat și pe mine.

— Să încerc, cum voi putea, zise cioara. Să mă ierți, dacă mai ales, voi face greșeli de gramatică.

Și începu să croncănească următoarele:

— Aici, în ținutul nostru stăpânește o prințesă frumoasă ca un înger. A citit toate gazetele care se scriu pe lume, dar a avut înțelepciunea să uite tot ce-a citit. Acum, în urmă, s-a suit pe tron, dar, între noi fie vorba, a sta pe un tron, se pare că nu e cea mai mare fericire. Ca să-i mai treacă de urât, a început să cânte un cântec:

De ce oare eu nu m-aș mărita?

"Ei, da, își zise prințesa, de ce adică să nu mă

mărit și eu?" Dar vorba-i, că pentru dânsa trebuia un bărbat care să știe să aducă vorba cum trebuie, să dea răspunsuri. Nu-i plăceau ei domnii din aceia cu ifose, țepeni și plicticoși. Sunând, își chemă toate doamnele de onoare, și le împărtăși gândul cel nou al ei. "Foarte bine, te-ai gândit, îi spuseră ele toate; asta ne întrebam și noi zilnic: de ce nu se mărită prințesa?"

Să știi însă, că tot ce spun eu, e foarte adevărat, zise cioara. Eu aflu orice de la logodnicul meu, care se plimbă prin palat ca la el acasă.

Logodnicul acela era un cioroi, un cioroi din cei îmblânziți, căci ciorile nu se căsătoresc decât tot cu ciori.

Așa fiind, toate gazetele din țară au ieșit într-o bună dimineată, încadrate cu ghirlande de inimi. Împletite între ele, cuprinzând și blazonul prințesei, și dând de veste ca toți tinerii bine legați și frumoși la chip să se înfățișeze la palat, spre a fi văzuți de prințesă.

Da, da, zise cioara, să mă crezi pe cuvânt, că așa s-au petrecut lucrurile. Nu scornesc nimic.

Tinerii alergară cu sutele. Dar erau trimiși la plimbare, unul după altul. Câtă vreme erau afară din palat, pe stradă, nu le mai tăcea gura. Cum treceau însă în sală, prin mijlocul celor din gardă, care erau înzorzonați cu șnururi de

argint, își pierdeau cu totul cumpătul. Și când lacheii cu galoane de aur îi conduceau prin scara cea mare în saloanele spațioase iluminate cu nenumărate candelabre, bieții băieți simțeau că li se întunecă mintea. Ajunși în fața tronului, în care stătea cu măreție prințesa, nu mai puteau să spună nimic, și bolboroseau fără voia lor ultimul cuvânt spus de prinșesă.

Nu erau deloc pe placul prințesei.

S-ar fi crezut că bieții tineri erau stăpâniți de-un farmec care făcea să li se încurce limba. Îndată însă ce ieșeau din palat și ajungeau în stradă, își regăseau ușurința la vorbă, și nici nu mai tăceau.

Așa s-a petrecut și în întâia, și a doua zi. Cu cât mai mulți erau dați afară, tot mai mulți se întorceau. Păreau că ies din pământ, așa de mulți erau. Era un șirag neîntrerupt de la poarta orașului și până la palat. I-am văzut eu, cu ochii mei.

De la o vreme, celor care așteptau în stradă, li se făcea foame și sete. Cei mai cu cap, își aduseseră cu dâșii merinde, însă nici că ar fi împărțit cu vecinii, măcar o bucătică, fiindcă ei în inimile lor, ar fi dorit ca acestora să li se usuce limba, să nu mai poată zice nimic.

— Dar Key, micul Key?... întreabă Gerda. Era și el în mulțime? S-a înfățișat prințesei?

— Așteaptă o leacă, ai răbdare, îi zise cioara.

Prea vrei să le afli degrabă, pe toate. Acuși, ajung și la dânsul. A treia zi, numai, iată și un băiețel, care venise pe jos. Ceilalți veniseră care călări, care cu trăsurile, vrând să arate că erau boieri mari. Să-l fi văzut, colo, țănoș, cum s-a dus glonț în palat. Îi sticleau ochii în cap, ca și ție. Și avea un păr frumos lung. Dar altminteri era destul de sărăcuț îmbrăcat.

— Oh! Key era, de bună seamă el, el era, strigă Gerda. L-am găsit! E al meu de acum!...

— Avea de spinare o lădiță...

— Nu, era săniuța cu care pornise el din piața cea mare.

— Se poate, să fie și așa, zise cioara, căci eu, la drept vorbind, de-aproape nu l-am văzut.

Mi-a povestit logodnicul meu însă, care n-ar fi în stare să spună un cuvânt neadevărat, că băiețelul, odată ajuns la ușa castelului, nu s-a zăpăcit deloc și nu l-au uluit nici soldații gărzii, nici lacheii cu galoane de aur. Când au vrut să-l oprească jos, la scară, a răspuns: "Foarte mulțumesc, n-am să fac eu coadă".

Și fără să mai aștepte răspuns, porni pe scări și pătrunse în saloanele iluminate cu sute de candelabre. Nimic nu i-a luat ochii. Văzu acolo, cum miniștrii abia pășeau cu pantofi moi în picioare, ca să nu facă zgomot, și tămâiau tronul cu cădelnițe de aur. Încălțăminteaa băiatului, în schimb tropăia și făcea un zgomot

de te asurzea. Toți se uitau furioși la dânsul. Dar el habar n-avea.

— El este, Key al meu, altul nu poate să fie, zise Gerda. Cu două zile înainte de plecare, îi cumpărase bocanci noi. Și chiar când a pornit de-acasă, atunci, îi auzeam cum scârțâie.

— Ce-i drept, bocancii aceia scârțâiau de-ți spărgeau urechile. Dar el nici nu lua seama, și se ducea țintă la prințesă, care ședea pe-un mărgăritar mare cât perna. Împrejurul ei stăteau doamnele de onoare, fiecare cu guvernanta sa. Mai departe, veneau apoi servitorii și băieții de serviciu. Băieții dacă-i vorba, erau cei mai impunători, și cei mai isteți. Tânărul însă, nici nu se uită la ei.

— Și cu toate acestea, trebuie să fi fost destul de greu, să treci așa, prin toată lumea aceea! zise Gerda. Dar spune, Key s-a însurat cu prințesa?

— Doamne, dacă n-aș fi fost cioară, și eu l-aș fi luat de bărbat. A fost plin de duh, așa cum sunt și eu, când vorbesc limba ciorilor. Logodnicul meu mi-a povestit tot. Băiețelul, cică, era vesel, grațios și numai inimă. Și era cu atât mai la largul lui, cu cât el nici n-avea de gând să se însoare cu prințesa, ci numai vroia să se încredințeze dacă ea avea în adevăr, atâta spirit, cum se spunea. O găsi încântătoare, iar dânsa îl găsi pe placul ei.

— Nu mai rămâne nici o îndoială, că era el. Cine mai știa atât de multe lucruri ca dânsul? Făcea și socoteli din cap cu fracții.

— Du-mă și pe mine acolo!

— Prea repede o iei, zise cioara. Acea ce îmi ceri tu, nu-i lucru ușor. Dar, să încerc, să vorbesc cu logodnicul meu, poate să găsească el un chip de-a te introduce acolo. Ți-o mai spun încă o dată însă, că niciodată, o fetiță cu picioarele goale, ca tine, n-a pătruns în palatele acelea frumoase.

— N-are a face, zise Gerda. Când va auzi Key că eu sunt acolo, va alerga într-un suflet să mă introducă.

— Atunci hai, cu mine-acum, zise cioara, castelul nu-i departe; tu ai să mă aștepți pe dinafară de poartă.

Și cioara, arătând fetei pe unde să meargă, a zburat într-acolo. Nu s-a întors decât seara, târziu:

"Cârr! cârr!... zise ea, multe complimente de la logodnicul meu, care s-a gândit că poate ți-e foame, și uite, a luat din cămară o bucățică de pâine, și ți-a trimis-o. Cât despre intrat la palat, nici să-ți treacă prin minte: ești cu picioarele goale. Soldații cu fireturi de argint, și lacheii îmbrăcați cu brocarturi, nu te-ar lăsa nici morți. E peste putință. Nu plânge însă, căci până la urmă, te fac eu să intri.

Logodnicul meu se dă în vânt ca să-mi fie pe plac, și el știe o scară ascunsă care duce la odaia de nuntă, și mai știe și în ce loc se află cheia.

Și cioara arată copilei pe unde să meargă, prin parc, pe drumul din mijloc.

După cum frunzele copacilor cădeau una după alta, tot astfel, și în fața palatului, luminile se stinseră una după alta.

Când s-a întunecat de-a binelea, au ajuns la o ușă joasă, puțin crăpată.

Cum mai bătea inima fetei de frică, de dor și de nerăbdare!

Pășea în umbră cu sfială. Cine-ar fi văzut-o, și-ar fi închipuit că are cine știe ce gând de-a face vreo faptă rea, când se știe cât dorea ea să vadă dacă micul Key era acolo. Nici o îndoială, nu avea; semnele pe care i le dăduse cioara, nu puteau să se potrivească altuia: ochii vii și deștepți, părul frumos și lung; limba dezlegată: Key întreg. Parcă-l vedea în carne și oase în fața ei.

I se părea că se uită la dânsa, și-i zâmbeste, ca în vremea când ședea alături sub trandafirii din mansardă.

"Cât de bine are să-i pară când m-o vedea, își zise fetița. Cu câtă nerăbdare o să mă întrebe, cum am călătorit, câtă cale am bătut, și câte am îndurat pentru el. Dar când va afla ce jale a fost acasă, când s-a văzut că nu se mai întoarce!"

Suiră scările. Sus de tot lumina o lampă mică. Corbul cel îmblânzit umbla de colo, colo, ca la el acasă, întorcând capul când într-o parte, când în alta. Gerda i-a dat bună ziua și i-a făcut o reverență frumoasă, așa cum știa ea de la bunica ei.

— Logodnica mea cioara, mi-a vorbit mult bine despre dumneata, mică domnișoară. M-a mișcat povestirea nenorocirilor pe care le-ai îndurat, și am făgăduit să-ți vin în ajutor. Acum, ține de lampă, și eu să-ți arăt drumul. Să nu-ți fie teamă, căci nu ne întâlnim cu nimeni.

— Mi se pare, că vine cineva în urma noastră, zise Gerda.

În adevăr, se părea că se desenează pe pereți umbre de cai cu coame în vânt, cu picioarele subțiri, o întreagă ceată de vânători, cavaleri și doamne pe cai în galop.

— Sunt numai umbre, zise corbul. Vin numai așa, să cerceteze gândurile Altețelor, ca să le mâne la vânătoarea nebună a visurilor. Cu atât mai bine, prințul și prințesa dorm adânc, se vor trezi mai greu, și astfel, vei avea timp destul să te uiți bine la dânșii. Cred că nu-i nevoie să-ți mai spun, că dacă vei ajunge la onoruri și demnități, o să-ți aduci aminte și de noi.

— Se înțelege de la sine, zise cioara din pădure.

Numai din aceste cuvinte se putea vedea, cât

era de necioplită, și cum nu știa să se poarte pe la curți. Au intrat întâi într-o sală cu pereții îmbrăcați în mătase roză brodată cu flori. Visurile au trecut pe lângă ei, s-au întors în galop, dar așa de repede, încât Gerda nici n-a avut vreme să vadă gândurile prințului și prințesei, aduse de ele.

Intrară apoi într-o a doua sală, apoi într-o a treia, una mai frumoasă decât alta. Luxul de-acolo te zăpăcea. Gerda însă de abia dacă își arunca ochii, și nu se gândea decât la Key.

Iată-i, în sfârșit, și în camera de culcare. Sus, bagdadia era ca o coroană de frunze de palmier. În mijloc, pe-o tulpină de aur se sprijineau două paturi în formă de crini: crinul alb, în care dormea prințesa, și crinul roșu, în care dormea prințul. Gerda se apropie, fiind încredințată că găsește pe prietenul său. Ridică o petală roșie, putând astfel să vadă ceafa celui care dormea cu fața ascunsă între palme. I s-a părut că recunoaște ceafa aceea oacheșă și strigă pe Key, pe nume, ținând lampa înaintea, așa ca el s-o poată bine vedea, când se va fi trezit.

Umbrele visului sosiră iarăși în galop, și treziră pe prinț.

Dar, vai, nu era micul Key!

Numai ceafa era a lui Key. Prințul însă era un băiat foarte frumos. S-a trezit și prințesa, și de după frunzele de crin alb, întreba, cine e acolo.

Mica Gerda începu a plânge, și rămase câțva timp fără să poată rosti o vorbă. Mai pe urmă își regăsi graiul, și își spuse întreaga poveste, fără să uite a spune și despre ciori, cât de bune fuseseră cu dânsa.

Prințul și prințesa au rămas adânc înduioșați. Au avut și pentru ciori cuvinte de laudă, totuși le-a spus că altă dată să nu mai facă așa. Le-a făgăduit și o răsplată.

— Ce-ați alege voi mai degrabă, le întrebă pe ciori. Să vă dăm un turn, care să fie numai al vostru și unde să locuiți voi toată viața, ori poate ați vrea să vă ridicăm la cinstea de ciori de odaie, așa ca să aveți dreptul la toate firimiturile, și la tot ce rămâne de la masă?

Ciorile se înclină în semn de recunoștință, și cerură să fie primite la palat:

— Neamul nostru al ciorilor are viață lungă, și bătrânețea durează vreme îndelungată, așa că mai bine am vrea să ne știm la adăpost pentru zile grele.

Prințul s-a sculat din pat și a lăsat pe Gerda să se odihnească în locul lui. Gerda își împreună mâinile, și cu ochii la cer, suspină:

— Dumnezeu, câtă bunătate au avut pentru mine și animalele și oamenii! Închise apoi ochii și adormi. Visurile năvăliră acum la dânsa; unele semănau cu îngerii, altele cu Dumnezeu, și împingeau de-o săniuță în care

se afla Key. El se uita la visuri surâzând.

Când însă Gerda a deschis ochii, nimic nu mai era.

A doua zi au îmbrăcat-o de la cap până la picioare, numai în mătase și catifea. Prințesa a sfătuit-o să rămână cu dânsa, și să-și ducă viața tot într-o sărbătoare. Gerda însă de-abia aștepta să plece. Ceru numai o trăsurică și un căluț, o pereche de ghetе, ca să pornească iarăși prin lume în căutarea lui Key.

I-au dat ghetе, ba încă și un manșon. Și-a luat rămas bun, și în curte o aștepta o trăsurică nouă, toată numai de aur, cu blazoanele

prințului și prințesei. Pernele erau pline cu biscuiți: lăduca era încărcată cu fructe și turtă dulce. Vizitiul, copilul de casă și călăuza, erau îmbrăcați cu straie brodate numai cu fir, iar pe cap aveau câte-o coroană de aur.

Prințul și prințesa ajutară Gerdei să urce în trăsură și îi urară toate noroacele. Cioara de pădure, care și făcuse nunta cu corbul, a ținut să însoțească pe fetiță, așezându-se la spatele ei. Corbul rămase acasă, nesimțindu-se destul de bine, fiindcă de când avea dreptul la toate resturile de la masă, era tot mereu cu stomacul stricat. A venit însă la fereastra trăsurii și fâlfâi din aripi, când aceasta plecă.

— Mergi cu bine, mergi cu bine! dragă fetiță, îi spuseră prințul și prințesa. Și mica Gerda plângea, și cioara plângea.

După vreo trei poște de drum, cioara de pădure își luă rămas bun. Ca orice ființă de la țară, ea se legase cu tot sufletul de fetiță, și-i venea foarte greu acum să se despartă. A zburat pe-un vârf de copac, și a privit în urma trăsurii care dispărea strălucind ca soarele, până când nu s-a mai văzut deloc.

FETIȚA BANDIȚILOR

Ajunseră într-o pădure întunecoasă, unde numai strălucirea trăsuricii de aur împrăstia lumină. Această strălucire însă ademeni o ceată de bandiți, care se năpustiră ca muștele le lumânare:

— Aur, aur curat!... strigau ei, și săriră pe cai, omorârea vizitiul, copilul, călăuza, iar pe Gerda au luat-o pe sus din trăsurică.

— Parcă de când e ea, n-a mâncat decât miez de nucă! spunea bătrâna, mama căpeteniei de bandiți. Era urâtă baba, cu mustăți și cu niște sprâncene grise care îi cădeau peste ochi. Dar încă s-o mai auzit zicând:

— Carnea fetei ăștia trebuie să fie fragedă și dulce ca a mielului îngrășat... ce mai ospăț o să-i tragem!

Și când vorbea, arăta și un cuțit ascuțit ca briciul, care strălucea de-ți dădea fiori.

— Ai! ai! ai!... gemu dintr-o dată hârca bătrână. Ce se întâmplase? Nepoata ei, care i se urcase în cârcă, o fetiță sălbatică și crudă, mușcase de urechi pe bunica ei.

— Ticăloasă mică! zise bunica, și din nou se pregătea să taie gâtul Gerdei.

— Las-o, să nu mi-o omori! Vreau să se joace cu mine, zise mica bandită.

— Am să-i iau manșonul și rochița cea frumoasă, și am s-o culc în pat cu mine. Apoi, iar mușcă pe bunica ei, care sări în sus de durere. Și bandiții se stricau de râs, văzând săriturile bătrânei vrăjitoare.

— Vreau să mă sui în trăsurică, zise fetița bandiților, și au trebuit să-i facă pe gust, fiindcă era din cale afară de răzgâiată, și încăpățânată cu draci.

Au așezat și pe Gerda lângă dânsa, și porniră la plimbare prin adâncimile pădurii. Mica bandită nu era mai mare de zile decât Gerda,

însă era mai voinică și mai îndesată. Pelița feței îi era închisă, și ochii negri ca și cărbunii îi jucau în cap.

Așa, tam-nisam, se repezi și luă pe Gerda în brațe. "Fii pe pace, îi zise ea. Câtă vreme vom trăi bine amândouă, ei n-au să te taie. Tu trebuie să fii fată de prinț, nu-i așa?"

— Nu, răspunse Gerda, povestind apoi cum era ea acum pornită în căutarea lui Key. Fata bandiților căscă niște ochi mari întunecați, și ascultă cu cea mai încordată luare-aminte povestea ce i se spunea. Scutură din cap, și apăsându-și vorbele, zise iar:

— Nu, nu, n-au să te omoare, chiar dacă o fi să mă supăr pe tine, ci dimpotrivă, tu ai să mă omori pe mine, atunci. Apoi șterse lacrimile de la ochii Gerdei, și își vârî mâinile în manșonul care era așa de cald.

Și trăsurica mergea înainte. Într-un târziu, s-a oprit. Ajunseseră în curtea unui castel vechi, pe jumătate dărâmat, și care acum, era cuib de bandiți. La intrarea lor, stoluri de corbi își luară zborul pe sus, croncănind prelung. Niște câini mari se repeziră cu sălbăticie. Fiecare dintre ei ar fi putut să mănânce un om. Nu lătrau, fiindcă le era oprit.

Într-o sală mare, răvășită și murdară, ardea jos pe lespezi un foc. Fumul se ridica în tavan, și ieșea pe unde-și găsea loc. Pe foc, clocotea o

căldare mare cu zeamă de carne. Într-o frigare, se frigeau șoldani de câmp și iepuri de casă.

Amândouă fetițele au mâncat și au băut.

— Diseară ai să dormi cu mine și cu animalele mele, zise mica bandită. S-au dus apoi într-un colț al odăii, unde erau paie și velințe.

Deasupra culcușului, pe niște prepeleaguri, dormeau peste o sută de porumbei. Unii din ei își scoaseră căpșorul de sub umerii aripilor, când se apropiară fetițele.

— Toți porumbeii sunt ai mei, zise mica bandită, apucând pe unul de picioare, scuturându-l și făcându-l să bată din aripi. Na, sărută-l, zise ea, aruncându-l în față Gerdei, și murind de râs. Porumbeii ăștia sunt domestici, dar uite, am și de alții, pe care trebuie să-i țin închiși, căci altfel ar zbura și s-ar tot duce... Uite, și pe favoritul meu, pe dragul meu Béh! și zicând așa, trase dintr-un colț, unde era legat, pe un ren tânăr, cu zgarda de alamă împrejurul gâtului.

— Și pe ăsta trebuie să-l țin legat bine, căci altfel ar lua câmpii. În toate serile mă joc cu el, și-l gâdil la gât cu un tăiș de cuțit. Nu-i place însă deloc această mângâiere.

Și mica sălbatică luă într-adevăr un cuțit lung dintr-o crăpătură a zidului, și îl plimbă pe gâtul renului. Bietul animal înnebunit de

spaimă, smucea de funie, freca din copite, și se zbătea în toate felurile, spre marea bucurie a micii bandite. După ce-a ostenit răsând, a tras pe Gerda lângă ea și s-au culcat.

— Tu ai de gând să dormi cu cuțitul lângă tine, o întrebă Gerda, uitându-se cu groază la tăișul cel ascuțit.

— Da, răspunse bandita, dorm întotdeauna cu cuțitul alături. Nu știi ce ți se poate întâmpla. Dar, mai spune-mi odată povestea ta cu micul Key, și cu toate câte ți s-au întâmplat decând răătăcești pe lume, în căutarea lui. Gerda începu din nou povestea.

Turturelele începură să gângurească în colivii, ceilalți porumbei dormeau adânc. Mica bandită adormi și ea în sfârșit, ținând un braț pe după gâtul Gerdei și strângând în mână cealaltă cuțitul. Nu trecu mult și prinse a horeăi. Gerda însă nu putea să închidă ochii; se vedea mereu între viață și moarte. Bandiții ședeau roată împrejurul focului, bând și cântând. Hârca de babă dansa, sărea și chiuia... Ce grozăvenie pentru Gerda!

Turturelele începură iar să se drăgălească: "Gluu... gluu... Noi am văzut pe micul Kay. O găină albă era înhămată la sania lui, iar el ședea în sania Crăiesei zăpezilor. Au trecut chiar prin pădurea, unde aveam noi cuibul nostru, când eram mici de tot. Crăiasa zăpezilor a suflat

înspre noi, și așa de înghețată a fost răsuflarea ei, că toate turturelele au pierit, afară de noi două. Glu-u; glu-u!"

— Ce spuneți voi acolo, turturelelor? strigă Gerda. Și încotro a apucat Crăiasa zăpezilor? Știți ceva mai lămurit?

— Încotro să se ducă, decât în țara ei, în Laponia. Acolo numai sunt veșnice zăpada și gheața. Să-ți spună renul care-i colo, legat.

— Oh! da! răspunse renul. Acolo este zăpadă, acolo e gheață, acolo e fericirea. Dulce-i traiul în Laponia. Cum mai zburdam pe întinderile de zăpadă! Acolo, își are castelul de vară Crăiasa zăpezilor, căci adevărata ei fortăreață, palatul ei adevărat este chiar lângă polul nord, în insula care se numește Spitzberg.

— Oh! Key, sărmanul meu Key, unde ți-a fost dat să ajungi, suspină Gerda.

— Ia mai astâmpără-te, îi zise prin somn mica bandită, ori acuș îți vâr cuțitul în tine.

Gerda n-a mai crâcnit un cuvânt. A doua zi dimineața însă, a povestit micii bandite tot ce-i spusese turturelele. Mica sălbatică își luă un aer serios și clătinând din cap, zise: Ei bine, totuna-mi face, totuna-mi face.. Ei, tu, știi cumva unde se află Laponia? întrebă ea pe ren.

— Dar care altul decât mine ar putea să știe, răspunse renul, ai cărui ochi se aprinseseră de dorul patriei. Acolo, m-am născut, acolo, am

fost crescut, acolo, am alergat atâta vreme în lungul și în curmezișul câmpiilor de zăpadă.

— Ia, ascultă, zise fiica bandiților către Gerda. Cum vezi, toți bandiții au plecat. A rămas numai bunica, care nu se urnește de-aici. Către amiază însă, ea are obiceiul să-i tragă vreo câteva înghițituri din sticla cea mare de colo, și pe urmă se culcă, și astăzi, am să-ți dau eu ție un sfat.

Apoi bandita cea mică sări din culcuș, alergă la bunica ei, și începu s-o tragă de mustăți.

— Bună dimineața, capră bătrână, zise ea, bună dimineața! Baba îi dădu un pumn și o nimeri drept în nas care i s-a învinețit. Asta însă era numai în șagă.

Ceva mai târziu, baba, în adevăr, a băut cât a putut din sticla cea mare, apoi a adormit butuc. Bandita cea mică s-a dus la ren și l-a dezlegat:

— Mi-ar fi drag să te mai țin, îi zise ea, să te mai gâdil pe gât cu tăișul cuțitului, căci îmi plac strâmbăturile caraghioase pe care le faci atunci. Ei, dar mă lipsesc de tine. Te dezleg, și îți dau drumul să te întorci în Laponia. Să-ți iuțești picioarele și să duci pe fetița asta drept la castelul Crăiesei zăpezilor, acolo, unde se află prietenul ei Key, știi, cel despre care povestea aseară. Am băgat seamă că ascultai cu toată luarea aminte.

Renul sări în sus de bucurie. Mica bandită îi

așeză pe Gerda în spate, punând sub ea o pernă, și o legă bine, din toate părțile, așa, ca să nu cadă, și îi spuse:

— Uite, îți dau înapoi ghetuțele tale căptușite cu blană, pentru că vremea a început să se răcorească; manșonul însă îl opresc pentru mine, că prea mi-e drag. Dar ca să nu-ți înghețe nici ție mâinile, îți dau mânușile îmblănite pe dedesubt, ale bunicii. Îți ajung până la coate. Hai, pune-le. Acum, labelle tale sunt tot așa de uricioase, ca și ale caprei cele bătrâne!

Gerda plângea de bucurie.

— Nu mai face strâmbături, căci mie nu-mi plac; fii veselă și mulțumită. Îți mai dau încă două pâini și jambon. Are să-ți țină de foame.

Și mica bandită legă merindele la spatele renului. Chemă înăuntru pe toți câinii, îi închise ca să nu se ia după fugari, apoi dezlegând pe ren, îi hotărî:

— Aleargă cât poți, și ia seama de fetiță.

Gerda îi întinse mâna cu mânușa cea mare, și își luă rămas bun.

— Renul porni ca săgeata, sărind pe deasupra stâncilor și șanțurilor. Străbătu pădurea, stepele, mlaștinele, apoi iarăși se cufundă în păduri adânci. Lupii urlau, corbii croncăneau. Și, numai, deodată, se ivi o lumină mare, ca și cum cerul s-ar fi aprins:

— Ah! Iată scumpele mele auri boreale! strigă renul, ce frumoase sunt! Și cum strălucesc!

Apoi întinzând pasul, alergă și mai mult, zi și noapte. Pâinea și jambonul au fost mâncate, și când se isprăvise cu totul merindea, ei erau ajunși în Laponia.

LAPONIA ȘI FINLANDA

Renul se opri din mers lângă un bordei, sărac și așa de scund, că trebuia să te apleci mult, ca să poți intra. Înăuntru se afla o femeie laponă, care frigea pește. O lampă mică lumina slab.

Renul se apucă de spusе toată povestea Gerdei, după ce, bineînțeles o isprăvi pe-a lui proprie, care i se părea cu mult mai interesantă. Gerda era așa de amorțită de frig, încât nici nu mai putea vorbi.

— Vai de capul vostru, zise Laponă, trebuie să știți că tot n-ați ajuns la capătul trudei voastre. Mai aveți o bună bucată de drum, cel puțin o sută de poște, drept prin mijloc, prin Finnamarken.

Acolo sălășluiește Crăiasa zăpezilor, acolo aprinde ea în fiecare seară, focuri la fel cu cele din Bengal. Am să scriu vreo câteva cuvinte pe o piele de morun uscat (căci hârtie nu se pomeneste pe-aici) să vă recomand finlandezei de-acolo. Ea are să vă îndrepte mai bine decât mine.

În vremea aceasta, Gerda se mai dezmoțise. Laponia i-a dat de mâncat și de băut, apoi i-a

încredințat cele scrise pe-o piele de morun.

Renul o luă iarăși la picior, cu Gerda în spinarea lui. Cerul strălucea colorat în galben și roșu. Aurora boreală făcea să se vadă drumul. În sfârșit, ajunseră la Finnamarken, și bătură la hornul finlandezei, fiindcă bordeiul era făcut în pământ.

Ea îi primi cu dragă inimă, însă era prea cald în casă acolo, și finlandeza era mai mult goală decât îmbrăcată. Era pitică și foarte murdară, dar de altfel, cea mai bună femeie. Desfăcu numaidecât hainele Gerdei, îi scoase mânușile

și ghetuțele, căci altfel, fetița s-ar fi înăbușit de căldură.

Femeia avu grijă să pună și în capul renului o bucată de gheață ca să nu fie lovit de apoplexie. După aceea, citi, o dată, de două ori, de trei ori ceea ce-i scrisese Lapona pe pielea de morun. N-a aruncat scrisoarea însă, ci a pus-o frumos în oală la foc, căci în țara ei săracă, ea învățase a face economie din toate.

Renul povesti mai întâi întâmplările lui, apoi pe ale Gerdei. Finlandeza ascultă, clipea din ochii ei deștepți, dar nu zicea nimic.

— Eu știu bine, că tu ești foarte isteată femeie, îi zise renul. Tu cunoști multe taine, și știi, numai cu un capăt de ață, să legi toate vânturile din lume. Dacă deznozi atunci întâiul nod, ai vânt bun; cu al doilea, corabia despică valurile cu repeziciune; dar dacă se dezleagă al treilea și al patrulea nod, atunci se dezlănțuie furtuni care aștern pădurile la pământ. Mai știi să faci și o băutură care să-ți dea puterea pe care o au doisprezece oameni la un loc. Nu poți tu să pui la cale o băutură și pentru fetița asta, ca să poată lupta cu Crăiasa zăpezilor?

— Puterea a doisprezece oameni! zise finlandeza. Da, ar putea s-o ajute.

Scoase apoi de sub pat o piele mare făcută sul, o desfăcu, și prinse a citi literele stranii care

se găseau acolo scrise. Dar, cu-atâta greutate le descifra, încât îi curgeau sudorile. La urmă, era cât p-aci să se lase de citit, atât era de obosită.

Dar bietul ren s-a rugat mult de dânsa, ca nu cumva să părăsească pe mica Gerda, ci să-i dea tot sprijinul ei. Apoi și Gerda o privea cu ochi rugători și plini de lacrimi. Finlandeza clipi din ochi, și urmă înainte cu citirea. După aceea, trase pe ren deoparte, într-un colț al bordeiului, și după ce i-a pus din nou gheață la cap, îi șopti la ureche: în hărțaloaga asta am citit că Key se află în adevăr, lângă Crăiasa zăpezilor. Acolo, el se simte foarte bine, și găsește că toate sunt pe placul lui. După a lui părere, nici nu este alt loc mai frumos pe lume.

Dar i se pare lui așa, numai fiindcă în ochi și la inimă are sfărâmături dintr-o oglindă fermecată care i-au strâmbat și ideile și simțurile. Bucățelele acelea de oglindă trebuiesc scoase, altfel, el nu se mai face om ca toți oamenii, și nici nu mai scapă din mrejele Crăiesei zăpezilor.

— Și nu-i poți da tu Gerdei o băutură care s-o facă să poată rupe farmecele?

— Mai multă putere decât are ea însăși, nu-i poate da nimeni. Tu nu bagi seamă, că și animalele, și oamenii îi cad la picioare, și o slujesc și că a putut ea, să plece cu picioarele

goale din orașul unde s-a născut și să străbată așa o jumătate din lumea întreagă!

Puterea este în inima ei, fiindcă e o copilă nevinovată și plină de bunătate.

Dacă n-o putea ea singură să ajungă la Crăiasa zăpezilor și să scoată cele două bucățele de oglindă care i-au pricinuit tot răul, apoi nici eu nu-i pot fi de nici un folos. Tu, renule, trebuie s-o duci până la poarta grădinii de-acolo, și s-o lași drept lângă tufanul cu fructe roșii din mijlocul zăpezii. Și acum, pornește-o degrabă, și vezi de nu te opri în drum, ca să stai la taifas cu renii pe care îi vei întâlni.

Finlandeza așeză pe Gerda sus, deasupra renului, care o șterse ca săgeata.

— Stai, zise Gerda. Mi-am uitat mănușile și ghetuțele. Renul însă nu s-a mai oprit, ci merse întruna până la tufanul cu fructe roșii.

Acolo, o lăsă pe Gerda. După ce o sărută, plânse șiroaie de lacrimi, își luă rămas bun de la fetiță, și porni înapoi iute ca vântul.

Și, iată-o acum singură pe biata Gerda, fără ghetuțe și fără mănuși în mijlocul țării Finnmarken, care e numai gheață. A plecat înainte să facă de capul ei drumul. Fu întâmpinată de-un regiment de fulgi de zăpadă, care nu cădeau de sus, fiindcă cerul era

iluminat de aurora boreală. Veneau în linie dreaptă pe deasupra pământului, și cu cât se apropiau, cu atât erau mai mari.

Își aminti de alți fulgi, pe care îi cercetase altădată cu lupa, și aceia erau mari și întocmiți cu multă simetrie. Aceștia erau și mai mari, și păreau că au viață în ei. Erau avangardele armatelor Crăiesei zăpezilor.

Unii semănau cu niște porci mistreți; alții aduceau cu un nod de șerpi încolăciți, scoțând capetele prin toate părțile; cei mai mulți parcă erau niște urși grași, cu părul zburlit. Toți însă erau de-o albeață orbitoare.

Atunci, Gerda începu să zică: "Tatăl nostru". În vremea cât se închina își vedea răsuflarea înghețând, așa de frig era. Încetul cu încetul însă, din răsuflarea ei, prinseră a lua ființă niște îngerași mici, care îndată ce cădeau pe pământ, creșteau văzând cu ochii. Toți aveau cască pe cap; erau înarmați cu lănci și scuturi. Când a isprăvit fetița de spus "Tatăl nostru", s-a pomenit cu un regiment întreg de îngeri.

Îngerii se luară la luptă cu fulgii de zăpadă. Îi tăiară cu lăncile, și îi striviră în mii de bucăți.

Mica Gerda își luă tot curajul în dinți și merse înainte. Îngerii o mângâiau pe mâini și pe picioare, ca să nu-i înghețe. Se apropie de palatul Crăiesei zăpezilor.

Ei, acum ar trebui să știm, ce făcea Key. Nici vorbă, că nu se gândea la Gerda, și habar n-avea, că ea se afla acolo, lângă dânsul.

PALATUL CRĂIESEI ZĂPEZILOR

Zidurile castelului erau făcute din zăpada îngrămadită de vânturi, care tot ele sfredeliseră în ea ferestre și uși. Erau înăuntru peste o sută de săli mari, toate luminate cu focurile aurorei boreale. Numai sclipiri și străluciri, vai, dar, ce gol, și ce frig!

Niciodată, nu se dădeau serbări în acea locuință regală. Și cu toate acestea, n-ar fi fost lucru mare de-a se fi chemat la un bal urșii albi, care ar fi dansat cadrilurile cu bună-cuviință, și a căror seriozitate s-ar fi potrivit acolo. Nu erau primite nici vulpile albe din vecinătate. Nu era îngăduit domnișoarelor din lumea lor să se adune mai multe, să stea de vorbă, și să critice, cum se întâmplă adesea la curtea multor suverani.

Nu. Totul era vast și pustiu în acel palat al Crăiesei zăpezilor, și lumina aurorei boreale, care sporea și se micșora și apoi iar creștea, totdeauna în aceeași măsură, era ea însăși foarte rece.

În cea mai mare dintre săli, era un lac înghețat, și sfărâmat în mii și mii de bucăți. Bucățile erau toate una și una de mari. Când Crăiasa zăpezilor locuia în palat, acolo trona, în mijlocul acelui lac de gheață pe care ea îl numea singura și adevărata oglindă a inteligenței.

Micul Key era albastru, ba aproape negru de frig. Nu-și dădea seamă însă.

Cu o sărutare, Crăiasa zăpezilor îi luase tremurul; și apoi, inima lui nu era și ea de gheață? Ținea în mână câteva din sfărâmăturile lacului înghețat, și se juca întocmai cum se face cu cărțile de joc. Căuta să împlinească figurile cele mai grele, și mai neobișnuite. Acesta era marele joc al *deșteptăciunii*, mai greu decât jocurile chinezești. În figurile acelea, vedea el minuni. Toată ciudățenia aceasta însă venea din pricina că el avea în ochi bucățica de oglindă fermecată. Alcătuia cu bucățele de gheață litere, și chiar cuvinte întregi. În momentul acela, se trudea să închipuiască vorba: *veșnicie*. De când se încăpățânase, fără să poată ajunge la vreun rezultat.

Crăiasa zăpezilor îi spusese: "dacă poți să închipuiești acel cuvânt, îți vei fi stăpânul tău propriu, îți voi dăruî întreg pământul, și o

pereche de patine noi".

Se chinuia în fel și chip, totuși, zadarnic.

— Ar trebui să dau o raită prin țările calde, zise Crăiasa zăpezilor. Ar fi vremea să mai văd ce se întâmplă cu cazanele cele mari. (Pentru dânsa, cazanele erau vulcanii Etna și Vezuviu.) Cine știe, poate s-o fi topit zăpada de pe vârfurile lor.

Ea își luă zborul prin aer. Key rămase singur în sala cea nesfârșit de mare și pustie. Stătea aplecat pe bucățelele lui de gheață, gândind, combinând, dibuind, încercând cum să-și poată el ajunge scopul. Stătea acolo țeapăn, parcă era fără viață.

În clipa aceea, mica Gerda intra prin ușa cea mare a palatului. Vânturile însă căutară s-o împiedice. Gerda își spuse în gând rugăciunea ei de seară, și vânturile se liniștiră, se potoliră. Fetița pătrunse în sala cea mare; zări pe Key, îl recunoscu, alergă la el, îi sări de gât, îl luă în brațe, și-i striga din toate puterile:

— Key? Dragă Key! Micul meu Key! În sfârșit, te-am regăsit!...

El nici nu se mișcă din loc, și nu zise nimic. Stătea acolo, țeapăn ca un stâlp, cu ochii ațintiți pe bucățile de gheață.

Atunci, mica Gerda plânse lacrimi fierbinți.

Lacrimile căzură pe pieptul lui Key, pătrunseră până în inima lui și topiră gheața, care a dus cu dânsa și bucățica de oglindă fermecată.

Și-a ridicat capul și a privit lung pe Gerda. Ea cânta, ca altădată, în grădinița lor:

*Înfloresc trandafirii și se trec, dar curând,
Vom revedea pe Moș Crăciun, și pe copilul
Iisus!...*

Când auzi acest refren, Key izbucni în hohote de plâns. Odată cu lacrimile, ieși din ochi și bucățica de oglindă blestemată, așa încât el recunoscă pe Gerda și nebun de bucurie strigă: "Gerda, scumpa mea Gerda,

unde-ai stat ascunsă până acum, și eu unde-am fost oare?"

Și când se uită împrejurul lui, îl luă fiorii:

— Dumnezeule, cât e de frig aici, și ce pustiu îngrozitor! Și apoi, se lipi de Gerda, care plângea și râdea de bucurie.

Copiii aceștia cum stăteau îmbrățișați, păreau un tablou care s-ar fi putut intitula: "iubire ocrotitoare și mântuitoare". Privind la ei, bucățelele de gheață prinseră a dansa în culmea veseliei, iar când, obosite s-au adunat să se odihnească, s-au trezit alcătuind cuvântul *veșnicie*, ceea ce pentru Key însemna libertatea, pământul întreg și patine noi. Gerda îi sărută obraji, care se înviorară; îi sărută ochii, care își recăpătară strălucirea; îi sărută mâinile și picioarele care prinseră viață, și astfel Key s-a făcut din nou băiețelul plin de sănătate și de veselie. Nici nu mai așteptară pe Crăiasa zăpezilor, ca să-i ceară ceea ce-i făgăduise.

Au lăsat cuvântul *veșnicie*, care dovedea că Key își câștigase libertatea. Se luară de mână, și ieșiră din palat.

S-au luat să vorbească despre bunica, despre copilăria lor, și despre rozele din grădinița de pe acoperișuri. Pe măsură ce mergeau, vânturile se potoleau, și soarele încălzea. Când au ajuns

la tufanul cu fructe roșii, găsiră pe ren care-i aștepta împreună cu tânăra lui soție. Bunele animale i-au dus ca vântul de repede până la finlandeză, unde-au stat să se încălzească bine, de-acolo au pornit la femeia laponă, care făcuse pentru ei haine noi și pregătise o sanie bună.

Îi așează în sanie și se duse ea singură să-i petreacă până la hotarele țării sale, acolo, unde începe a crește iarba. Key și Gerda își luară rămas bun de la femeia laponă, și de la cei doi reni. Copacii dăduseră mișcări și păsările cîrpeau. Și numai, iată că Gerda zări pe un cal frumos care-l recunoscă îndată (căci era cel de la trăsurica de aur) zări o fetiță cu scufiță roșie. În șa erau prinse niște pistoale. Era mica bandită. Plecase așa, în neștire să cutreiere și să cunoască lumea. Amândouă fetițele s-au recunoscut, și era pe capul lor o bucurie nespusă!

— Ești cam vagabond, zise mica bandită lui Key. Te-aș întreba numai, dacă meriți să-și ia cineva așa lumea în cap, pentru tine.

Gerda o mângâie pe obraz, și ca să abată vorba, a întrebat-o, dacă mai știe ceva de prinț și de prințesă.

— Călătoresc în străinătate, răspunse bandita.

— Dar ciorile?

— Cea din pădure a murit, iar corbul poartă doliu și își plânge văduvia; între noi fie vorba, că plânsul lui e numai un moft. Dar, hai, spune-mi degrabă, cum ai pus tu mâna pe fugarul ăsta?

Gerda și Key își spuseră fiecare povestea sa.

"Șrip, șnap, șnur, pur, bas, lur", zise mica bandită. Le întinse mâna și le făgădui că avea să treacă pe la ei pe-acasă, odată ajunși în oraș. Apoi își căută de drum.

Key și Gerda mergeau înainte, mână în mână. Primăvara era încântătoare, numai verdeață și flori.

Într-o bună zi, auziră de departe cum trăgeau clopotele la biserici și zăriră turnurile orașului lor.

Ajunseră la ei acasă și suiră scara care ducea la odaia bunicii. Ca și odinioară, în casă, toate lucrurile erau la locul lor. Ceasornicul bătea înainte tic-tac, dar când ei trecură prin fața oglinzii, își dădură seama că crescuseră mult.

Trandafirii din fața mansardelor erau înfloriți. Ca și odinioară, Key și Gerda se așezară pe bancă. Au uitat ca pe-un vis rău strălucirile reci ale Crăiesei zăpezilor.

Bunica stătea la soare și citea din Biblie:

"Dacă nu veți fi buni cum sunt copiii, nu veți cunoaște împărăția cerului".

Key și Gerda se priviră drept în ochi și înțeleseseră refrenul:

Rozele înfloresc și se trec,

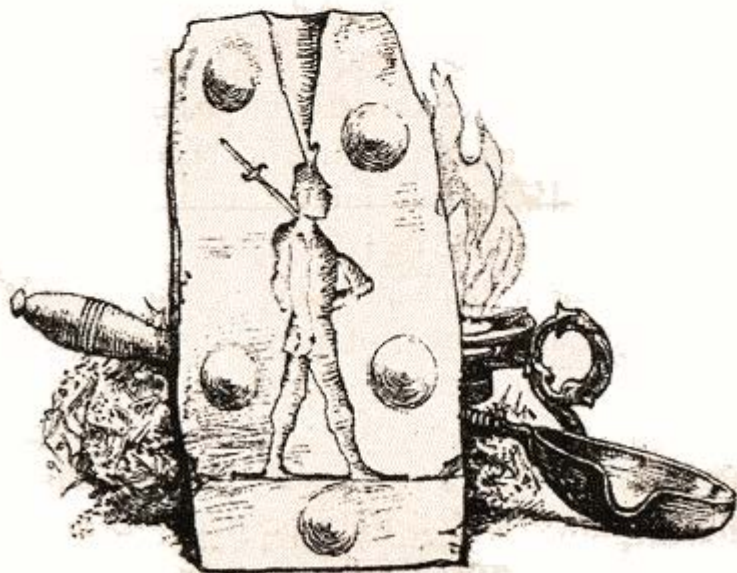
În curând vom vedea pe Hristos...

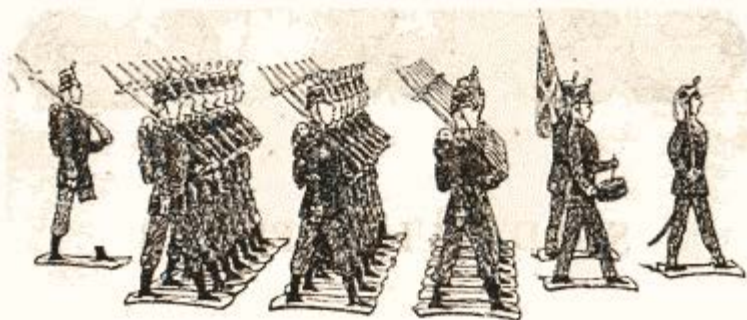
Multă vreme au stat așa, ținându-se de mână. Crescuseră mari și totuși erau tot niște copii. Copii în sufletele lor!

SOLDATUL DE PLUMB

Au fost odată douăzecișicinci de soldați de plumb, cu toții frați, pentru că fuseseră cu toții turnați din aceeași veche

lingură de plumb. Ei țineau arma la umăr, privind drept înainte și erau îmbrăcați într-o minunată uniformă de culoare roșie-albastră. Primele cuvinte pe care le-au auzit pe lumea aceasta, după ce s-a ridicat capacul cutiei în care erau așezați, au fost: „Soldați de plumb!“ Aceste cuvinte le-a rostit un băiețel, care, văzându-i, bătea din palme de bucurie. El îi primise în dar de ziua lui, iar acum îi așezase pe o masă în ordine de bătălie.

Toți soldații semănau între ei până în cele mai mici amănunte, afară de unul singur: acesta nu avea decât un singur picior, fiindcă fusese turnat cel din urmă, iar plumbul nu mai ajunsese. Cu toate acestea, stătea într-un singur picior cum stăteau ceilalți pe două și, dintre toți, tocmai el urma să aibă o soartă deosebită,

datorită unei împrejurări ce merită a fi povestită.

Pe masa pe care au fost înșirați soldații de plumb se aflau multe alte jucării, dar cea mai minunată dintre toate era un castel de carton, prin ferestrele căruia puteai zări, în interior, sălile frumos mobilate.

În fața castelului se înălțau câțiva copăcei, așezați lângă o oglindă de cristal care trebuia să țină loc de lac și pe care pluteau câteva lebede de, ceară. Toate acestea erau pline de farmec, dar și mai fermecătoare era o fetiță care stătea în poarta larg deschisă a castelului. Fetița fusese croită tot din carton, dar era îmbrăcată cu o rochie din mătasea cea mai fină și, o panglică îngustă, din mătase albastră, îi înconjura gâtul, iar pe umeri purta o eșarfă roz; părul îi era împodobit cu o stea strălucitoare. Plină de grație, își ridica mâinile spre cer și, pentru că era dansatoare, își înălțase și un picior, dar îl ținea atât de sus încât soldatul de plumb nu-l vedea, ceea ce-l făcu să-și închipuie că nici fetița nu are decât un singur picior.

— Cred că fata aceasta mi se potrivește de soție, se gândi el. Dar e prea de neam mare

pentru mine. Își duce viața într-un castel, pe câtă vreme eu nu am ca adăpost decât o cutie pe care mai trebuie să o împart cu alți douăzecișipatru de soldați; cutia aceasta, dacă mă însor, nu poate fi o locuință pentru ea! Totuși, vreau să încerc să o cunosc!

Soldatul se ascunse apoi în spatele capacului unei cutii de tutun care se afla pe masă. De acolo se putea uita liniștit la grațioasa făptură care nu obosea să stea într-un picior și nici nu schița măcar un gest, deși poziția în care rămăsese era destul de incomodă.

Când se înseră, ceilalți soldați de plumb au fost puși la loc în cutia lor, iar lumea din casă s-a dus la culcare.

Jucăriile începură atunci să se joace între ele, ba de-a „azi ne vin musafirii“, ba de-a „hoții și soldații“ ori de-a „baba oarba“. Soldații de plumb se întorceau de pe o parte pe alta în cutia lor, pentru că ar fi luat și ei bucuroși parte la joc, dar nu erau în stare să ridice capacul. Spărgătorul de nuci se dădea peste cap, iar creionul se plimba vesel pe masă. Se iscă o zarvă atât de mare, încât se trezi și canarul, care luă și el parte la tărăboi, dar numai cu un cântec în ver-

suri. Singurii care nu se mișcaseră de la locul lor au fost soldatul de plumb și mica dansatoare. Ea se opri dreaptă și nemișcată, stând în vârful piciorului, cu amândouă mâinile ridicate în sus, în timp ce el, stând tot atât de drept într-un picior, nu-și lua privirea de la dânsa.

Dar iată că bătu miezul nopții! Capacul cutiei de tutun sări atunci dintr-o dată, dar înăuntru nu era tutun, nu, ci un spirituş mic și negru. Săritura capacului și apariția spiridușului erau, într-adevăr, spectaculoase.

— Soldatele de plumb! zise spiridușul, o să-ți sară ochii!

Soldatul de plumb se făcu însă că nu-l aude.

— Așteaptă numai până dimineață, spuse spiridușul, și te voi învăța eu minte!

Când se lumineă de ziuă și copiii se sculară, soldatul de plumb a fost pus pe fereastra deschisă. Fie din vina spiridușului, fie din cauza vântului, soldatul de plumb căzu jos de la etajul al treilea. A fost o căzătură strașnică, așa că rămase prins între pietrele de pe caldarâm, cu piciorul întins în sus, cu casca pe cap și cu baioneta puștii îndreptată în jos.

Băiatul alergă numaidecât cu servitoarea să-l

caute. Dar nu-l zăriră, deși trecuseră pe lângă el și fuseseră gata-gata să-l calce. Se înțelege că, dacă soldatul ar fi striga „Sunt aici!“, l-ar fi găsit îndată, dar acesta crezu că nu-i de obrazul unui soldat în uniformă să strige după ajutor.

Nu mult după aceea se porni ploaia; la început, mai încet, apoi tot mai tare, până ce începură să curgă pe caldarâm adevărate șuvoaie de apă.

După ce ploaia încetă, trecură însă doi băieți pe lângă soldatul nostru.

— Uite, uite! strigă unul dintre ei, aici e un soldat de plumb, să-l punem să plutească pe apă!

Băieții făcură atunci o barcă de hârtie, puseră soldatul de plumb înăuntru și-i dădură drumul pe canalul de piatră, plin cu apă, de pe marginea străzii. Amândoi băieții fugeau pe alături odată cu alunecarea bărcii, bătând voioși din palme. Doamne! Dar ce valuri erau pe canal, ce șuvoi puternic! Doar plouase cu puțin timp în urmă din belșug. Barca de hârtie se legăna în dreapta și în stânga, câteodată se învârtea în cerc, încât soldatul de plumb se simți cuprins de spaimă. Cu toate acestea,

curajul nu-l părăsi; veșmintele nu i se decoloraseră, iar el continua să se uite drept înainte, ținând arma la umăr.

Dintr-o dată, bărcuța de hârtie intră sub un pod de piatră, tot atât de întunecos ca și cutia soldaților de plumb în care stătuse până mai atunci.

— Unde voi ajunge? se întrebă. Da, da, spiridușul e de vină! se gândi el. Dar dacă ar fi și fetița cu el în barcă, atunci n-ar fi atât de supărat, chiar de s-ar face încă o dată pe atât de întuneric.

În clipa aceea apăru un șobolan, care-și avea locuința sub podul de piatră.

— Ai bilet de liberă trecere? întrebă șobolanul. Scoate biletul!

Însă soldatul de plumb nu-i răspunse nimic ci el continuă să-și strângă și mai tare arma la umăr. Barca își urmă calea, iar șobolanul se luă după ea. Vai! cum scrâșnea din dinți și cum striga la bucățile mici de lemn și la firele de paie ce pluteau pe apă să-l țină pe loc:

— Opriți-l! Opriți-l! N-a plătit vama și nici nu și-a arătat biletul de liberă trecere!

Dar șuvoiul se înteeți tot mai mult, iar

soldatul de plumb începu să zărească lumina zilei; în schimb, auzi un sunet care ar fi putut speria chiar și pe un bărbat curajos. Închipuiți-vă că de sub pod șuvoiul se vărsa drept într-un canal larg, ceea ce însemna pentru soldatul nostru un pericol tot atât de mare cât ar fi pentru noi o cascadă.

Ajunsesese însă atât de aproape încât nu se mai putu opri și fu târât mai departe. Barca alunecă în jos, dar soldatul de plumb rămase tot drept în picioare. Nimeni nu trebuia să poată spune

despre el că a clipit măcar din ochi. Barca se învârti de trei-patru ori și se umplu cu apă până la margini; imediat avea să se scufunde.

Soldatul de plumb era acum în apă până la gât, iar barca continua să se scufunde. Hârtia din care fusese făcută barca începu și ea să se desfacă din ce în ce mai tare, apa trecu peste capul soldatului, iar el se gândi în clipa aceea la micuța dansatoare atât de grațioasă pe care nu o va mai revedea niciodată. În urechi îi răsunară cuvintele:

*Zorilor, Zorilor,
Prevestitoare de moarte!*

În clipa aceea barca se desfăcu de tot și, în același moment, soldatul de plumb fu înghițit de un pește mare.

Vai, cât de întuneric era în pântecul peștelui și cu cât mai rău decât sub podul de scurgere! În afară de aceasta, nu avea nici loc de ajuns să se miște. Totuși, soldatul de plumb, întins în burta peștelui cât era de lung, continuă să țină în mână, cu vitejie, arma.

După un timp, peștele se zvârcoli în toate

părțile, făcând cele mai neașteptate mișcări. Dintr-o dată, se liniști ca lovit de trăsnet. După o vreme, ochii soldatului de plumb fură orbiți de o lumină strălucitoare și cineva strigă cu surprindere: „Soldatul de plumb!“

Peștele fusese prins de un pescar și dus la târg, servitoarea îl cumpărase, îl duse în bucătărie și îl spintecase cu cuțitul. Când văzu soldatul de plumb, îl luă și îl duse în casă, arătându-l ca pe o ciudățenie care a călătorit în burta unui pește.

Cu toate acestea, soldatul de plumb avea de ce să fie bucuros de soarta lui. El a fost pus din nou pe masa cu jucării, și, iată! Lucrurile pot fi uneori atât de minunate pe lumea aceasta: se afla în aceeași cameră din care plecase, aceiași copii se foiau în jurul lui, iar pe masă dormitau aceleași jucării, printre care se număra și castelul minunat, cu grațioasa dansatoare. Ea stătea mereu dreaptă, într-un picior, ținându-l pe celălalt ridicat în aer.

Soldatul de plumb fu atât de mișcat de întâmplare, încât aproape că vărsă lacrimi de plumb; dar aceasta nu s-ar fi convenit. El privi spre dansatoare și ea îl privi, la rândul ei, dar

nu schimbare împreună nici un cuvânt.

Pe neașteptate, unul dintre copii înșfăcă soldatul și-l aruncă în sobă, fără nici un motiv. Fără îndoială că tot spiridușul cel negru era de vină.

Soldatul de plumb se pomeni o clipă în plină lumină și simți o căldură îngrozitoare, dar nu-și putu da seama dacă toate acestea erau pricinuite de flăcările focului sau de flacăra propriei sale iubiri.

Culorile minunatei lui uniforme dispărură, dar nimeni n-ar fi putut să spună dacă aceasta se datora călătoriei sau era o urmare a propriei sale supărări. El se uită la grațioasa fetiță, iar fetița îl privea și ea. Apoi simți că începe să se topească, dar rămase, mai departe, la fel de curajos, cu arma în mână.

Atunci se deschise o ușă, din cauza ușii deschise se făcu curenț, și dansatoarea de hârtie zbură și ea, ca o silfidă, drept în foc, lângă soldatul de plumb, aprinzându-se și dispărând în flăcări. Soldatul de plumb se topi cu totul și din el rămase doar un mic cocoloș, pe care a doua zi, când scotea cenușa din sobă, servitoarea îl găsi zgribulit în forma unei

inimioare de plumb. Din dansatoare, însă, nu mai rămăsese decât steaua cea strălucitoare, dar care era, acum, și ea arsă și neagră ca un cărbune.

GLOSAR

arnar = bucată de oțel cu care scot, prin lovire, scânteii din cremene;
se întrebuințează la aprinderea focului și la ascuțit.

aninase = agățase.

bocnă = (a îngheța) tare.

cadre = tablouri, fotografii, desene, etc. înrămate.

cățui = vase de metal sau de pământ în care se ard mirodenii.

colan = salbă, șirag purtat la gât ca podoabă.

covată = ladă de scânduri, în care curge făina la moară, în timpul măcinatului.

dril = țesătură deasă și groasă din fire de bumbac sau de cânepă bine
răsucite, care se folosește la confecționarea
îmbrăcămintei de vară, a pânzei de cort, etc.

gâteje = crengi subțiri și uscate desprinse de copac.

hiritisire = felicitare, sărbătorire, prăznuire.

hrubă = încăpere sub pământ care servește la depozitarea produselor
(alimentare)

îmbodoliță = înfofolită.

maștera = mama vitregă.

mazurcă = dans național polonez, devenit și dans de salon.

mușteriu = cumpărător, client.

odor = obiect de mare preț.

paj = tânăr nobil în serviciul unui rege, al unui principe, etc.; copil
de casă.

polip = animal acvatic nevertebrat, cu capul moale, cu gura
înconjurată de tentacule, cu ajutorul cărora se mișcă și își
prinde hrana.

polog = acoperitoare specială de pânză rară sau de sârmă, folosită
împotriva țăntarilor.

potir = cupă de metal prețios, cu gura lată (și marginile răsfrânte).

pulpană = fiecare dintre cele două părți de jos ale unei haine
hărbățești lungi.

purpură = stofă scumpă de culoare roșie-închisă.

sobol = cârțiță.

sofă = divan îngust, cu un căpătâi mai ridicat, canapea fără spătar.

spîterie = farmacie.

trențe = zdrențe.

viers = melodie, cântec, arie.

zăbranic = țesătură fină de mătase, borangic sau lână (de culoare
neagră).

CUPRINS

Din viața lui Andersen	3
Cei unsprezece cocori.	15
Degețica.	48
Fetița cu chibriturile	69
Tovarășul de drum	78
Moș Ene.	115
Prințesa și bobul de mazăre	142
Privighetoare	146
Povestea unei mame.	169
Cufărul zburător	182
Bobocul de rață cel urât	196
Florile micuței Ida	220
Mica sirenă	235
Hainele noi ale împăratului.	277
Crăiasa zăpezilor	287
Soldatul de plumb	351
Glosar	364
Cuprins	365